

OROSZLÁNY

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ	7
2. OROSZLÁNY BEMUTATÁSA	11
3. ÖRÖKSÉGÜNK	17
4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK	29
ÓVÁROSI KARAKTER	31
ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER	35
ÓFALU KARAKTER	39
KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER	42
SORHÁZAS KARAKTER	44
ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER	46
KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER	48
GAZDASÁGI KARAKTER	53
HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER	55
NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁGÚ TERÜLETEK KARAKTERE	56
EGYÉB KARAKTER	58
5. AJÁNLÁSOK	61
ILLESZKEDÉS	62
LAKÓHÁZAS JELLEGŰ TERÜLETEK	
TÁRSASHÁZAS BEÉPÍTÉSEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK	63
ÓVÁROSI KARAKTER	67
ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER	70

CSALÁDIHÁZAS BEÉPÍTÉSEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK	73
ÓFALU KARAKTER	79
KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER	81
SORHÁZAS KARAKTER	84
ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER	86
EGYEDI JELLEGŰ KARAKTEREK	
KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER	87
GAZDASÁGI KARAKTER	89
HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER	91
NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁGÚ TERÜLETEK KARAKTERE	92
EGYÉB KARAKTER	93
UTCÁK, KÖZTEREK, KÖZPARKOK	96
HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK	99
HÍRKÖZLÉSI BERENDEZÉSEK	100
6. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA, épültek, építészeti részletek közterületek, zöldfelületek	101
7. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA, sajátos építményfajták, reklámhordozók egyéb műszaki berendezések	115
8. HIVATKOZÁSOK	118
9. IMPRESSZUM	120

fent: Domanovszky Endre: Táncoló lányok című falképeinek részlete, lent: Ady Mozi épülete / forrás: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

1

BEVEZETÉS,
KÖSZÖNTŐ

POLGÁRMESTERI KÖSZÖNTŐ

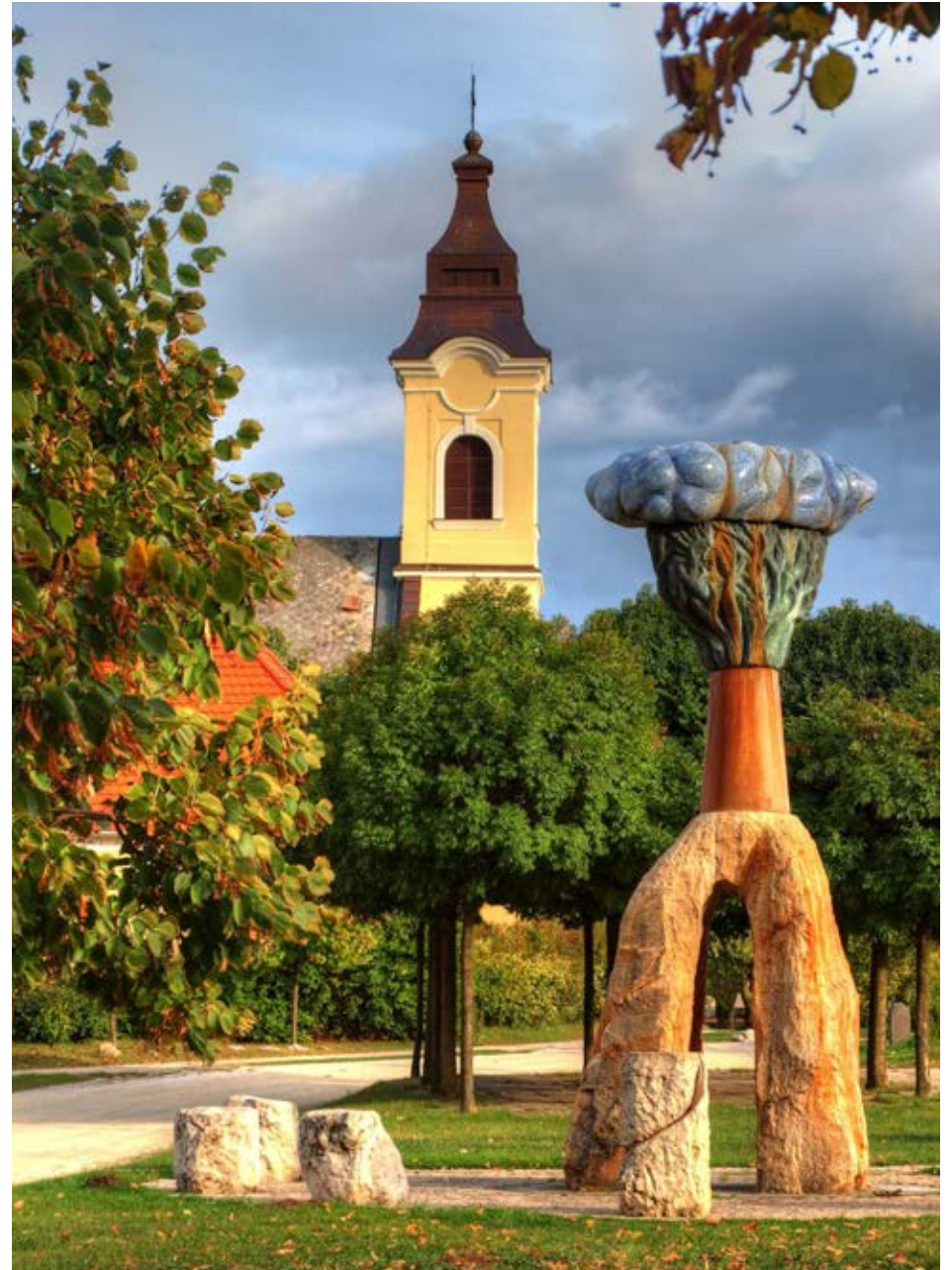
Oroszlány város Településképi Arculati Kézikönyvét tartja kezében, mely mind a hazai építésügy, településfejlesztés és településrendezés, mint Oroszlány város számára egy újszerű eszköz. Az Országgyűlés által megalkotott 2016. évi LXXIV. törvény célul tűzte ki a magyarországi települések jellegzetes és értékes arculatának megővését, kialakítását, valamint az épített és a természeti környezet egységes védelmét. Ennek egyik kulcs eszköze a Településképi Arculati Kézikönyv.

A kézikönyv feladata, hogy feltárja és ismertesse a településen belül jól elkülönülő egyes településrészek arculati jellemzőit és értékeit, és ennek figyelembevételével javaslatot tegyen a településképhez illeszkedő építészeti elemek kialakítására vonatkozóan.

Oroszlány Településképi Arculati Kézikönyvének megalkotása kiemelkedő jelentőséggel bír a település életében. Segíti a város meglévő értékeinek feltárását, áttekintését és szemléletes bemutatását, hozzájárul a város karakterjellegeinek azonosításához, javaslatokat fogalmaz meg a környezet formálására vonatkozóan, tanácsokkal támogatja az építési és zöldfelület alakítási folyamatokat és nem utolsósorban jó példákat vonultat fel és inspirációt nyújt a jövő építői számára.

A Településképi Arculati Kézikönyv mellett elkészült Oroszlány Város településképi védelmi rendelete is, mely rendeleti erővel támogatja a kézikönyvben megfogalmazott javaslatok és iránymutatások megvalósulását.

Oroszlány városképi arculata sok évtized szorgalmas munkájának eredményeként jelenős fejlődésen és minőségi változáson ment át, melynek eredményeként kialakult a város mai sokszínű, nagy zöldfelületekkel tagolt képe. Közös felelősségünk, hogy a meglévő és az új építések segítsék Oroszlány településképi minőségi formálását, hozzájáruljanak a városi környezet jobbá tételéhez, valamint, hogy fejlődésünk harmonikusan illeszkedjenek a hagyományos épített és természeti értékek által meghatározott táji környezetbe.

BEVEZETÉS

Településeink folyamatosan változó és alakuló környezetét eltérő jellegű házak, utcák, parkok és terek elemei építik fel. E sokszínűség ellenére felfedezhetők uralkodó motívumok, hasonló formák, jellemző anyaghasználatok, melyek egységes karakterré, karakterek szövedékévé fűzik össze épített és természeti környezetünket.

A településképi arculati kézikönyv feladata, hogy segítse a városkép jövőbeli alakulását, javaslatokkal támogassa a harmonikus települési szövet megteremtését, inspirációt nyújtson a környezetalakítási folyamatokhoz, segítse az építéshez kötődő döntéseket, irányt mutasson a jövő építetőinek, hozzájáruljon a tervezők munkájához.

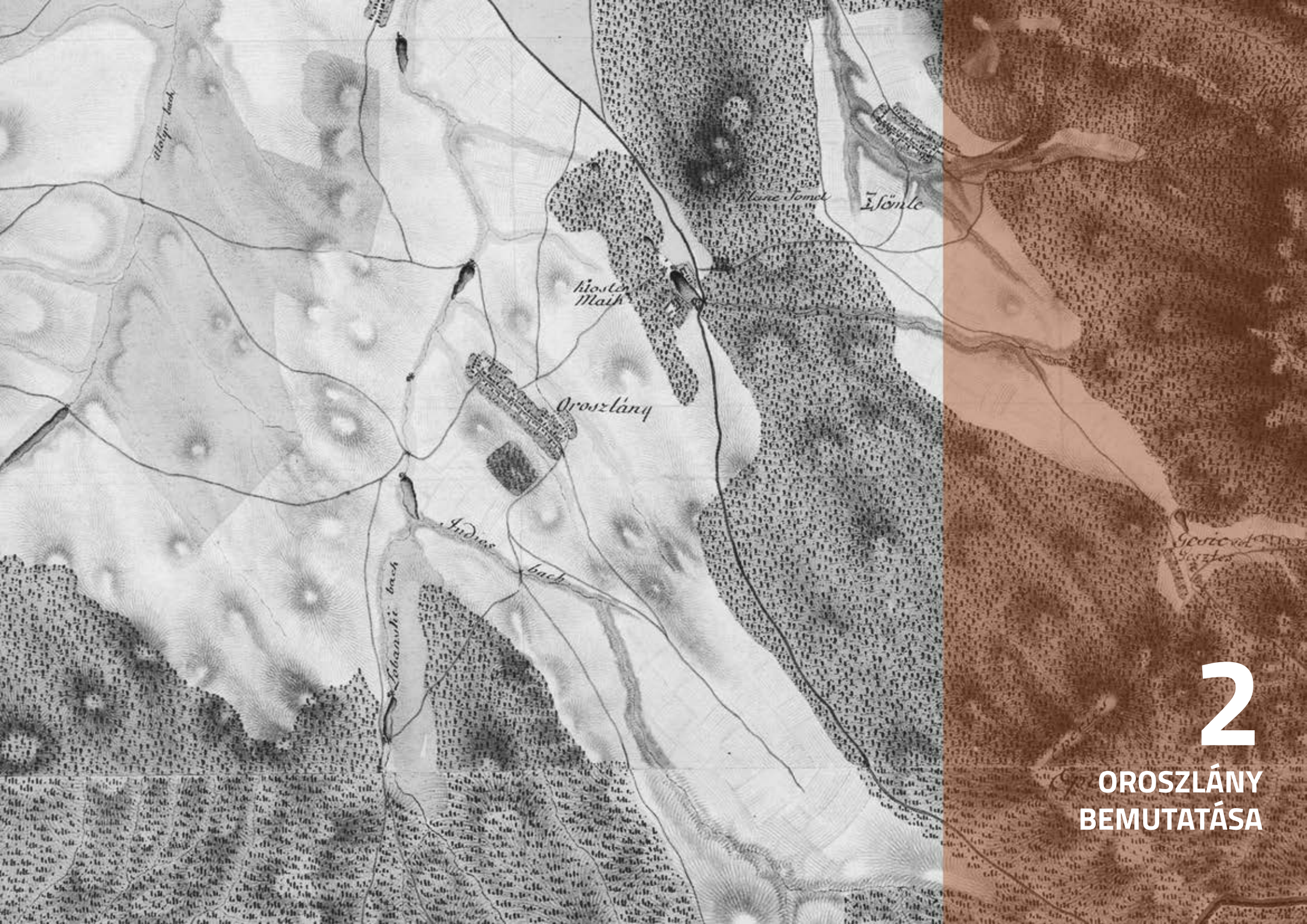
Oroszlány városa számára kiemelten fontos a településkép védelme és minőségi formálása, hiszen közös érdekünk, hogy esztétikus, ízléses, jól használható és kényelmes környezetben éljünk. A településképi arculati kézikönyv számba veszi Oroszlány területi szinten védett épített és természeti értékeit; elemzi, értelmezi és bemutatja a város meghatározó épített és természeti környezetét leginkább meghatározó karakterjellemzőket, az egyes területek épületállománya alapján lehatárolja az eltérő arculattal rendelkező területeket, javaslatokat fogalmaz meg a településkép minőségi formálására; ehhez szervesen illeszkedően jó megoldásokat és gyakorlatokat vonultat fel.

Fontos, hogy a kézikönyv nem építési szabályzat, nem helyettesíti azt. A kézikönyv iránymutatásokat, javaslatokat és elveket fogalmaz meg, példákkal illusztrálja az igényes településképet formáló gyakorlatokat. Ezzel segíti a jövő átalakítási, megújítási, bővítési munkáit és új építkezéseit, harmonikus településképet biztosítva. A kézikönyv a párhuzamosan készülő településképi rendelet megalapozó dokumentuma.

Oroszlány városa településképi arculati kézikönyvét és településképi rendeletét széleskörű partnerségi bevonás mellett készítette, a megvalósítás során helyi kérdőíves felvételre, valamint partnerségi fórumokra került sor. A kézikönyv készítése a város főépítészének irányítása mellett valósult meg.

Malom-tó / forrás: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

2

OROSZLÁNY
BEMUTATÁSA

OROSZLÁNY BEMUTATÁSA

Oroszlány Komárom-Esztergom megye déli határán, a Vértes hegység északnyugati lejtőjén, az Által-ér völgyében fekszik. A közel 20 000 fős lélekszámú település járásközpont, ipari szempontból térségi jelentőségű település. A város természetközeli fekvésének, ipari történelmének, egy időben kiépülő városközpontjának és épített örökségeinek köszönhetően egyedi hangulattal rendelkező város.

Oroszlány történeti központja, a korábbi falu a szénbányászat 1937-es megindulásának köszönhetően, dinamikus növekedés eredményeként, 1954-re vált várossá, ezen időszakban kezdődött meg a város mai szerkezetének tudatos és tervezett kiépülése. Az ipar felfutásának eredményeként gyors ütemben növekedett Oroszlány lakossága, az 1941-ben csupán 1742 lelkes falu 1960-ra 13 085 főre, 1980-ra 20 613 főre emelkedett.

Oroszlány területén számos országos szinten is egyedülálló épített örökség és egyedi karakterű terület található. A városközpontjától északkeletre elhelyezkedő majki Kamalduli Remeteség épületegyüttese, a délen fekvő vértesszentkereszti bencés apátságai romok, a Rákóczi Ferenc út menti sgrafittók, az Ófalu védett

utcaképrészletei, a Fürst Sándor utca karaktere vagy az Erőműi-tó mentén cölöpökre kiépült horgászházak erdeje kiemelkedően fontos helyek, Oroszlány arculatának jellegzetes és meghatározó elemei.

Oroszlány gazdaságában továbbra is meghatározó az ipar, azonban annak szerkezete jelentősen átrendeződött. A korábbi bányászatot mára a gépipar és az autóipar határozza meg leginkább. A város déli területen nagyterjedésű ipari területek találhatók, Komárom-Esztergom megye 100 legnagyobb árbevételű vállalkozásából négy Oroszlányon működik.

Oroszlány természeti értékekben gazdag, közigazgatási területének jelentős része erdővel borított, ami alapvetően meghatározza a tájképet és tájhasználatot. Az erdőségeket a város Pusztavámmal határos területein bányüzemek és roncsolt területek tájsebei szabdalják. A várost övező területen meghatározók a Vértes növénytakarásai, mint a cserszömörccés karsztbokorerdők, a karszttölgyesek vagy a gyertyános kocsánytalan tölgyesek.

előző oldal: Első katonai felmérés (1763 - 1787) / Forrás: <http://mapire.eu>, Látkép a Haraszt-hegyről / forrás: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

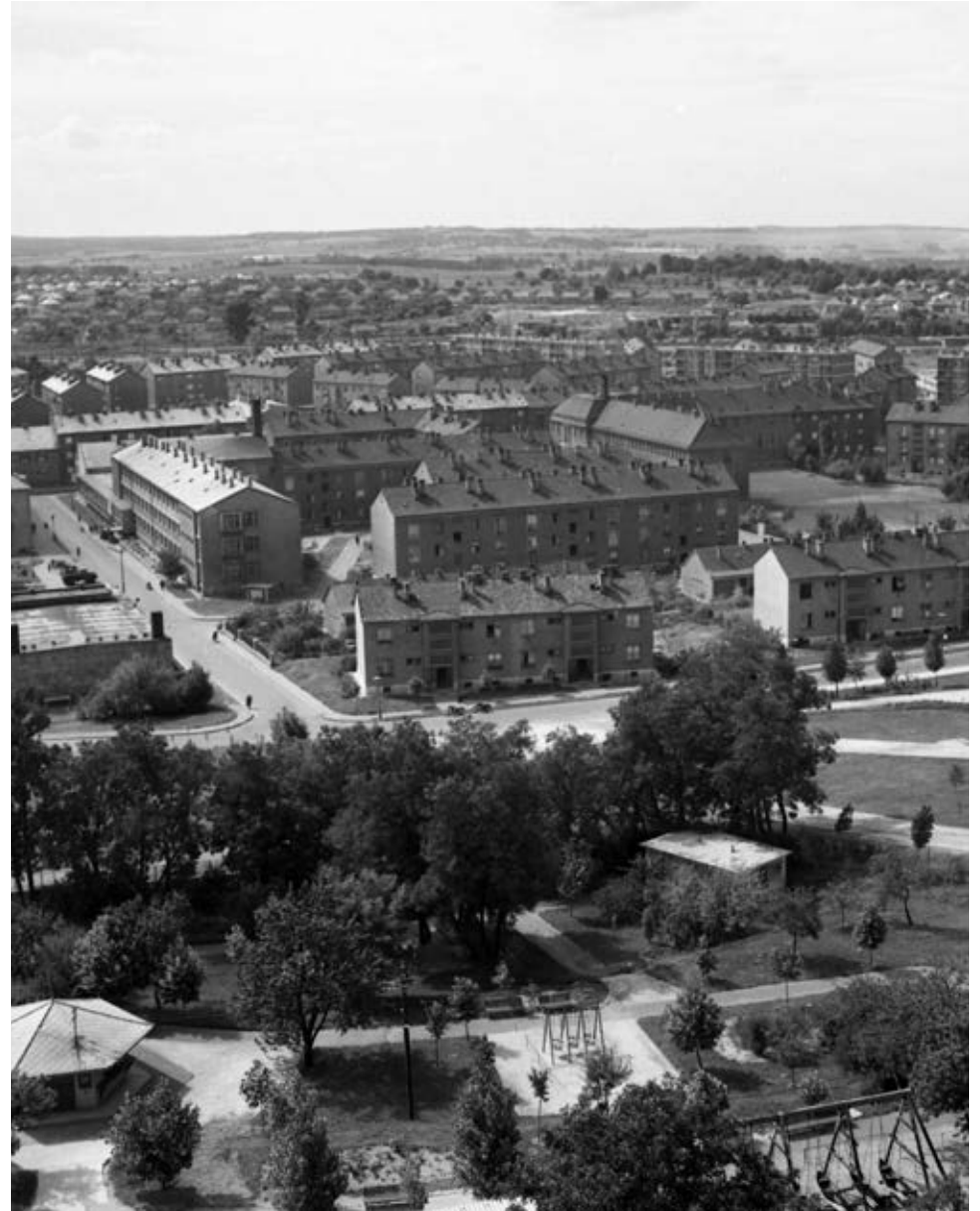
A mai Oroszlány területe a X. század végétől a Csák nemzetség szállásterületéül szolgált. Ehhez az időszakhoz kötődik többek között a vértesszentkereszti monostor, a majki premontrei apátság, illetve Gerencsér és Oroszlánkő várának építése.

Az írott források szerint Oroszlánkő vára még 1536-ban is állt, azonban a török hódoltság ideje alatt valószínűsíthetően felgyújtották, és elpusztult. A hódoltság alatt a vár és a vidék lakatlan volt, ekkortájt Oroszlánkőpuszta néven volt ismert. A török kiűzését követően a vidék – szlovákok betelepítésével – újjáéledt, a vár romjait a házak és a majki remeteség építése során fokozatosan elhordták.

Megindult a terület fokozatos benépesülése: míg a XVIII. század első felében a területen megközelítőleg 20 fő lakott, addig 1820-ra a népesség 598 főre, 1941-re pedig 1742 főre gyarapodott. A falu fejlődésének elsődleges területe a Haraszt-hegy északkeleti oldala mentén patakok által szegélyezett, mai Ófalu területe volt.

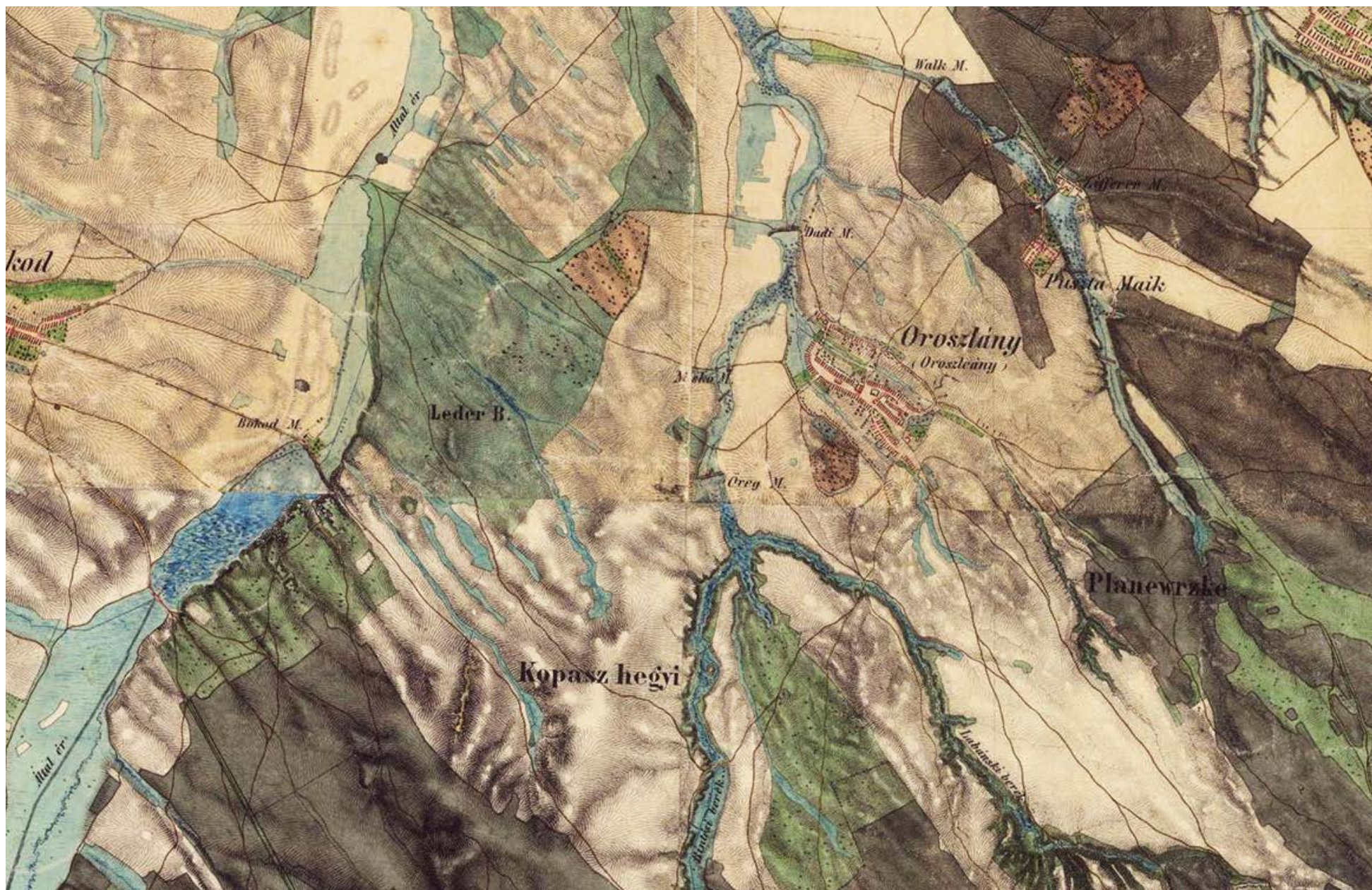
A településszerkezetben a legnagyobb változást a II. világháború utáni események jelentették. A fejlesztések elindulásához 1937-től jelentősen hozzájárult a település környékén található szénmezőkre épülő bányászat elindulása és folyamatos bővülése, valamint a kapcsolódó ipari tevékenységek rohamos fejlődése. A falu nagy volumenű fejlesztése 1949-ben indult meg, amikor célul tűzték ki Oroszlány városhálózati szerepének erősödését és ipari központtá fejlesztését.

A város gazdasági fejlődésének következtében Oroszlány népessége az 1949-es 3740 főről, nagymérvű növekedéssel, 1954-re 6596 főre, 1985-re 22 620 főre nőtt, majd napjainkra 18 000 főre mérséklődött. A város népességének növekedése során a város karaktere is jelentősen átalakult.

Kilátás a víztoronyból a Máttyás király utca - Mészáros Lajos utca kereszteződése felé (1967)

Forrás: FORTEPAN / MAGYAR RENDŐR

Második katonai felmérés (1806 - 1869) / Forrás: <http://mapire.eu>

A településszerkezetre jelentős hatást gyakorolt a lakótelepi összkomfortos lakások építése és ezzel egyidejűleg új városrészek kialakítása. Az 1950-es években kezdett kialakulni az Óváros szocreál stílusú beépítése, melynek legjellegzetesebb épülete a helyi védelem alatt álló Városkapu és a Fürst Sándor utca képe. Az 1960-as években avatták fel a Sportstadiont, megalakult a Hőerőmű Vállalat, megnyílt a Béke Szálló és a Művelődési Központ, megépült a Hőközpont és a Víztorony.

Az 1960-as, 1970-es években folytatódott a város bővítése, megkezdődött az Újváros városrész kialakítása, ekkor kezdték el építeni a belvárost körülvevő, kertvárosias Kecskédi és Borbála lakótelepet, valamint a Bányász körút térségét.

Újváros területe több ütemben épült fel, az északi és a nyugati városrész beépítése az 1970-es években fejeződött be. A városrészben 3-5 emeletes tömbös beépítési forma jellemző, ez alól csak a városrész idősebb sorházas részei, valamint tízemeletes panelházai jelentenek kivételt.

A Borbálatelepe déli része már az 1960-as években kiépült, az északi területek beépítése is megkezdődött. Az 1980-as évek közepére fejeződött be a Dózsa György és a Bem József utcák közötti sorházas beépítés, ezután indult meg a Kecskédi út menti területek benépesülése.

A lakosság növekedéséhez szintén hozzájárult, hogy Zala és Heves megyékből cigány csoportok szervezett letelepítésére is sor került a külterületek lakosságának növekedését eredményezve. E csoportok a korábbi cigánytelepek mellett elsősorban a megüresedett „hatajtós” barakklakásokban telepedtek le, egészen az 1960-as, 1970-es évekig, illetve a város zártkerti területén, a mai Nyíres dűlő mentén, ahol jellemzően rossz minőségű, alacsony komfortú lakások jelenléte volt meghatározó.

A város gyors fejlődésének első üteme az 1960-as évek közepéig tartott, amikor a szénbányászat visszaesése a város fejlődését is mérsékelte. Az 1980-as évektől kezdődően újabb lendületet vett a város, köszönhetően annak, hogy új üzemek létesültek (Cipőgyár, Kontakta alkatrészgyár), illetve annak, hogy az 1974-es eocénprogram kapcsán elindult a bányászat Márkushegyen és elkezdődött az Oroszlányi Hőerőmű rekonstrukciója.

Mátyás király út. (1963)

Forrás: FORTEPAN / LECHNER NONPROFIT KFT. DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT / VÁTI

Rákóczi Ferenc út (1963)

Forrás: FORTEPAN / LECHNER NONPROFIT KFT. DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT / VÁTI

A rendszerváltás időszaka a bányák fokozatosan bezárását hozta a, az 1990-es években 7500 bányász veszítette el a munkáját. A Vértesi Erőmű Zrt. 2014-ben bezárta Magyarország utolsó mélyművelésű szénbányáját is Márkushegyen. Oroszlány gazdasági szerepe megváltozott, a város ipari tevékenysége átalakult, a rendszerváltást követően korszerű ipari és szolgáltatási üzemek létesültek, valamint nagymértékű infrastrukturális fejlesztések valósultak meg.

A város szerkezetében jelentős változások nem következtek be. Több lakótelepi épület is megújult a belvárosban, illetve tovább növekedtek a kertvárosi területek és megjelentek új, nagyobb léptékű társasházi épületek is a belváros környezetében. A korábbi, szigorúan tervezett lakótelep-struktúrát földszintes kereskedelmi, vendéglátó- és szolgáltatóépületek lazítják. Az elmúlt időszakban megvalósult számos városi funkció fejlesztése – ide értve egy szakrendelő, valamint lakóparkok építését, új közterületek kialakítását, út- és intézményi felújításokat, illetve az ipari park kialakítását.

A város több, jelenleg beépítetlen tartalékterülettel rendelkezik. Lakóterületek fejlesztésére a Kecskédi út menti családi házak északkeleti oldalán, a város délkeleti területén, a Bányász körüti lakóterület alatt, illetve az Ófalut délkeletről határoló területek esetében van lehetőség a jövőben.

Kilátás a víztornyóból a Mészáros Lajos utca - Rákóczi Ferenc út kereszteződése felé, középen a Városháza. (1967) / Forrás: FORTEPAN / MAGYAR RENDŐR

Oroszlány légfotó (1966) / forrás: fentrol.hu

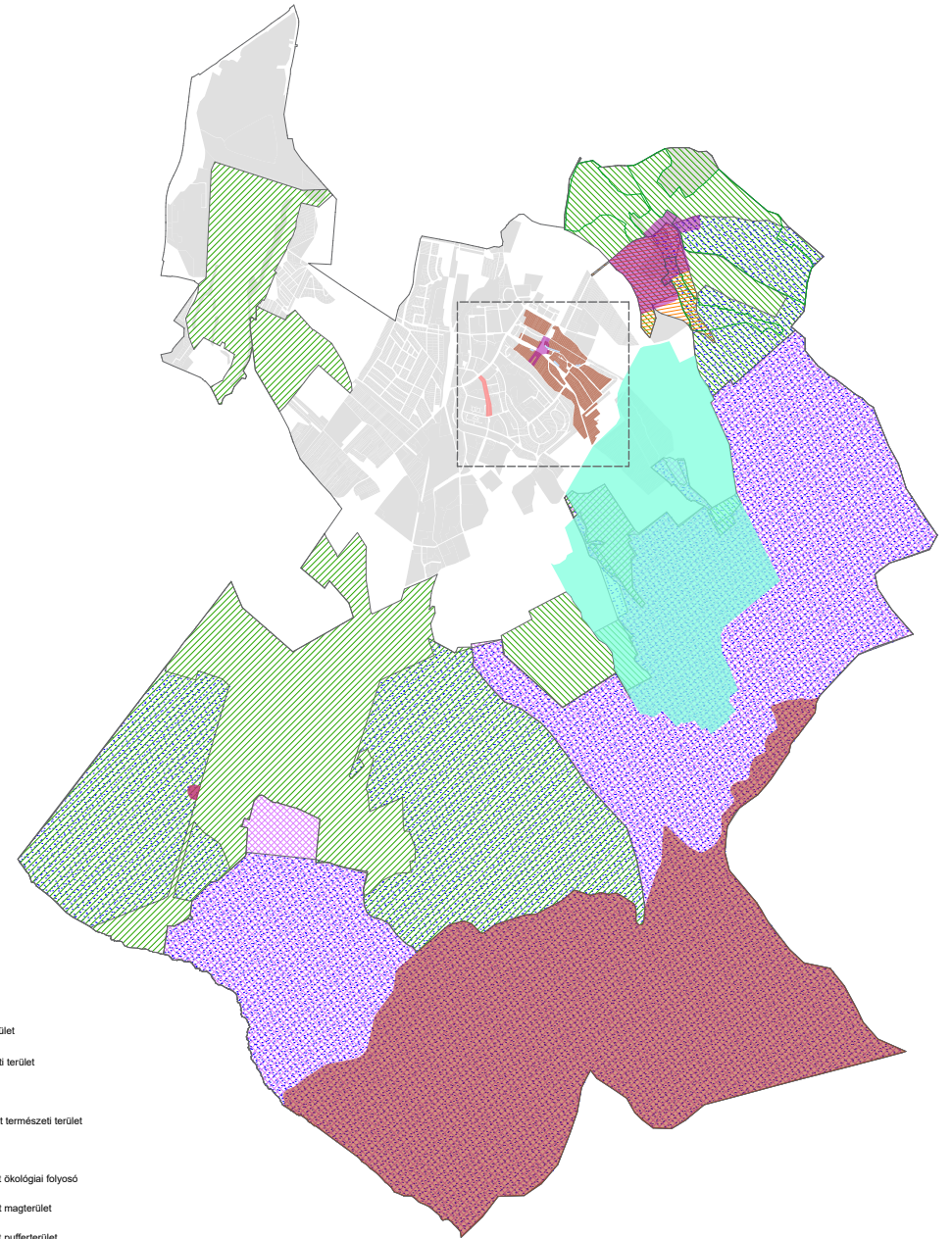

3

ÖRÖKSÉGÜNK

ÖRÖKSÉGÜNK

Oroszlány város egyedi fekvésének, uradalmi és egyházi központszerepének, nagyléptékű reprezentatív városfejlesztésének köszönhetően számos országos és helyi jelentőségű védett épített és természeti értékkel rendelkezik. Olyan ismert örökségek mellett, mint a vértesszentkeresztzi bencés apátság romjai vagy a kamalduli remeteség épületegyüttese, számos értékes, a város hangulata szempontjából meghatározó pontja is van Oroszlánynak. Példaként említhetők Oroszlány belvárosi területei, az Ófalu történeti központja, a Rákóczi út menti sgrafittók, az Erőműi-tavon épült horgászházak vagy a város déli területén elterülő Vértés erdős területei, melyek mind nagymértékben hozzájárulnak a város arculatának formálásához.

- Műemléki környezet
- Védett településszerkezet
- Védett utcakép
- Helyi védelem alatt álló terület
- Helyi védettségű természeti terület
- Védendő tájszerkezet
- Védett és fokozottan védett természeti terület
- Vértesi Tájvédelmi Körzet
- Országos ökológiai hálózati ökológiai folyosó
- Országos ökológiai hálózat magterület
- Országos ökológiai hálózat pufferterület

TERÜLETI JELLEGŰ VÉDELMEK

Oroszlány több védett területtel rendelkezik, melyek amellet, hogy segítenek a hangsúlyok megtalálásában, kiemelt figyelmet is érdemelnek a városkép szempontjából. A város területén találunk több országosan védett műemléki környezetet, természetvédelmi területet és épületegyüttest, melyeket helyi védett épületek, értékvédelmi és tájvédelmi területek egészítenek ki.

MŰEMLEKI KÖRNYEZET

A műemléki környezeti védelem a védetté nyilvánított műemlékek közvetlen környezetét érinti. Célja, hogy az épület megóvása mellett annak környezeti és települési kapcsolatai is megőrzésre kerüljenek, biztosítva legyen az épület és az azt körülölelő terület egysége. Oroszlány területén egy védett műemléki környezetet található, a majkpusztai volt kamalduli remetesség.

A majkpusztai volt Kamalduli remetesség mint műemléki környezet Oroszlánytól északkeletre található, az egykori kolostor, az elpusztult templom és a remeteházak épületegyüttese mellett magába foglalja a korábbi birtok egykori jégvermét, grottakápolnáját és díszkútját, malomépületét, molnárházát illetve a Celli Szűz Mária-kápolna épületét is, az azokat övező területekkel együtt.

Azon műemlékek közvetlen környezete, melyek nincsenek külön jogszabályban meghatározva, ex lege műemléki környezeti védelmet élveznek. Oroszlány területén négy ex lege védett műemléki környezetet találunk:

- Evangélikus templom ex-lege műemléki környezete
- Vértesszentkereszt bencés templomrom ex-lege műemléki környezete
- Vértesszentkereszt bencés kolostor romjai ex-lege műemléki környezete
- Vízimalom ex-lege műemléki környezete

Evangélikus templom

HELYI ÉRTÉKVÉDELMI TERÜLETEK

Az országos szintű védelmek mellett Oroszlány három területe élvez helyi védelmet. Ezek célja az Oroszlány városképe szempontjából meghatározó épített értékek megőrzése és fennmaradásuk biztosítása.

Telekszerkezeti védelem alatt áll Oroszlány Ófalu városrésze, melynek szerkezetét a táji adottságokat követő görbe utcák jellemzik. A házak fésűs beépítésben, az utcavonalra merőlegesen helyezkednek el. A városrész hitelesen megőrizte az ipari város kialakulását megelőző településszerkezetet, az épületállományában számos falusias épület található ma is.

Védelem alatt áll az Alkotmány utca és a Várdomb utca **utcaképek** két-két szakasza. Az Ófalu területén lévő utcaképek épületei követik a fésűs beépítést, jellemző rájuk az utcavonalra merőleges tájolás és a részben tömör kerítések alkalmazása a földszintes, nyeregvetős és csonkakontyos épületeken, több helyen előfordul az ereszvonallal felé térdfalszerűen továbbvezetett homlokzati kialakítás.

A Fürst Sándor utca menti házsor **helyi védelem** alatt álló terület, mely az 1950-es évek kisléptékű, utcavonalra illesztett beépítését mutatja, jellemzően kétemeletes házak összeépítéséből jött létre. Az utca térszerkezetét teresedések gazdagítják. Az épületek léptéke, tértömeg aránya, valamint az erkélyek és a boltíves kapubejárók historizáló belvárosi hangulatot kölcsönöznek a területnek.

TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Országosan védett értékek

Országos jelentőségű természeti terület: a majki Kamalduli Remeteség épületegyüttesétől az északkeleti városhatárig elnyúlóan több nagyterjedésű terület található.

Védett utcakép részletek a Várdomb utcában

Vértesi Tájvédelmi Körzet: a Dunántúli-középhegységben a Bakony és a Gerecse közé ékelődő Vértesnek és környékének természeti örökségeit hivatott védeni; a terület biológiai sokféleségének, természete gazdagságának, értékes állat- és növényvilágának védelmét biztosítja.

Országos ökológiai hálózatoknak: kiemelt szereppel bírnak az élőhelyek folytonosságának biztosításában, a növény- és állatvilág számára megfelelő élettér biztosításában. Oroszlány déli és keleti területein nagyterjedésű ökológiai hálózati övezet magterülete, ökológiai folyosója és pufferterülete található.

Védendő tájszerkezetű terület a város beépített területétől délkeleti irányban, az Ófalu területének folytatásaként található, közel a városhatárig elnyúlóan.

NATURA 2000 élőhelyvédelmi területek: olyan összefüggő európai ökológiai hálózatok, melyek célja a természetes élőhelytípusok és a vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül a biológiai sokféleség biztosítása, fenntartása és helyreállítása.

A fentiekén túl ex lege védett források és barlangok is találhatóak Oroszlány területén.

Helyi védettség

Majki Műemlékegyüttes tájképi környezete: Majkpuszta területén a Kamalduli Remeteség környezetének természeti értékei élveznek helyi védettséget. A Majki-tó területe és a Remeteséget körülölelő erdős és szántóterületek szerves részét képezik a környék tájszerkezetének.

Vértesszentkereszt templom és kolostorrom tájképi környezete: Helyi természetvédelmi terület a város központjától délre található templom- és kolostorrom területe, annak tájképi illeszkedése okán.

Az Oroszlányi Hőerőmű Vállalat szén szállító drótkötélpályája (1968) // Forrás:FORTEPAN / UVATERV

RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG

Köszönhetően annak, hogy Oroszlány és környezete közel ezer éve lakott terület, jelentős régészeti örökségekkel rendelkezik. A város közigazgatási területén 27 régészeti lelőhely található. Oroszlány mai településközpontjának környezete gazdag volt várakban, vallási és egyéb liturgikus helyszínekben. Régészeti szempontból is kiemelt terület a Kamalduli remeteség, valamint a vértesszentkereszti bencés apátság romok területe.

Védendő, jelentős-híres fa

Oroszlány területén két jelentős faegyed található:

- „Oroszlányi Nagy Fa” - kocsányos tölgy, törzsének kerülete 611 cm, Dobai külfejtéstől keletre található
(é.sz. 47° 26'42,94", k. h. 18° 18'46,12")
- „Bokodi Nagy Fa” kocsányos tölgy, törzsének kerülete 581 cm, a hulladéklerakótól délre, a Gerencsér vár közelében található
(é.sz. 47.43277778, k.h. 18.28722222)

Kamalduli remeteség.(1975) / Forrás: FORTEPAN / TÓTH KÁROLY DR

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

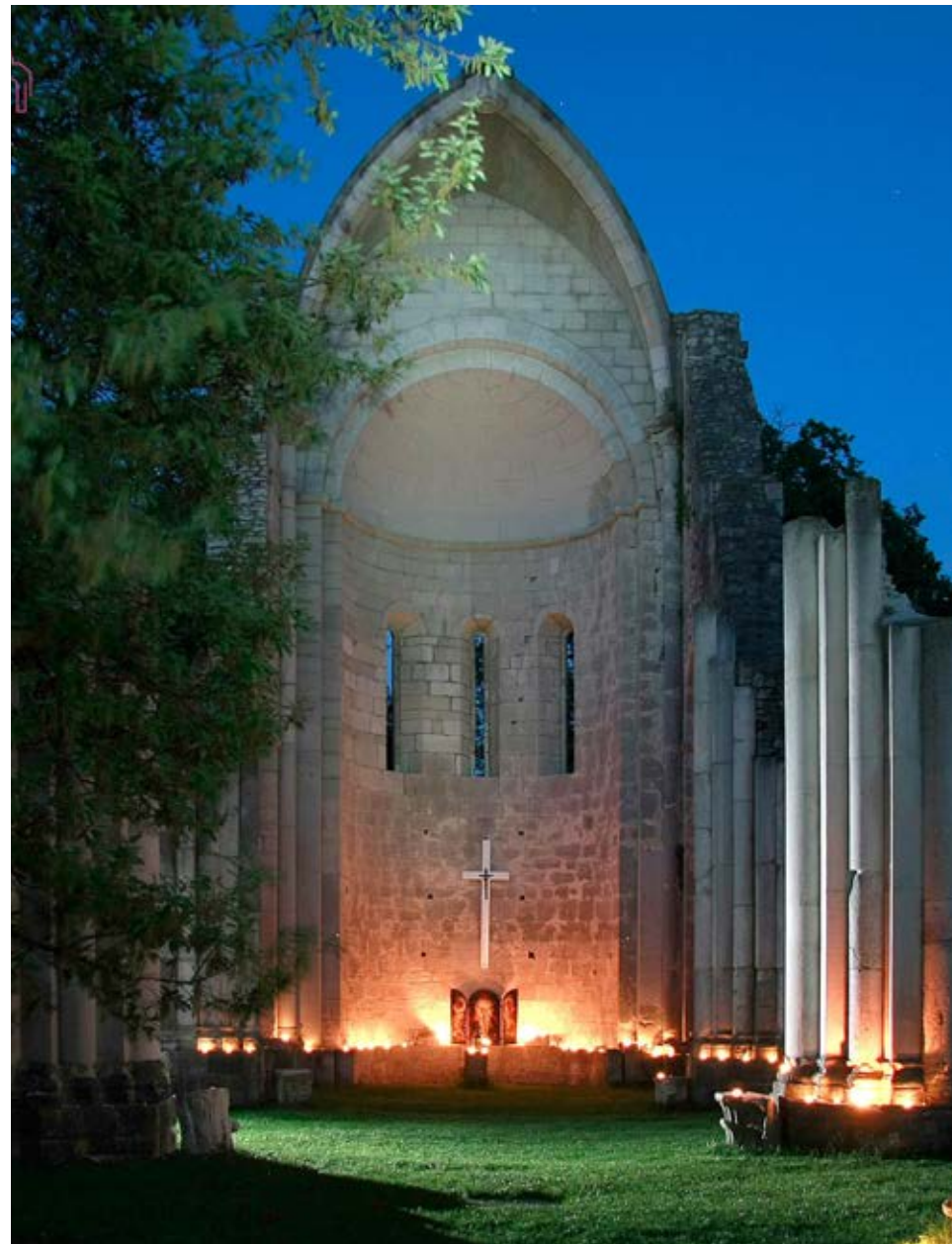
MAJKPUSZTAI KAMALDULI REMETESÉG

A Magyarországra betelepült kamalduli szerzetesrend 17 cellaépületből és a mellette álló főépületből összeálló fallal körbevett, tájképbe illesztett épületegyüttes. A kórházként, középiskolaként, kollégiumként és posztóüzemként használt együttes részleges rekonstrukciója 2015-ben fejeződött be, egy nagyobb megújulási program első ütemeként. A remeteség területe országos jelentőségű épített és kulturális örökséget hordozó objektum. Az idők során a különböző betelepülő funkciók miatti átépítések ellenére meg tudta őrizni egyedi építészeti megjelenését, művészeti értékeinek jelentősebb vonásait, részleteit (részletes bemutatás a 4. fejezetben).

VÉRTESSZENTKERESZTI BENCÉS APÁTSÁG ROMJAI

A Vértesszentkereszten található bencés apátság háromhajós, keresztházas bazilikális elrendezésű templomának, illetve a mellette álló kolostor épületének romjai. A XII. század óta szerzetesek által lakott terület hanyatlása már a XV. századtól megindult, a ma is látható állapot az évszázadok viszontagságait követő XX. századi rekonstrukció eredménye (részletes bemutatás a 4. fejezetben).

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

SGRAFITTOK A RÁKÓCZI ÚT MENTÉN

Oroszlány főutcája, a Rákóczi út mentén, az út vonalára merőlegesen telepített kilenc sávház oldalának földszinti traktusában találhatóak ezek a különböző vakolatrétegek használatával kialakított képzőművészeti alkotások. A nagyon hasonló stílust követő falképek az 1950-es években alkotó festőművészek munkái. Délről észak felé haladva a Halászok Vecsési Sándor, a Labdázók Sarkantyú Simon, a Bányászcsalád Blaski János, a Táncoló lányok Ridovics László, a Faültetők Orosz János, az Aratók Kokas Ignác, a Zenészek Hock Ferenc, a Lányok, madarakkal Michnay Andrea, a Munkások Óvári László alkotása. Mind a kilenc kép 1959-ben készült, kisebb-nagyobb minőségi különbségekkel, restaurálásuk 2012–2014 között történt meg, Zámbó Kornél festőművész munkája nyomán.

VÁROSKAPU ÉPÜLETE

Az oroszlányi Városkapu 1958-ban épült szocialista realista stílusban, homlokzati kiképzésén archaizáló épülettagezatokkal, a város emblematikus épülete. Benne városi könyvtárat helyezték el, azonban a művelődési ház megépítését kövözően a könyvtár kiköltözött a falai közül. Az állagromlásának az 1990-es években zajlott felújítás vetett véget, azonban városképi szerepének megfelelő funkciót továbbra sem kapott. Jelenleg garzonlakások találhatóak a háromemeletes, óratornyos épületben.

EVANGÉLIKUS TEMPLOM

Az Ófalu területén, az Alkotmány utca és Szent Flórián tér sarkán található az 1787-ben épült copf stílusú evangélikus templom. Az egyhajós, szabadonálló, egyenes szentélyzáródású templom déli homlokzatához torony csatlakozik. A téglalap alaprajzú hajó folytatásában található a keskenyebb, szintén téglalap alaprajzú szentély. A hajó nyeregtetős, a szentély felett kontyolt kialakítású, cseréppel fedett, a nyugati oldalon a szentélyhez kapcsolódó sekrestye épült. A templom mellett átépített, L alaprajzú, földszintes lelkészlak helyezkedik el további melléképületekkel.

Kép forrás: oroksegnapok.hu

VÍZIMALOM

A középkori alapokon álló vízimalom eredetileg az Esterházy-uradalom része volt, de a család a kamalduli rendnek adományozta három halastóval és a többi vízimalommal együtt. Az egykori vízimalom szabadonálló, téglalap alaprajzú, kétszintes, csonkakontyolt nyeregtetős épületének hátsó homlokzata mögött földszintes toldaléképület található. Korábbi épületmaradványok felhasználásával épült fel 1733–45 között, majd a XIX. században bővítették. A víz energiáját gabonaőrlésre és posztóverésre használták fel. 1993-ban több eredeti épületrész elbontásával történt megfelújítása.

ARANY JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA EGYKORI ÉPÜLETE

A Gárdonyi Géza és Iskola utcák közötti területen lévő épületben 1958 és 2005 között működött az Arany János Általános Iskola. Az 1958-ban épült szocialista realista épület az archaizáló formavilág néhány elemét hordozza. Bejárati részének földszinti traktusában oszlopokkal alátámasztott szegmensíves loggiasor fut végig. A kétemeletes épület az elmúlt években felújításon és energetikai korszerűsítésen esett át, tornatermét küzdősportok befogadására alkalmassá alakították. Jelenleg a járási hivatal működik az épületben. A korábbi iskolaudvar – átalakítást követően – fásított parkolóként funkcionál.

SGRAFFITO A SPORTCSARNOK ÉPÜLETÉN

Zámbó Kornél 1976-ban készült sgraffitója a sportcsarnok főbejárata mellett található. A 6×4 méteres, kék, vörös és sárga színeket felhasználó falikép három sportolót ábrázol, segítségükkel három eltérő labdajátékot mutatva be.

LEBEGŐFALU

Az Erőműi-tó keleti partvonalát végig sűrűn sorakozó, cölöpökön álló horgászházak tagolják. A stégeken megközelíthető apró, víz fölé nyúló építmények változatosságága és nőtt jellege sajátos hangulatot teremt (részletes bemutatás a 4. fejezetben).

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Kép forrása: Hoffartné Csonka Katalin

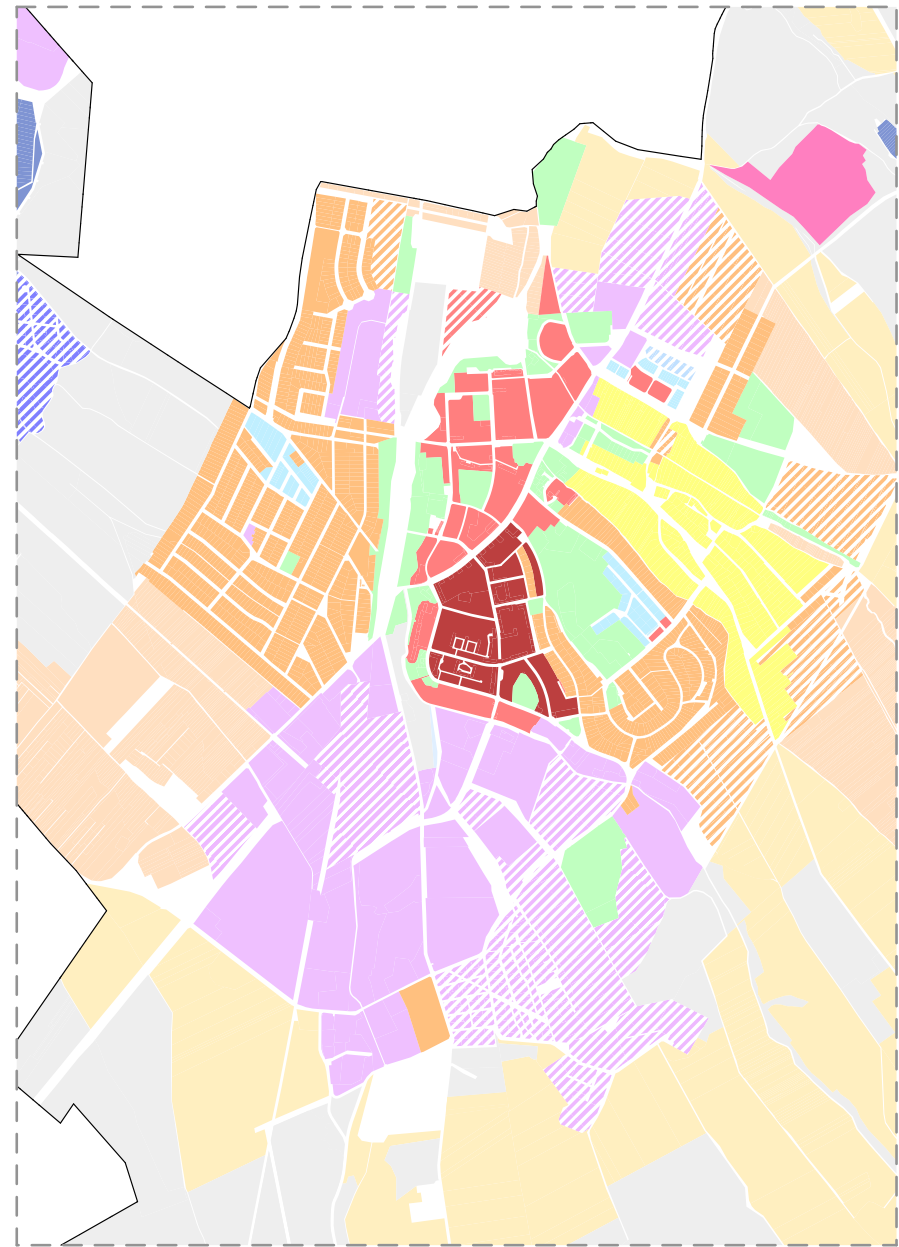
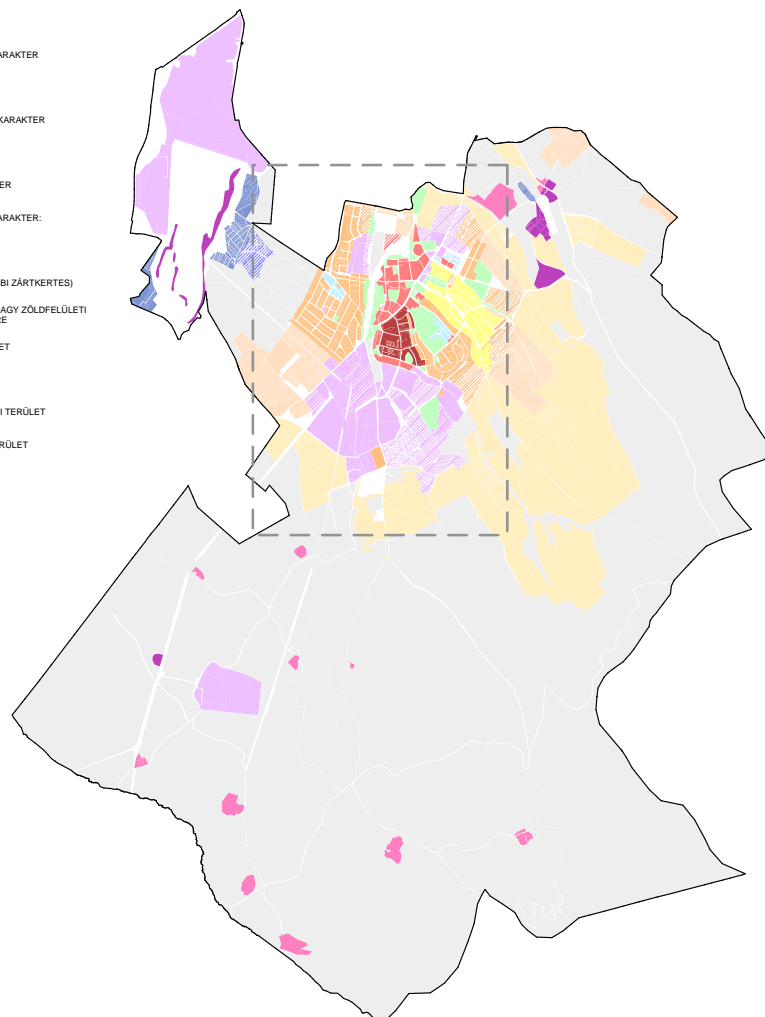

4

TELEPÜLÉSKÉPI
SZEMPONTBÓL
ELTÉRŐ KARAKTERŰ
TERÜLETEK

KARAKTERLEHATÁROLÁS

- ÖVÁROSÍ KARAKTER
- ÚJVÁROSÍ LAKÓTELEPI KARAKTER
- ÓFALLI KARAKTER
- KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER
- SORHÁZAS KARAKTER
- ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER
- KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER:
- GAZDASÁGI KARAKTER
- HÉTVEGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER
- NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTT. EP. KARAKTERE
- EGYÉB / PARKOLÓ TERÜLET
- EGYÉB / ERDŐTERÜLET
- EGYÉB / MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET
- EGYÉB / KÜLÖNLEGES TERÜLET

(előző oldali kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Oroszlány területén lehatárolásra kerültek az különböző karakterű területek a fenti térképen ábrázolt módon. A fejezetben bemutatjuk az eltérő területek településképi és arculati jellemzőit, valamint az egyes beépítéseket meghatározó településkaracteri sajátosságait.

ÓVÁROSI KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány óvárosi területe az 1950-es években kezdődő nagyléptékű ipari fejlesztések nyomán kezdett el kiépülni, egységes megjelenésű épületállományát máig a korszakra jellemző szocialista realista stílus határozza meg. A Rákóczi Ferenc út, Táncsics Mihály út, Mészáros Lajos utca által határolt részen elterülő Óváros legnagyobb részét lakótelepi tömbök alkotják, mindamelltt a város funkcionális központja. A kiépült utcahálózat, a kapcsolódó teresedések és parkok, valamint a nagy zöldfelületek alapjaiban határozzák meg karakterét. A területen többszintes épületeket találunk változatos beépítésben, ami városias karaktert kölcsönöz a területnek. Az épületek állapota erősen heterogén, a felújításra szoruló épületek mellett számos példát találunk korszerűsített lakóházakra és középületekre is.

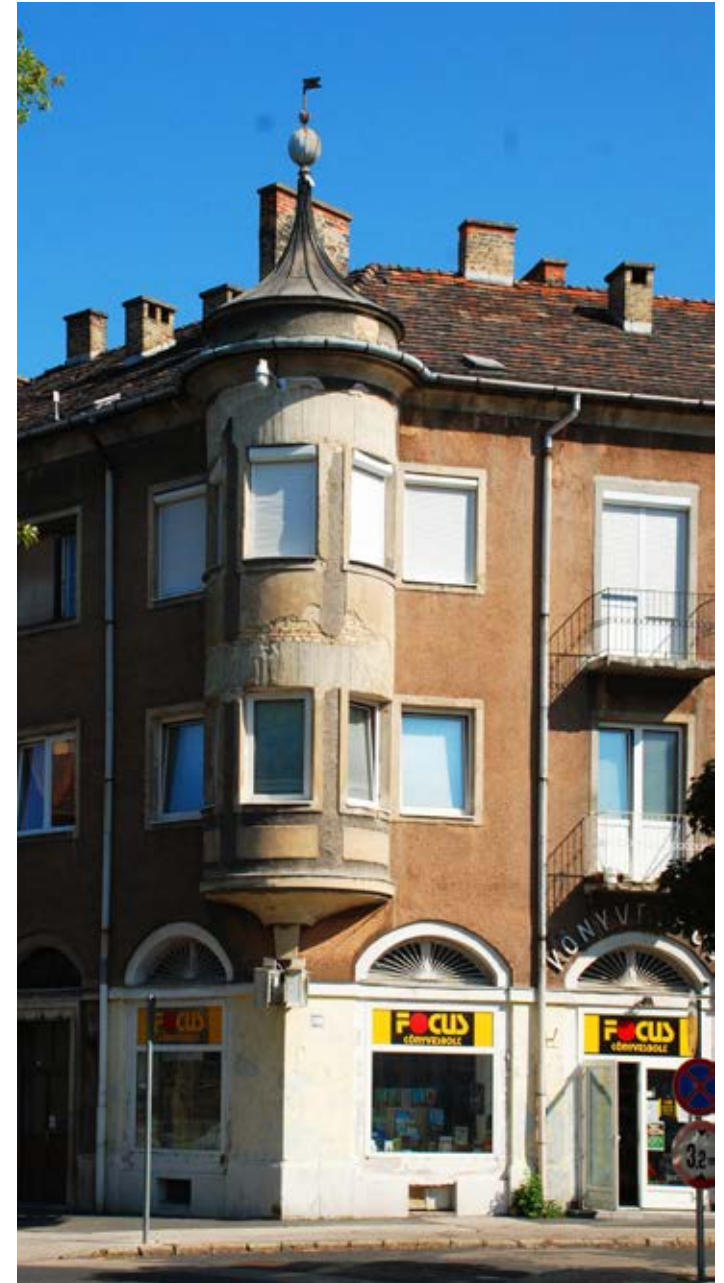
Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Beépítettség és sűrűség

Az Óváros területét változatos beépítettség jellemzi, szerkezetét alapvetően meghatározza az egy időszakban tervezett és megvalósult fejlesztés. A területet nyolc, utcákkal határolt, nagy kiterjedésű tömb alkotja, a belső utak mentén feltáruló zöldfelületekkel, tagolt épületállománnyal. Nagy kiterjedésű, monoton beépítések nem jellemzők a területen.

Az 1950-es évek hazai építészetét döntően meghatározó szocialista realista építészet valamennyi elemét magán hordozza a terület. Az Óvárost átszelő Fürst Sándor utca, illetve a rá merőleges keresztutcák (Gárdonyi Géza utca, Iskola utca, Mátyás király utca, Petőfi Sándor utca, Gönczi Ferenc utca) esetében az utcák zárt térfallal határoltak, az utca vonalával párhuzamosan futó épülettömegekkel, melyeken nagyobb megnyitások engednek betekintést a tömbbelsőik irányába. A város főutcájaként szolgáló Rákóczi Ferenc utca mentén a lakóházak merőlegesen kerültek elhelyezésre, keskeny homlokzatukkal az utca felé fordulva, a térfal folytonosságát a lakótömbök között elhelyezett nagy, konzolos előtetővel kialakított, földszintes kiszolgáló épületek teremtik meg.

Az Óváros területét – akár az Újvárosi lakótelepet, akár a családi házas területeket vesszük összehasonlításképp – szellős beépítés határozza meg. A jellemzően háromszintes épületek egymástól nagy távolságban helyezkednek el, az épületek között nagyméretű zöldfelületek és parkolók találhatók.

Épületkarakter

Oroszlány Óváros területén jellemzően háromszintes, magastetőű épületek találhatók, a Rákóczi Ferenc út mentén a sűrűség növekedésével párhuzamosan ötszintesre növekszik az épületállomány. A beépítésben kiemelt helyeken, hangsúlynövelő jelleggel elszórva megjelennek négyszintes tömegek, mint például a Városkapu középrizalitja. A főbb tengelyek mentén lévő épületek esetében a földszinten üzleteket találunk, a többi épületnél jellemző a félszintmagasságban kiemelt földszint és a lábzatban elhelyezett pinceszellőző ablakok jelenléte.

A szocreál építészetre jellemző karaktert valamennyi épület hordozza. A városszerkezeti szempontból jelentősebb épületek, mint például a Fürst Sándor utca menti tömbök, a Városkapu térsége vagy a Táncsics Mihály út – Petőfi Sándor utca sarkán álló épület, homlokzata díszített. Az ablaknyílások kő- vagy vakolatkeretekkel szegélyezettek, a bejárati ajtó felett tagozatokat találunk, a homlokzat osztópárkányokkal tagolt. Emellett rizalitos tömegképzés, kiugró sarokerkélyek, toronysisakok, oszlopok, domborművek alkalmazása is fellelhető.

Kiemelkedők a Rákóczi Ferenc út menti épületeken található sgraffito díszítések, a korábbi Béke szálló épületének terméskő, kerámia díszítései, illetve a Mátyás király út túloldalán található épület földszinti páros oszlopokból kialakított középrizalit-mezője, valamint a Városkapu épületegyüttese.

A központi tengelytől távolabb elhelyezkedő épületek díszítése visszafogottabb, jelzésértékű. Több helyen találkozunk kőkeretes, illetve vakolatkeretes ablakokkal; kiugró, tagozatokkal formát erkélyekkel; de számos épület csupán a tömegarányokban követi a többit, díszítetlen vakolt homlokzati felületekkel. Számos épület esetében a lépcsőház ablakainak homlokzati szerepe hangsúlyosabban jelenik meg, például keskeny, sorolt, téglalap alakú, lőrészerű nyílások vagy kisméretű körablakok formájában.

A területen az épületek állapota átlagos, felújításra szoruló, a vakolat- és épületdíszek viszonylagos épségben megőrződtek, de találunk példát felújított, energetikailag korszerűsített épületekre is. A Rákóczi Ferenc út vonzáskörzetében több magasföldszinti lakást boltta alakítottak, külső megnyitással, lépcső- és teraszbővítéssel.

Közterületek és zöldfelületek

A városrész karakterét meghatározzák a területet feltáró utak mentén kialakított, részben zárt sorú beépítések, valamint a Fürst Sándor út mentén kialakított teresedések. Az utca térérzetét nagyban befolyásolja a házak közötti terekben feltáruló belső zöldfelületek látványa, illetve az épületek utcavonaltól való elforgatása miatt keletkező kisebb-nagyobb térbővületek. Hagyományos városi teret a Fürst Sándor utca Gárdonyi Géza és Iskola utcák közötti szakaszán találunk, a korábbi iskola épülete előtt.

Az Óváros területét uralják az épületek közötti, nagy kiterjedésű zöldfelületek, melyek autóforgalomtól részben mentesek, védett helyzetűek. Aktív használatra csak helyenként találunk példát, jellemzően alacsony intenzitású fenntartással kialakított zöld zónák a meghatározók; jellemzők a gyepes felületek, virágágyak csak elvétve fordulnak elő. A terület fákkal tagolt (meghatározóan platán- és kőrisfajok), az utak részben fasorokkal szegélyezettek (például csörgőfafasorokkal). Az épületek előtti zöldfelületek helyenként előkertszerűen, igényesen kialakítottak.

ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány Újvárosi lakótelepi területei a Rákóczi Ferenc úttól északra, valamint a Tancsics Mihály út mentén elnyúlva délre terülnek el. A területet nyugati oldalról a vasút, illetve az Oroszlány–Kecskédi-vízfolyás tava választja el a kertesi családi házas karakterű területtől, keletről a Rákóczi Ferenc út és az Óváros területe határolja.

Az Óváros területét körülölelő, korábban azt követően létrehozott lakótelepi beépítés vegyesen tartalmaz falazott, vasbeton- és paneles szerkezetű

épületeket. Az 1960-as évektől fokozatosan kiépülő Újváros erősen heterogén, eltérő részei a különböző korszakok iparosított építési technológiájának megfelelően váltakoznak. A Rákóczi Ferenc út északi szakaszától a Dózsa György utcáig terjedő terület kiépülése már az 1960-as évek első felében megkezdődött. Ezt követően épültek be az északibb, illetve a délre elnyúló részek.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Beépítettség és sűrűség

Az Újvárosi lakótelep beépítettsége jelentősen sűrűbb, mint az Óváros területéé, köszönhetően a helytakarékos telepítésnek és a magasabb épületállománynak. A beépítést nagyobb arányban sávházak és kisebb arányban pontházak alkotják, uralkodó az úszótelkes beépítés.

Az északi területen három különböző beépítettségű területrész különíthető el. A városrész a Bánki Donát út menti nyeregtetős épületekből, a Dózsa György utcáig terjedő sáv- és pontházak beépítéséből, valamint a Dózsa György úttól északra lévő lazább szerkezetű, hosszabb-rövidebb sávházakból álló épületállományból tevődik össze. A terület intézményi ellátottságát a Hunyadi Mátyás Általános Iskola és a Brunszvik Teréz Óvoda biztosítja, melyek nagy kiterjedésű zöldfelületekkel rendelkeznek.

A Táncsics Mihály út déli oldalán elnyúló beépítés nyugati szakaszán hosszú sávházak, keleti szakaszán jellegzetes formájú, tagolt alaprajzú, pontház jellegű épületek találhatók.

A karakter legfiatalabb, két zárt tömböt alkotó keretes beépítése a város északkeleti területén, a Takács Imre utca mentén található. Az 1980-as évek második felében épült beépítés házai a késői lakótelepépítés jellemzőit, a tömböt formáló keretes telepítést, a magastetős kialakítást és a paneles technológiával épített, de részleteiben posztmodern formavilágot hordozó megvalósítást viseli magán.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Épületkarakter

A Rákóczi Ferenc úttól északra fekvő területet vegyes beépítés jellemzi. Általánosságban sávházaz jellegű beépítés tagolja a területet, azonban találunk pontházakat, illetve keretes jellegű beépítést is. A legkorábbi és a legkésőbbi épületek jellemzően magastetősek, a kettő között épült házak lapostetős tömegalakításúak.

Meghatározók a 4-5 emeletes épületek. Homlokzatképzés tekintetében a korban hamarabb épült épületek vakoltak, a későbbi tömbházak a Tópart utcától keletre, illetve a Takács Imre utca menti épületek kavicsfelületű homlokzattal készültek.

Megjelenésében jelentősen eltérnek az úgynevezett „kontyos házak”. A Takács Imre utca menti területet háromemeletes és tetőtér-beépítéses épületek alkotják, a földszinten garázsok létesültek. A manzárdtetős beépítésnek köszönhetően valamennyi épület esetében található lakások a tetőtérben is.

Az épület tömegformálásában meghatározó a sarkok beharapása.

A karakter déli, a Táncsics út mentén elnyúló területe négy darab öt szint magas sávházból, valamint három darab tört alaprajzú, 11 szintes, kavicsfelületű panel pontházból áll.

A Kertalja és a Tópart utcák által közrezárt területen található új, kortárs társasházak, melyek léptékükben követik a környező lakótelep földszint és 4-5 emeletes beépítését, azonban homlokzatképzésükben oldottabbak, köszönhetően a félnyeregtes kialakításnak; a vörös, fekete, szürke és fehér vakolt homlokzati mezőknek; valamint a fa erkélykorlátoknak. A házak földszinti részein üzletek kerültek kialakításra.

Közterületek és zöldfelületek

A terület legmeghatározóbb zöldfelülete az északról határoló Malom-tó és a környezetében elterülő park (mely a Nagy zöldfelületek karakter része). Az épületek között jellemzően nagy kiterjedésű zöldfelületeket találunk. Intenzívebb használat csak az intézményi kertekben (iskola sportpályái, óvoda kertje), a Bánki Donát utca menti pontházak melletti tenispályák területén, illetve a területet északnyugatról határoló tó körüli parkban található.

A zöldfelületek jellemzően alacsony fenntartási intenzitású füvesített területek, virágágyások nem meghatározók. A terület zöldfelületi összképét nagymértékben meghatározza a változatos korú, értékes faállomány, valamint az utakat szegélyező több faszor. A közterületeket nagy kiterjedésű, aszfaltozott felületű parkolók uralják.

A közterületek között néhol találunk üzleteket az épületek földszintjén, bár a földszinti garázsok átalakítása nem jellemző. A Rákóczi Ferenc út mentén az épületek főút felőli homlokzatán több helyen üzlet létesült, erkély elé épített lépcsővel és külső megközelítéssel, ezzel feloldva az épületek szigorú vonalvezetését és monoton homlokzatát.

A sávházak között több helyen megjelennek korban később épült, földszint és tetőtér-beépítéses, kis alapterületű szolgáltató, kereskedelmi és vendéglátó épületek magastető kialakítással, változatosan színes, esetenként rikító megjelenéssel.

ÓFALU KARAKTER

Általános jellemzés

Ófalu területén található Oroszlány történeti településmagja, mely a mai városközponttól keletre helyezkedik el. Az 1950-es évek fejlesztése előtti nőtt településszövet magán viseli a hagyományos falusias szerkezet jellegzetességeit, mely a történeti tér-, utca- és telekszerkezetben vehető észre. A Haraszt-hegy nyugati oldalán létrejött telepszerű beépítések érintetlenül hagyták a korábbi falut, az Újváros lakótelepi területeinek fejlesztése a falusias terület nyugati végét semmisítette meg. A városrészt az a falusias karakterű terület főutcája, az északnyugat–délkeleti irányú Alkotmány út tárja fel, mely mentén megtalálhatók a korábbi falu középületei, illetve az evangélikus templom épülete.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótárg

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK / ÓFALU KARAKTER

Beépítettség és sűrűség

A városrészben történeti falusias utcaserkezete és telekosztása fedezhető fel a szalagtelkes és halmazos telekrendszerben, valamint a jellemzően földszintes, fésűs beépítésben. A területen sikerült megőrizni az eredeti telekosztást, ezt megtörő kialakítást csak a városrész Rákóczi Ferenc úthoz illeszkedő végén találunk, ami átvezet az újvárosi lakótelep felé. Utcafronton nagy sűrűség jellemzi, azonban csupán a szalagtelkek utcavonalhoz csatlakozó harmadanegyede beépített. A telekszövetet több helyen kisebb-nagyobb közterületek lazítják. A történeti jelleg fennmaradásában jelentős szerepet játszott a terület alábányászottsága miatt hosszú ideig fennálló építési tilalom.

Épületkarakter

Ófalu területén földszintes, helyenként tetőtérrel bővített beépítés a meghatározó. Az épületek tetőgerincvonal jellemzően az utcavonalra merőleges kialakítású, oromfallal záródó nyeregtetős, kontyolt, illetve csonkakontyos tetőidom. Cserépfedés a jellemző, de találunk példát azbesztpalafedésre is. Az épülethomlokzatok uralkodóan vakolt felületűek. Szélesebb telek esetén az épület az utcavonallal párhuzamosan befordul. A kerítések tekintetében zárt és áttört kialakítás váltja egymást.

A beépítés sokféleségét mutatja, hogy találunk példát kockaházakra, illetve egyéb, a tradicionális tömegformálást nem követő újabb beépítésekre egyaránt, ezek a házak jellemzően az Alkotmány úttól távolabb helyezkednek el.

Több esetben látható, hogy az épület kontyolt lezárását követően a véghomlokzat fala felmegy az ereszvonál felé, kisméretű attikafalat képezve. A kétoldalon attikamagasságban továbbnyúló díszítés hézagosan zárt sorú beépítésre emlékeztető homlokzatot hoz létre, mely néha magába integrálja a kerítéskaput és szervesen kapcsolódik a zárt kerítéshez is.

Közterületek és zöldfelületek

Az utcahálózat kialakulását a történeti fejlődés határozta meg, szabálytalan rajzolatú utcaszervezetének uralkodó csapásiránya északnyugat–délkeleti. Az utcák orsóra emlékeztető módon szétnyílnak, néhány lakótelket közrezárva, majd újra egyesülnek.

Ófalu területét gazdag térszerkezeti adottságok jellemzik, az evangélikus templom környezetében kis főtér található; a hegyesszögben találkozó utcák összefutásánál kis teresedések alakultak ki, melyek jellemzően zöldfelületként jelennek meg.

Az Alkotmány út mentén telepített gömbkőrifasor található, mely azonban erősen hiányos. A többi utcában egyedi kiültetések eredményeként jelennek meg közterületi fák. A terület összbenyomása zöld, az épületek és az úttest között gondozott gyepes felületek találhatóak, a vízelvezetés nyíltárkosan megoldott. Az újabb beépítésű területeken a közterületi csatlakozások, autóbehajtók és előkertek burkolása következtében megnövekedett a burkolt felületek aránya.

KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány területén egy nagyobb és két kisebb területen található kertes családi házas beépítés. A város nyugati oldalán, a Borbálatelepen és a Kecskédi utcai lakótelepen helyezkedik el a legnagyobb összefüggő egység, melyet többnyire szabályos utcaserkezet jellemez, egy kisebb sorházas terület ékelődik bele. Délről az Arany János utca, nyugatról a Határ és Kecskédi utca, keletről a Bokodi út, a Vasút sor, valamint a Lengyel József utca és a Miskórét utca határolja. A keleti oldalon az Ófalu karakterhez délről és északról kapcsolódik két kisebb

családi házas terület. Az előbbit a Mészáros Lajos utca, az Eszterházy utca, a Kossuth Lajos utca és a Haraszthegyi utca házai határolják és a Bányász körút tárja fel; az utóbbit a Majki utca mentén kiépült házak alkotják. Ezeken felül a város déli részen elterülő gazdasági karakterben szigetszerűen található két, néhány épületből álló, de a kertes családi házas karakter jellemzőit hordozó terület.

Beépítettség és sűrűség

Általánosságban elmondható a fent említett területekről, hogy sűrűn beépítettek. A jellemzően szabadonálló házak legnagyobb része 600–1000 m² közötti telkeken helyezkedik el. Építésük szabályozott kereteinek köszönhetően azonos méretű előkertek, valamint közel azonos magasságok és tetőkialakítások a meghatározók. Míg a nyugati rész szabályos utcaserkezete miatt a telkek kiosztásában is jellemző a szabályosság, addig a keleti részen S-alakban kialakított Bányász körút vonalvezetése szabálytalan alakú és változó tájolású telkek létrejöttét eredményezte. Ahol lehetett, ott azonban a telkek és az épületek esetében törekedtek a kelet–nyugati tájolásra, ami azt eredményezte, hogy az utcakép a területen több helyen „farkasfogas jellegű beépítést mutat. Ahol pedig nem a farkasfogas jelleg tűnik fel, hanem valamiféle beépítési vonal rajzolódik ki, ott az előkertek méretei lettek rendkívül változatosak, az 1-2 méterestől kezdve egészen a telekközépnél is hátrébb tolt épületekig találunk változatokat. A Majki utca beépítettsége az egyenes vonalvezetésű utca és a szabályos, téglalap alakú telekosztás miatt jobban hasonlít a nyugati részekéhez.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Épületkarakter

Az utcakép általában heterogén. Kétféle épülettípus jellemző a kertesi családi házas karakterre: a típusterv alapján épült földszintes (ritkábban magasföldszintes) kockaházak csoportja, melyeket cserép- vagy szürkés palahéjazatú sátoztető, ritkábban manzárdtető fed; valamint az oromfalas kialakítású, az utcára merőleges nyeregtetővel (ritkábban kontyolt tetővel) kialakított földszintes, illetve egyemeletes családi házak csoportja. A jobban átépülő utcákban előfordulnak tetőkibúvókkal tagolt posztmodern épületek és összetett tetőidommal kialakított, mediterrán jelleget imitáló házak is, de nem számottevő mennyiségben. A két kategória több helyen összefüggő utcaképet is alkot, máshol viszont vegyesen helyezkednek el.

Közterületek és zöldfelületek

A kertesi családi házas beépítésű területeken nem jellemzők a közparkok. Minden telek rendelkezik kisebb-nagyobb hátsó kerttel, valamint előkerttel. A utcák szinte minden esetben aszfalttal burkoltak, a vízelvezetés a legtöbb esetben nyílt árokban történik az utca egyik vagy mindkét oldalán. Járda sok helyen nem vagy csak az utca egyik oldalán került kiépítésre. Egységesen telepített fasorok nem jellemzők az utcákban, a közterületi növényállományt az egyedi telepítések határozzák meg. Az egy-egy szomszédság előtti közterületeken egymás mellett lévő örökzöld díszcserjék, gyümölcsfák és minimálisan fenntartott gyepfelületek így sok helyen nagyon heterogén képet alkotnak.

SORHÁZAS KARAKTER

Általános jellemzés

A sorházas beépítési karakterű terület három helyen, egymástól elkülönülve fordul elő a városban, két karakter határán vagy szigetszerűen beékelődve nagyobb karakterek területébe. A legkorábban, az 1970-es évek elején a keleti részen, a Haraszthegyi utca, a Deák Ferenc utca és a Széchenyi István utca mentén lévő két- és négylakásos egységek épültek ki. Az 1980-as évek közepe környékén felépült, egy vagy mindkét oldalán sorházas utcák a Határ utca – Erkel Ferenc utca – Zichy Mihály utca – Kodály Zoltán utca – Radnóti Miklós utca – Bem József utca – Dózsa György utca által határolt területen helyezkednek el, melyet folyamatosan körbeépültek a családi házas karakterű utcák. A harmadik, a város északkeleti részén található sorházas beépítés az 1980-as évek közepe után épült ki a Takács Imre utca mentén, egy keretes beépítésű lakótelep közvetlen szomszédságában.

Beépítettség és sűrűség

Az alacsony, intenzív sorházas beépítés a telek teljes szélességben való beépítése miatt nagy sűrűséget eredményez. A Haraszt-hegy lábánál lévő sorházas terület épületei négyes csoportokban állnak, lakásonként egy-egy darab garázs a szélső oldalakhoz kapcsolódik. A lakásegységek ebben az esetben nem állnak külön telken, hanem az egyes épületcsoportok közös telken helyezkednek el, beépítési karakterük sorházakra jellemző.

A Borbála városrész sorházas részén vegyesen található tömbtelkes és önálló telkes beépítések is. Az épületeknél kétféle beépítettség fedezhető fel: az egyik esetben ikerházszerűen, egyik oldalról a fő tömeget adó ház tűzfalával, a másik oldalon a kisebb tömegű garázzsal csatlakoznak a szomszédos egységekhez. A másik esetben nem ikerházszerűen, hanem láncszerűen, kisebb, visszaugrasztott tömegekkel kapcsolódnak össze az épületek.

A Takács Imre utca menti területen lévő sorházas egységek mindegyike önálló telken található. Ezek a házak is utcahosszban összeépítve, láncszerű beépítésben kerültek kialakításra.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Épületkarakter

A haraszt-hegyi beépítés esetében az épületek egyemeletesek, tagolatlan téglatest formájúak, lapostetős kialakítással. Mindegyik épület előtt található egy kisebb előkert, valamint egy alacsony, közepesen áttört kerítés. A színhasználatot tekintve az épületek többsége fehér vagy világos árnyalatú, de egyes felújított lakásegységeknél eltérő, harsányabb színeket, eltérő előtetőket is alkalmaztak.

A borbálatelepi sorházas területen az épületek jellemzően cserép- vagy szürkepala-héjazatúak, egyemeletesek, magastetősek, a lakásegységek típusától függően erkélyes homlokzatok is viszonylag nagy számban találhatóak. Az erkélyes házak erkélykorlátjai jellemzően színes üveglapbetétes fém korlátok. Minden lakás rendelkezik egy kisebb méretű előkerttel, valamint egy alacsonyabb, közepesen áttört kerítéssel az utcafronton. A homlokzatok esetében előfordulnak harsányabb színek, de alapvetően fehér és világos színhasználat a jellemző, és kisebb-nagyobb bejárati építmények is tagolják az utcaképet.

A Takács Imre utcában az épületek mindegyike földszint és tetőtér beépítéssel rendelkezik, szinte kivétel nélkül sötétbarna égetettcserép-héjazattal, utcafronti tetőablakokkal ellátva. A típustól egy kis részen tér csak el a beépítés, ahol a sorházas beépítés szabályai továbbra is fennállnak, ám a beépülés már egyenként történik. Felújított épületek esetén eltérő szín- és anyaghasználatra is találunk példát, azonban ez utcaképet nem zavaró módon jelenik meg; az épületek egységes, homogén utcaképet alkotnak.

Közterületek és zöldfelületek

Az utak a sorházas karakter valamennyi területén aszfaltozottak, Borbálatelepen a vízelvezetés nyíltárkosan történik. A hír- és távközlési ellátás, valamint a lakossági áramellátás légkábeleken keresztül történik, csak a Takács Imre utcában épült ki föld alatt. A közterületi növényállomány, melynek meghatározó része örökzöld cserjékből és fákból áll, egyedi kitelepítések eredménye. Járda egyes szakaszokon mindkét oldalon kiépítésre került, más szakaszokon egyáltalán nincs kialakítva.

ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER

Általános jellemzés

Az oroslányi üdülőterületi karakter legnagyobb egysége az Erőműi-tó keleti partja mellett, összefüggően jött létre. Területe a tó északi végénél lévő Galambospusztától a tó partjával párhuzamosan futó utcákon keresztül a tó középső részéig tart. Egy kisebb üdülőterületi egység a tó nyugati oldalán is létrejött, mely csupán néhány, a tó partjával párhuzamosan futó utcára felfűzött nyaralóépületből áll. Ezen kívül egy szintén alig egyutcás üdülőterület jött létre a majki remeteség területétől északra, a közeli tó szomszédságában is.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Beépítettség és sűrűség

A karakter beépítettségére jellemzők az apró, néhány száz négyzetméteres telekméretetek, valamint a sűrű, többnyire szabályos utcahálózat. Az épületek többsége nem téliesített, üdülési célra épült. A házak szabadonállóan helyezkednek el a telkeken, a szabályozási vonaltól változó távolságra, bár egyes részekén összefüggő utcakép is felfedezhető az utcafronthoz közel épült építmények révén. A beépítettség nem mondható sűrűnek a kis telkek ellenére sem, hiszen az épületek alapterülete csak ritkán közelíti meg egy kertes családi ház alapterületét.

Épületkarakter

Az épületek többsége földszintes, de néhány helyen a tetőtéri részek is be vannak építve. Az anyaghasználatot tekintve sok a faszervezetű épület, de legalább akkora arányban vannak jelen falazott házak is. A tetők kialakítására a magastető a jellemző, továbbá az alpesi stílusú, nagy hajlásszögű tetőképzések is több utcában előfordulnak. A tetők fedése a falazott épületeknél égetett cserép vagy pala; a könnyűszerkezeteseknél faszindely, bitumenes és fémlemez jellemző. A hullámpala mindkét esetben használt tetőfedés.

A területet vegyesség jellemzi, több tekintetben is heterogén, építmények széles skálája jellemzi a területet.

Közterületek és zöldfelületek

A terület növényállománya gazdag. A Erőműi-tó part menti területein összefüggő vízparti fás növényzet található, mely az egész területnek jelentős zöldfelületi ellátottságot kölcsönöz. A nagyobb méretű galambospusztai telkek lehetőséget adnak kisebb kertés gazdálkodás folytatására is. Az utak földutak vagy szórt burkolattal vannak ellátva, járda nincs az utcákban. Az elektromos áram légkábelen keresztül biztosított. Közterületen nincsen csapadékvíz-elvezetés kialakítva. A közterületeken előforduló növényzetet a telektulajdonosok telepítették és ők is tartják fenn.

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány közigazgatási területén több, speciális kulturális örökséget képviselő terület található, melyek eltérő építészeti megoldásaik ellenére hasonló karakteri jellegeket hordoznak. Ide sorolható a Majkpusztán található Kamalduli remeteség épületegyüttese, az annak közelében található Oroszlányi Bányászati Múzeum, a városközponttól délre található vértesszentkereszti bencés apátság romok, valamint a lebegő falu cölöpökön álló építményei.

Mind a négy terület távolabb helyezkedik el a város központjától, egyedi épített környezetük, részben műemléki védettségük és természetközeli fekvésük nagymértékben hozzájárul karakterükhöz, emellett turisztikai szerepük is jelentős. Mind a négy esetben cél, hogy míg megőrizzük, megvédjük és megújítjuk a meglévő állapotot, egyben lehetővé is tegyünk a területek bemutatását, turisztikai és rekreációs célú hasznosítását.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Kamalduli Remeteség, Majk

A kamalduli szerzetesrend negyedik magyarországi kolostoregyüttesét 1734-ben alapította Esterházy József. A tervezett 20 cellaházból, melyekre a környék nemeseinek adományai biztosították a fedezetet, csupán 17 épült fel. A templomot 1753-ban kezdték el építeni Franz Anton Pilgram tervei szerint, az építkezések 1770-ben fejeződtek be.

A terület arculatát a mai napig az eredeti beépítés határozza meg. A terület középpontjában állt templomnak mára csak a tornya maradt meg; ezt veszi körbe a clausura, az utcákba rendezett 17 cellaház a házak alapterületével megegyező méretű kertekkel. A házak négyzet alaprajzú, földszintes, nyeregtetővel kialakított oromfalas épületek. Egy bejárattal és öt ablakkal rendelkeznek, az ablakok és az ajtók keretei, valamint az adományozó családok címereinek nagy része süttői vörösmárványból készült.

A templom bejáratát a konventépülethez vezető tengelyre felfűzve helyezték el, mely tengely mentén korábban két oldalról fal húzódott. A fal egészen az U alakú főépület, más néven foresteria előtti kisebb díszudvar bejáratáig tartott. A clausurától fallal leválasztott foresteria főszárnya emeletes, az oldalszárnyak földszintes kialakításúak. A clausurát és a foresteriát együttesen egy fal vette körül, a külvilágtól való minél nagyobb elszigetelődés érdekében.

II. József 1782-ben rendeletben feloszlatta a szerzetesrendeket, ezért a kamalduliaknak is el kellett hagyniuk Majkot. A kolostoregyüttes viszonylag rövid ideig, mindössze 12 évig tudott csak működni. Később az Esterházyak vásárolták meg és posztógyárat nyitottak a területén. A templom 1810-ben villámcsapás miatt leégett, ezt követően nem állították helyre, hanem építőanyagát elhordták, csupán a tornya maradt meg. A II. világháborúban a főépület keleti mellékszárnya és csatlakozó főszárnya égett le, ekkor több értékes berendezési tárgy és könyv is megsemmisült. A háború után kórházként működött, majd az államosítást követően középiskola és kollégium, végül munkásszálló költözött az épületegyüttes falai közé. 1980 óta turisztikai látványosság, 1992-93-ban került sor a templomtorony állagmegóvására.

A remeteség területe országos jelentőségű épített és kulturális örökséget hordozó objektum. Az idők során a különböző betelepülő funkciók miatti átépítések ellenére meg tudta őrizni egyedi építészeti megjelenését, művészeti értékeinek jelentősebb vonásait, részleteit.

A remeteség rekonstrukciójának első üteme, európai uniós források segítségével, 2015-ben lezárult, megvalósult a Foresteria épületének teljes külső és belső helyreállítása, múzeumi terek kialakítása és látogatóközponti terek létrehozása, valamint a belső kert felújítása. A megújítás második szakaszában kerül sor a cellaházak és az épület körüli kertek rekonstrukciójára, valamint a templomrom állagmegóvására.

Vértesszentkeresztii bencés apátság romok

A Vértesszentkeresztien található apátság romjai a Vértes erdős területeinek mélyén helyezkednek el, Oroszlány központjától délre. A ma már csak romként jelen lévő korábbi apátságnak a török hódoltság óta nincs vallási funkciója.

A bencés monostor alapítási ideje nem ismert, azonban feltehetően egy korábbi kisebb templom helyére épült. Első említése idején, a XII. század közepén már szerzetesek laktak a monostor falain belül. A templom a XIII. századra épült fel, virágkorát az XIV. században érte el, amikor királyi birtok volt. Ezt követően hanyatlásnak indult, 1478-tól a domonkos rend vette kezelésbe. A török hódoltság alatt tovább pusztult az együttes, majd 1754-ben az Esterházy-család birtokába került, akik azonban nem újították fel az épületeket. Megmaradt köveit a környékbeli építkezésekhez, faragványait Sárvárra és a tatai Esterházy-angolpark múromjához hordták el. A ma látható állapotot a XX. században, a megtalált leletanyagok alapján rekonstruálták.

Keletelt, háromhajós, keresztházas, bazilikális elrendezésű templom volt, melynek szentélynégyyszögét keletre egy nagyobb, az északi és déli oldalon egy-egy kisebb, alacsonyabb apszis bővítette. A templomhoz észak felől csatlakozott a szabályos, négyzet alakú udvart bezáró kolostor épülete. A kolostor északi oldala mellett állt az apátság első, korai temploma. Az apátsági rom, XVI. századi átépítéseinek köszönhetően, faragványaiiban magán hordozza az érett román kori stílus jegyeit, ugyanakkor megjelennek koragótikus elemek is az épületen.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

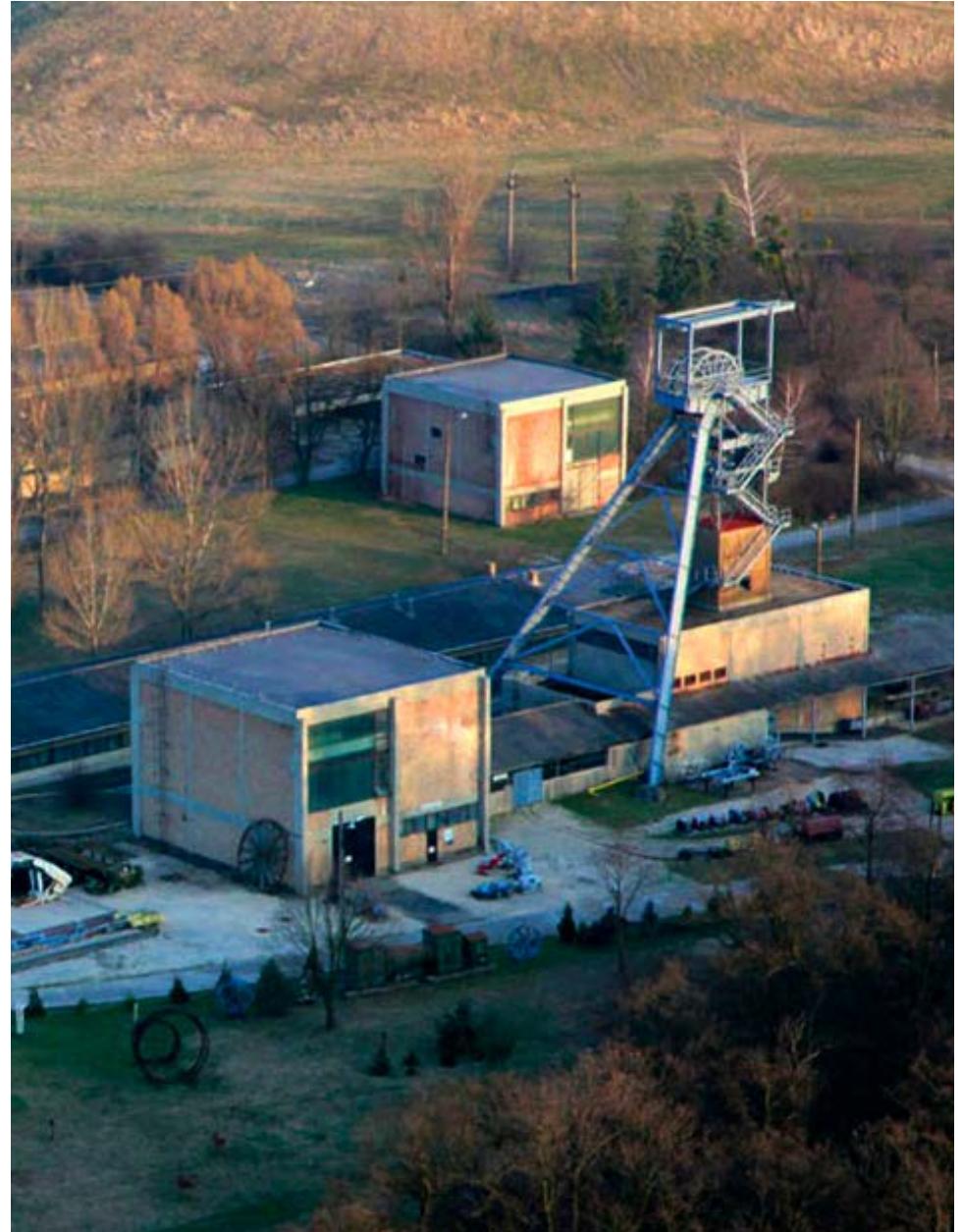
Oroszlányi Bányászati Múzeum

A 2001-ben a korábbi XX-as akna területére költöző bányamúzeum a Kamalduli Remeteségtől 700 méterre található. A felhagyott bányaterületen bemutatási céllal megőrizték a korábbi felszíni bányaépületeket, a szállítóaknát az aknagépházzal, a kötélpályát csillefeladó állomással és csillepályákkal, valamint a kilátóként szolgáló aknatorony épületét a körülötte található létesítményekkel együtt.

A nagyterületű szabadtéri kiállítóterrel rendelkező múzeumegyüttes bemutatja a hazai bányászat történetét, működését. A korábbi bányaterületet jelenleg mezőgazdasági és erdős területek veszik körbe.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Lebegő falu

Az Által-ér felduzzasztásával létre hozott Erőműi-tó a mellette álló erőmű mesterséges kialakított hűtőtava, melyet 1961-ben létesített az Oroszlányi Hőerőmű Vállalat. Az erőműben felmelegedett vizet a tó segítségével hűtötték vissza, aminek köszönhetően az átlagosnál melegebb tó télen sem fagyott be, kiváló élőhelyet nyújtva számos állat- és növényfajnak.

A gazdag halállomány népszerűvé teszi a tavat a horgászok körében, speciális karakterű beépítést alakítva ki a tópart mentén. A tó partvonalával párhuzamosan, cölöpökre apró horgászházak épültek a víz fölé, melyek stégekkel kapcsolódnak a parthoz. Köszönhetően annak, hogy a tó csak helyenként érhető el, a tulajdonosok kuszán elágazó fa stégrendszerrel építettek ki a házak megközelítéséhez. A víz feletti építményeket nagymértékű változatosság jellemzi. Nincs két egyforma ház, sem alakban, sem anyaghasználatban, szinte minden építőanyag megtalálható az építményeken, ami csak elérhető vagy elérhető volt hazánkban. Jellemző a magastetős tömegformálás, azonban a hajlásszögekben jelentős eltérések figyelhetők meg. Minden házhoz tartozik egy kis stégfelület a tó irányába.

Az évtizedek alatt kialakult, kissé zavaros változatosság adja a terület egyedi karakterét. A teljesen tervezetlenül létrejött terület a spontán építkezések ellenére mégis egységes képet mutat a sok azonos léptékű házacskának köszönhetően, e változatosságában rejlik a hely varázsa. A területet tovább színesítik a parton lévő árnyékszéképítmények, melyeket az épületekhez hasonló vizuális változatosság jellemez.

Képek forrása: Hoffartné Csonka Katalin

Képek forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

GAZDASÁGI KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány belvárosától délre található a város nagy kiterjedésű ipari területei, a területet feltáró Szent Borbála utca és Táncsics Mihály út mentén több nagy iparterület helyezkedik el. A városban működő három legnagyobb, 250 főnél több alkalmazottat foglalkoztató cég (BorgWarner cégcsoport, GE Water & Process Technologies Hungary Kft., Wescast Hungary Autó-ipari Zrt.) a Szent Borbála utca menti iparterületen található.

A gazdasági karakterbe tartozik valamennyi nagyobb méretű kereskedelmi létesítmény is. Ennek megfelelően a Környei út városba vezető szakaszán található hipermarketek, nagyobb raktár- és egyéb áruházak is a karakter részei.

Kiterjedésében kisebb, gazdasági karakterbe tartozó terület található a vasút mentén a Kecskédi városrész mellett, több nyeregvetős csarnoképületből összeálló beépítés formájában.

Emellett nagy kiterjedésű gazdasági karakterű ipari területek helyezkednek el a város északnyugati közigazgatási határánál is. Ezen a területen a bezárás alatt lévő Vértesi Erőmű és a mellette lévő, rekultiválás alatt álló meddőhányó található.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Beépítettség és sűrűség

A déli ipari területen nagyméretű komplex beépítések jellemzők. Meghatározók a nagy alapterületű csarnoképületek, a nagy és összetett közlekedési felületek. A jelenlegi hézagos beépítésnek köszönhetően a fejlődés és a térbeli növekedés lehetőségei biztosítottak.

A város északkeleti határában kiépült kereskedelmi létesítmények karakteres vonásai közé tartoznak a szabadonálló tömegek, illetve az azokat körülvevő nagy kiterjedésű, gyéren fásított parkolófelületek. A hasonló jellegű kereskedelmi létesítmények is ezen a területen koncentrálnak jelenleg.

A Kecskédi városrész melletti területen párhuzamosan futó nyeregvetős csarnoképületek találhatóak, közepesen sűrű beépítést kialakítva.

Épületkarakter

A karakterbe tartozó épületeket a változatosság jellemzi, hiszen erősen technológia- és funkciófüggő a kialakításuk. A déli területen az épületek nagy alapterületűek, a legtöbb esetben csarnoképületek, logisztikai, raktározási vagy kereskedelmi funkciókkal ellátva. Lehetnek acél és előregyártott vasbeton vázszerkezetűek, melyeknél szerelt és falazott homlokzatok kialakítása is előfordul, de találunk példát falas szerkezet alkalmazására is, főleg kisebb épületeknél. A déli nagyvállalati telepek épületállománya építészeti igényes kialakítású, azokat visszafogott szín- és anyaghasználat jellemzi. A nagy méretnek köszönhetően számos közösségi és fogadótérrel is rendelkeznek az épületek.

A kiskereskedelmi vállalkozások épületei részben falazott, részben könnyűszerkezetes kialakításúak. A raktáráruházak nagy alapterületű épületeit a márka jellege által uralt szín határozza meg. Az épületeket parkolófelületek veszik körbe, a zöldfelületek aránya ehhez képest elenyésző.

Közterületek és zöldfelületek

A nagy telkek következtében kevés a közterület, a feltáróutak jellemzően szilárd burkolattal rendelkeznek. A telkeken a zöldfelületek mennyisége és minősége különböző. Fásítás ott fordul elő, ahol a gazdasági tevékenység miatt ezt a szabályozás megköveteli. Általánosságban elmondható, hogy az ipari területek kevés fával rendelkeznek, azonban a telepeket elválasztó zónákban felfedezhetők nagyobb kiterjedésű fás részek, például a Pénzes- vagy a Labancpatak folyásvonala mentén.

További zöldfelületekként jelennek meg a még beépítetlen telkek gyepes területei, melyeken elvétve egy-egy fa vagy kisebb facsoport is előfordul. A telkeket viszonylag nagy területű, közlekedésre és rakodásra is alkalmas, szilárd burkolatú útfelületek tagolják (parkolók, belső udvarok).

Az északkeleti raktáráruházak és a Táncsics Mihály út menti, közforgalom céljára kialakított parkoló területein csupán a kötelező minimális fásítás található; kopár, árnyékmentes burkolt felületek határozzák meg a területeket.

HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER

Általános jellemzés

Oroszlány területén összesen öt, egymástól független peremterület jellemezhető hétvégi kertes karakterként. A legnagyobb kiterjedésű a város nyugati részén található, melyet a Nyíres dűlő és a Német dűlő tár fel. Emellett a város keleti oldalán, a Homoki utca mentén, valamint a város északi részén három kisebb területen található karakterterület. E külterületen elhelyezkedő területek közös tulajdonsága a zártkertes jelleg, a kertés mezőgazdasági termelés.

Beépítettség és sűrűség

Mindegyik területre jellemző a ritkás beépítés, valamint a nadrágszíjparcellák, melyen kertés gazdálkodás és növénytermesztés a jellemző. A telkek beépítettsége az üdülőterületi karakterhez hasonló, azonban az épületek szabadabban helyezkednek el a telken belül (például a Homoki utca mentén), bár bizonyos esetben a feltáróút közelségébe települtek, mint a Német dűlő esetében.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Épületkarakter

A sűrűbben beépített területeken, mint a Német dűlő és környéke, a kis alapterületű, magastetős, földszint és tetőtér beépítéses épületek az uralkodók. A kevésbé sűrű részeken az épületek elszórtan helyezkednek el, de több beépítetlen telket is találunk. Az anyag- és színhasználat, valamint az épületek állaga erősen különböző; többek között pala-, hullámpala-, hullámlemez-, égetettcserép-héjazat fedezhető fel a tetőfedések között. Az utcafront közelében elhelyezkedő házak legtöbbször falazott, a melléképületek esetében jellemző a könnyűszerkezetes kialakítás.

Közterületek és zöldfelületek

A viszonylag keskeny utcák jellemzően szórt burkolattal ellátottak vagy burkolat nélküliek, járda nincs kiépítve. Az elektromos hálózatra való csatlakozás légvezetéken keresztül biztosított, csapadékvíz-elvezetés nincs. Az utak szélességét egy-egy használaton kívüli telek esetén tovább csökkenti a nagyarányú, de minimálisan fenntartott növényállomány.

NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁGÚ TERÜLETEK KARAKTERE

Általános jellemzés

A karakter egyik meghatározó csoportját alkotják a jellemzően nagy kiterjedésű zöldfelülettel rendelkező intézmények. Egységes karakterüket közösségi funkciójuk és zöldfelületeik, intézménykertjeik adják. Ide tartoznak az oktatási, egészségügyi, időskori ellátást szolgáló intézmények; sporttelepek; a temetők; a vasúti közlekedés, illetve más közszolgáltatások funkciói.

A másik meghatározó csoportot a nagy városi zöldfelületek, a zöld növényzettel borított, épülethez jellemzően nem kapcsolódó nagy kiterjedésű közparkok, közkertek jelentik. Oroszlány legnagyobb kiterjedésű, meghatározó területe a Haraszt-hegy zöldfelülete, a város jelképének számító Víztorony építményével; illetve az Oroszlány–Kecskédi-vízfolyást körülvevő parkos terület, mely az Újváros területétől északra indul és egészen a Bokodi útig tart, valamint maga a tó felülete.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Beépítettség és sűrűség

Szabadon álló, alacsony beépítésű telkek a meghatározók; az épületek egy tömbben vagy elszórtan helyezkednek el. Nem ritkák a zöldfelületen kialakított vagy használat során kialakult parkolók.

Épületkarakter

Az épületek karaktere –a változatos funkcióknak és kihasználtságnak köszönhetően – erősen eltérő. A karakterbe tartozó területek közül kiemelkedik a Haraszt-hegyen található Víztorony, mely egyedi formát képviselve a város szimbólumává vált.

Közterületek és zöldfelületek

Az intézmények körüli közterületek burkolata környezetéhez illeszkedik, nem törik meg burkolatváltások. Gyalogosan és autóval is jól megközelíthetők.

Az intézménykerti zöldfelületek jellemzően nemesített fajokból állnak, alacsony gondozási igényűek. A temető növényállományában több örökzöldet találunk. A Haraszt-hegy növényállományában elszórtan ültetett magas növésű platánfa, bokrétafa, juharfa és díszcserjék találhatóak, ezen túl inkább a spontán betelepülés jellemző, nagy kiterjedésű, rendszeresen nyírt füves területtel, elszórtan elhelyezett ülőfelületekkel.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

EGYÉB KARAKTER

PARKOLÓ TERÜLETEK

A vasút mellett a város északi és déli részén is található egy-egy nagy kiterjedésű garázsváros. Az egymás mellé sorolt garázsok alacsony hajlásszögű nyeregtetővel fedettek, egy épületegységben jellemzően több beálló található, hosszuk a szabálytalan telekalak miatt változó.

Megjelenésük erősen heterogén és rendezetlen. A fém szerkezetű ajtók színe ad hoc módon változik. Az épületek végén összefogottan, de rendezetlenül alakították ki az elektromos kapcsoló- és mérőberendezéseket, melyek jellemzően leromlott állapotúak, tovább rontva a terület megjelenését. Az épületek közötti területek teljes szélességükben szilárd burkolattal ellátottak.

Az északi terület – tő melletti elhelyezkedésének köszönhetően – városképi szempontból kiemelt helyen fekszik, nagy távolságból belátható, a déli területhez képest kevésbé takart helyzetű, így kezelése kiemelten fontos.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

SPECIÁLIS KÜLTERÜLETEK / ERDŐTERÜLETEK

Oroszlány külterületét jelentős kiterjedésű erdőterület alkotja, mely része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak, a Vértesi Tájvédelmi Körzetnek. A majki műemlékegyüttes tájképi környezete, illetve a vértesszentkeresztzi kolostorrom és környéke helyi védettséget élvez.

Az erdőséget elegendő közép-európai lombdőlő alkotja, de a rossz vízgazdálkodású területeken találunk hársas törmeléklető-erdőt (ahol a nagylevelű hárs és a magas kőris mellett veresgyűrű és húsos som, mogorós hólyagfa, fagyalfajok is megtalálhatók), a dolomitletőkön pedig karsztbokorerdőt is (ahol alacsony molyhos tölgyek, virágos kőrisek, berkenyepopulációk telepedtek meg).

TÁJKÉPVÉDELMI SZEMPONTBÓL KIEMELTEN KEZELENDŐ TERÜLETEK

E területeken általános tájvédelmi célkitűzés a természeti adottságok és rendszerek, illetve az emberi tevékenység kölcsönhatásai és változásai következtében kialakult tájak sajátos látványának, esztétikai jellemzőinek megőrzése.

SPECIÁLIS KÜLTERÜLETEK / FELHAGYOTT BÁNYATERÜLETEK

Oroszlány területén a bányászati területek nyilvántartása szerint két érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati terület található: Oroszlány VI. (külfejtés, 0,4972 km²) és Oroszlány VIII. (mélyművelés), azaz Ferenc szénbánya (1,0481 km²). Mindkét bányából szenet bányásztak, jelenleg nem aktívak.

A városi déli területeinek jelentős része korábban bányászati tevékenységgel érintett, alábányászott terület. Ez az egyenetlen süllyedés miatt jelent gondot, veszélyezteti a területeket. Jelenleg nincs működő bánya Oroszlány területén.

A bányászati múlt örökségeként Oroszlány területén összesen tíz felhagyott bányaterület maradt fenn, , név szerint: Majk-I XX. akna, Majk-II XX. akna, XXI. akna, III. akna, Márkushegyi bányaüzem, Márkushegyi lejtakna, XXII. akna, K-i peremi külfejtés, XXIII. akna, I. homokfejtés. Területük összesen 68,42 ha, legnagyobb a 27,42 ha-os Márkushegyi bányaüzem. Jellemzően Oroszlány déli területén helyezkednek el.

Kép forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

5

AJÁNLÁSOK

ILLESZKEDÉS

Eltérő korszakokban épült épületek és beépítések eltérő körülmények, építési technológiák és társadalmi igények mellett valósulnak meg, különböző építészeti eszközkészletet felhasználva. Ennek ellenére a települési arculat minőségi formálását, annak megítélését nagymértékben segíti az egymáshoz hasonló, azonos elemeket, anyagokat és színeket használó épületek egymásmellettsége, legyenek azok akár egyedileg épült családi házak, akár egy útemben beépült nagyobb kiterjedésű területek.

Az illeszkedés során a cél nem az, hogy pontosan egyforma, bélyegzővel lerakott épületeket hozzunk létre, másoljuk korábbi korok megoldásait, hiszen ez az esetek jelentős részében nem is megvalósítható. A cél inkább az, hogy a megújításra, építésre kerülő új elemek illeszkedjenek az őket körülvevő szövetbe, ne harsogják túl a környezetüket, ne törjék meg annak rendszerét, elkerülendő a településszövet szétzilálását, mozaikos szétesését.

Minden építés során az adott helyhez viszonyítva, az adott lépték függvényében kell meghatározni és kiválasztani, hogy a körülvevő környezet mely tulajdonságait vesszük figyelembe illeszkedésünk során.

Általános tapasztalatok alapján érdemes az illeszkedés során a funkció; a kialakításra kerülő telekméret; a beépítés mértéke, sűrűsége, magassága; a tetőforma; és az anyaghasználat szempontjait vizsgálni. A telek hasonló mérete orientálja az épület kialakításának lehetőségeit. A magassági illeszkedés és a tetőformai hasonlóságok, mint a gerinc és az utca vonalának a viszonya, nagyban elősegíti az utcakép egységességének megőrzését.

Számtalan olyan építési helyzetet lehet találni, ahol az illeszkedés korántsem egyértelmű és könnyű kérdés, hiszen évtizedek folyamatos építési tevékenysége meglehetősen heterogén környezetet hozott létre. Törekedjünk a környező telkek beépítésén, utcán vagy városrészsintű karakteren belül illeszkedési pontok keresésére, amik segítik az orientációt és a tervezési folyamatot. Legyen célunk, hogy az illeszkedés során mindig a környezetünkben lévő jó gyakorlatokat vegyük alapul, kövessük a jó arányú, építészeti igényes, ízléses megjelenésű, minőségi épületek és kertek példáját. Illeszkedni csak ezekhez a mintákhoz indokolt.

LAKÓHÁZAS JELLEGŰ TERÜLETEK

A belváros jelentős területeit kitevő társasházi jellegű lakások, valamint az azokat körbeölelő családi házas beépítések kapcsán eltérő építészeti kérdések, gondok és kihívások merülnek fel, ezért az általános ajánlásokat is két szakaszra bontjuk.

TÁRSASHÁZAS BEÉPÍTÉSEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

Közös tulajdon

Egy közös tulajdonban lévő épület felújítása során általában nem könnyű megtalálni a kompromisszumot. Ennek tudomásul vételével is kiemelten fontos a városkép szempontjából, hogy egy társasházi épület energetikai korszerűsítése, homlokzatának alakítása minden esetben egységes koncepció mentén valósuljon meg.

Homlokzati beavatkozások

Ezen épületek egységes megjelenése érdekében a homlokzati hőszigetelő munkákat mindig egységes terv alapján végezzük. A homlokzati felületeket minden esetben egységesen színezzük, hőszigeteljük, a fedés anyagát is egy lépésben cseréljük a teljes épületen, törekedjünk az ablakok anyagának, színének és osztásának egységes kialakítására. A kiegészítő homlokzati elemek (például erkélykorlátok, lépcsőházak ablakai, előtetők, árnyékoló szerkezetek) esetében törekedjünk házsztíví összhangra; őrizzük meg az eredeti osztásokat; korlátok esetén alkalmazzunk azonos színt és anyagot; válasszunk azonos színű és rendszerű árnyékolókat, redőnyöket.

Anyaghasználat és színek alkalmazása

Az épületek anyag- és színhasználatának meghatározásakor nagy felületek esetén mindig törekedjünk visszafogott, alacsony telítettségű színárnyalatok választására. Kerüljük a kirívó, rikító színek alkalmazását nagy felületen, mint a harsány piros, zöld, kék színek; a mesterséges színárnyalatok, neonszínek. Élénkebb színeket hangsúlyteremtő jelleggel alkalmazunk, például beugrókon vagy erkélylemezeken szélén. Kiegészítő elemek esetén törekedjünk az illeszkedő megjelenésre, rendszeres karbantartással tartjuk jó állapotban a szerkezeteket.

Részletezettség és díszítettség

Az Óváros épületeinek fontos részét jelentik a homlokzati díszítőelemek. Ezek megőrzése, védelme kiemelt feladat minden felújítási munka során. Ne takarjuk el, ne bontsuk meg, ne alakítsuk át a díszítő elemeket. Ezek megőrzése, felújítása esetén az eredeti állapot visszaállítása kiemelkedően fontos az egyes épületek védelme és a teljes településkép szempontjából egyaránt.

Kerüljük az épületek felületre ragasztott hőszigetelés anyagú, tagozatot imitáló díszítését. Ne alkalmazzunk egyedi ötletek alapján vezérelt, lakásegységenként kialakított ad hoc díszítő elemeket, melyek a teljes épület homlokzati megjelenését rontják, szakavatott megvalósítás esetén is szedett-vedett külsőt kölcsönöznek annak.

Gépészeti elemek

Számos gépészeti és kiegészítő elem elhelyezése lehet szükséges, nagyobb társasházak esetében jellemzően egyéni kezdeményezések mentén valósulva meg. Kiemelt kérdés ilyen esetben is, hogy az elhelyezés során figyelembe vesszük-e a városképi szempontokat.

Közterületről jól látható helyen, homlokzati falon kerüljük kültéri klímaegységének elhelyezését, törekedjünk a takart helyzetű kialakításukra. Társasházak esetén a klímaegységeket erkélyen, takart, az utcáról nem látható módon helyezünk el. Erkéllyel nem rendelkező lakások esetében a homlokzaton szélső helyzetben, minden szinten egymás fölött, egységesen célszerű a klímaegységeket elhelyezni.

Kerüljük parabolaantennák elhelyezését látható homlokzati felületeken, törekedjünk a tetőn vagy egyéb, utcáról nem látható ponton való rögzítésükre.

Árnyékolók

Helyi védett környezetben mindig egyeztessünk árnyékoló kialakításáról, cseréjéről, felújításáról annak érdekében, hogy megőrizzük Oroszlány belvárosának arculatát.

Utólagos redőnykialakítások esetén törekedni kell arra, hogy a homlokzat színéhez illeszkedő módon, visszafogott kialakításban jelenjen meg az árnyékolószerkezet, lehetőleg az épület egészét egységben kezelve. Társasházak utólagos árnyékolóinak kialakítása esetén cél az egységes, azonos színű és szerkezetű eszközök használata. A kialakítás során mindig figyeljük meg a már megvalósult elemeket, illeszkedjünk hozzájuk. Használjunk visszafogott színeket, az épületre jellemző anyagot.

Földszintek kiegészítése.

A belvárosi területek több pontján gyakorlat a magasföldszinten lévő, erkéllyel rendelkező lakások megnyitása, önálló lépcsős megközelítésének megteremtése. Törekedünk a már meglévővel azonos vagy jellegében hasonló szerkezeti megoldások és anyagok használatára. Kerüljük a terasz területének beépítését és hozzátapasztott bővítését. Alkalmazzunk visszafogott kiegészítő szerkezeteket, törekedjünk a városkép igényes formálására.

Zöldfelületek

Épületek előtti zöldfelületek

A társasházak előtt lévő, az azokat körülvevő zöldfelület részét képező területek előkertszerű kialakítására számos példa található Oroszlány belvárosában. Tartsuk mindig szem előtt, hogy ezek a területek közterületek, a város teljes zöldfelületi rendszerének szerves elemei. Alakításuk során alkalmazzunk szép, igényes, őshonos növényeket; kerüljük gyomosító, tájidegen fajok alkalmazását.

ÓVÁROSI KARAKTER

Európa óvárosaihoz képest fiatal kora ellenére Oroszlány központjának épített környezete számos értéket hordoz, a Fürst Sándor utca utcaképe helyi védelem alatt áll, megőrzése kiemelten fontos.

Óváros épületeinek díszítettsége és városszerkezeti jelentősége erősen heterogén, például a Mészáros Lajos utca délkeleti szakaszán lévő épületek sokkal visszafogottabb eszközöket használnak, mint a Fürst Sándor utca menti tömbök. Ez a megújítás lehetőségeit is jelentősen befolyásolja.

Minden épület felújítása esetén kezeljük egységként az épületet, teljes házra kiterjedő koncepció és elvek mentén nyúlunk hozzá a homlokzati felületekhez, illetve az azokat kiegészítő elemekhez. Ne kezdjük el az épület homlokzatának lakóegységenkénti módosítását, ami negatív városképi hatást, szedett-vedett megjelenést okoz.

Eredeti szerkezetek, kiegészítő elemek (például erkélykorlátok, ablakosztások, lépcsőházi ablakok) pótlás esetén törekedjünk az eredetivel megjelenésében azonos új szerkezet alkalmazására. Nagymértékű változtatást csak egységesen, a teljes épületen végigvezetett módon végezzünk. Ezek a beavatkozások jellemzően engedélykötelesek.

Óváros területén, annak történeti és részben védett épületállományának köszönhetően, elsődlegesen a megújítás és az energetikai korszerűsítés merül fel arculatot befolyásoló építési tevékenységként. Ehhez kapcsolódóan az alábbi arculati és településképi javaslatok fogalmazhatók meg:

- Gazdagon díszített épületek és kiemelten a védett utcakép esetén kerüljük el a homlokzatok átformálódását, törekedünk az eredeti állapot hiteles visszaállítására, megőrzésére.
- Minden esetben kerüljük el homlokzati díszítőelemek bontását, átalakítását, illetve eltakarását.
- Városképi szempontból kiemelt helyen lévő épületek esetén ne alkalmazzunk külső oldali hőszigetelést. Energetikai korszerűsítés esetén a belső oldali szigetelés, illetve olyan nem látható felületek szigetelésére van lehetőség, mint például a legfelső emelet feletti padlásfödém vagy a pincefödém síkja.
- Kevésbé díszített homlokzatok esetében alkalmazhatunk külső oldali hőszigetelést, azonban őrizzük meg az olyan építészeti részleteket, mint az ablakok és az ajtók körüli keretezés vagy a lépcsőházi ablakosztás.
- Ablakok felújítása, cseréje során törekedünk az eredeti osztás és szín megőrzésére
- Óváros területén nem jellemzők a parapet falba épített konvektorok. Kerüljük gépészeti kivezetések, kültéri klímaegységek, parabolaantennák homlokzaton való elhelyezését, törekedünk azok nem látható helyen történő kialakításra, takart megjelenésre.

Több épület előtt kerültek elhelyezésre előtetők, pihenőpadok. Törekedjünk városrészi, házszintű egységességre, egymással összhangban lévő, hasonló színű és szerkezetű kialakításra. Kerüljük a túlzottan robosztus, vaskos szerkezetek alkalmazását, kirívó színek használatát. Padokat csak olyan esetekben helyezzünk el, ha az ott lakókat nem zavarja. Törekedjünk azonos bútorcsaládból származó, egységes megjelenésű utcabútorok elhelyezésére.

Több helyen megjelennek beépített erkélyek Óváros területén, jellemzően egyéni beavatkozások eredményeként. Mint minden más homlokzati munka során, ebben az esetben is törekedjünk az egységes megjelenésre. Kerüljük a túlzottan kirívó, nagyon hangsúlyos változtatásokat, igényes példák esetén illeszkedjünk a már megvalósult beépítésekhez, kövessük annak osztását, alkalmazott anyagait, színeit.

Utólagosan felszerelt árnyékolók esetén törekedjünk a már a homlokzaton lévő megoldásokhoz hasonló kiválasztására. Javasolt a fehér színű redőnyök használata.

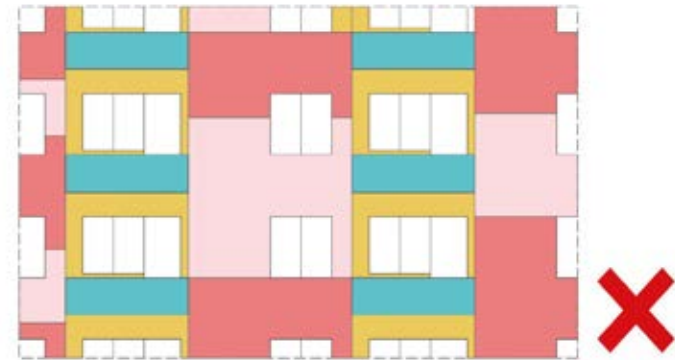
ÚJVÁROSI LAKÓTELEPI KARAKTER

Az Újváros lakótelepi karakter esetén is elsődlegesen a korszerűsítés és a megújítás építészeti kérdései kerülnek elő. Új épületek építése főleg a terület északkeleti részein, valamint a lakótelep házai közötti kereskedelmi-szolgáltató egységek képében merülhet fel.

Korszerűsítés, felújítás

Lakótelepi épületek korszerűsítés, energetikai felújítása során tartsuk szem előtt az alábbi szempontokat a településkép minőségi fejlesztése, a városkép javítása érdekében:

- Homlokzatot érintő beavatkozásokat minden esetben tudatosan végezzük, figyeljünk az épületszintű átgondoltságra, az egységes, tervezett koncepció mentén való gondolkodásra. Kerüljük az egyedi ötlettől vezérelt megoldásokat, melyek jelentősen befolyásolnák az épület megjelenését.
- Soha ne hőszigeteljünk lakóegységként, csak a teljes épület léptékében.
- A hangsúlyos kiegészítő szerkezetek, mint például az erkélykorlátok, a homlokzat hangsúlyos részei, azokat épületszinten kezeljük egyben, megújítás esetén kövessük az eredeti kialakítást és színhasználatot.
- Hőszigetelés esetén tartsuk meg a homlokzat eredeti osztottságát, tagoltságát, ne egyszerűsítsük le egysíkúvá, mert ez jelentős mértékben befolyásolja a városkép alakulását.
- A színválasztás kérdése kiemelten fontos a nagy felületű homlokzatok esetén. Kerüljük a túlzottan harsány, élénk színeket, alkalmazzunk visszafogott, halvány árnyalatokat, illetve ezek kombinációit. Jó eszköz lehet az épületek szerkezetét, tömegviszonyait lekövető homlokzati tagolás az adott szín különböző árnyalatait alkalmazva. Erősebb, telítettebb színeket hangsúlyteremtésre, kiemelésre használjunk.

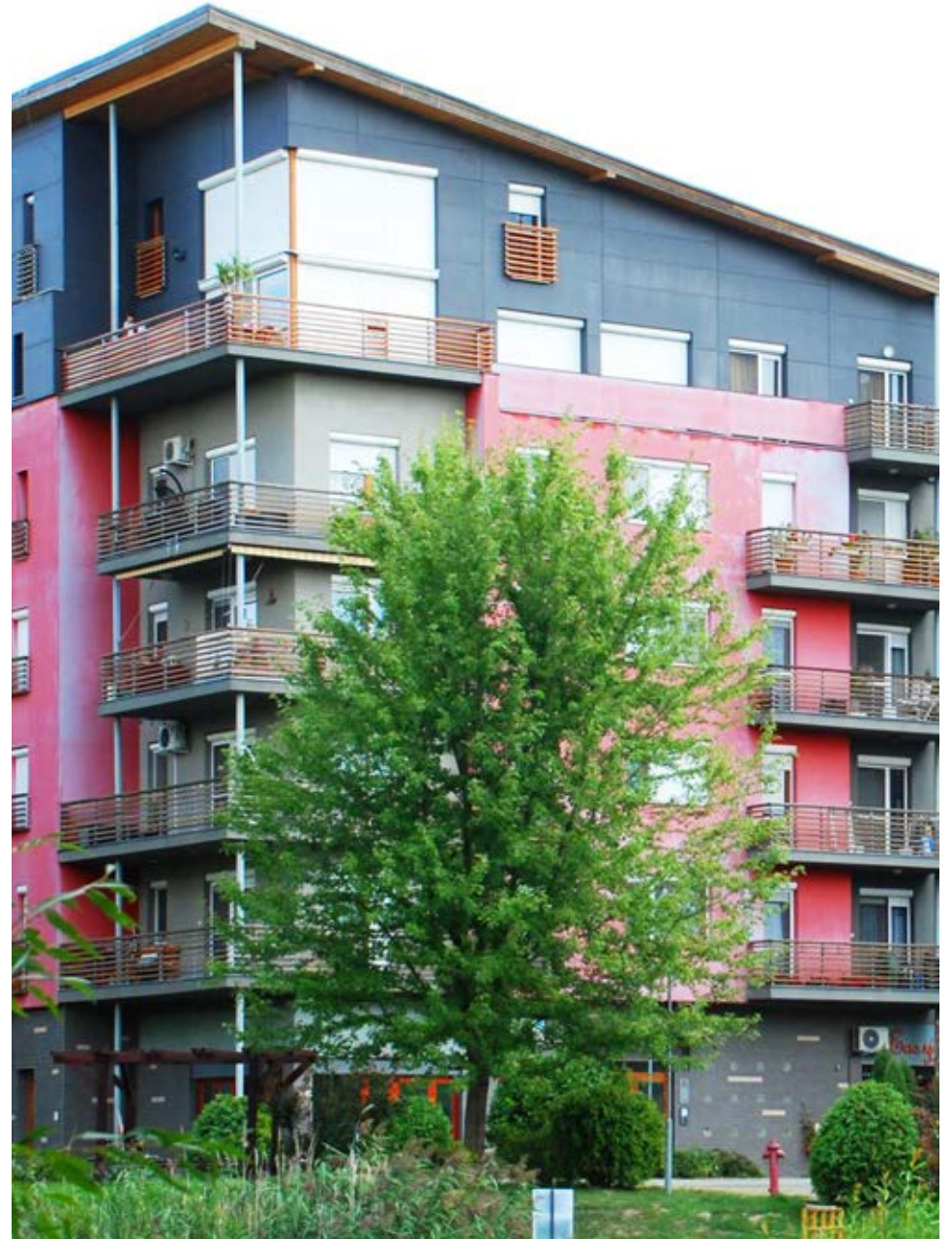

- Számos kisebb beavatkozás nem tud épület szinten egységesen megvalósulni. Ilyen esetekben alkalmazkodjunk a már korábban megvalósult elemekhez. (Például a mellettünk lévőhöz hasonlóan válasszunk fehér redőnyt, illeszkedjünk az erkély beépítéssel a korlát osztáshoz, hasonló színű és osztású erkélybeépítést használjunk, mint a kettővel felettünk lévő stb.)
- Az erkélykialakítás kiemelten fontos, hiszen az épület külső homlokzatát döntően meghatározza. Kerüljük heterogén, lényegesen eltérő színű és anyagú kiegészítő elemek használatát, harsány és különböző színű festések alkalmazását.
- Az erkélybeépítés a lakótelepi épületek elkerülhetetlen eleme. Alkalmazzunk azonos szerkezeti megoldásokat, burkolat és üvegosztást. Törekedjünk a visszafogott megjelenésre, a már megvalósult beépítések követésére, azokhoz való illeszkedésre. Kerüljük eltérő anyagok használatát, harsány és elütő színek alkalmazását, hiszen azok befolyásolják az épület összmegejelését.
- Kültéri klímaegység elhelyezése során törekedjünk nem látható helyen, takart módon való kialakításra. Javasolt a lakásonként egységes kialakításra törekvés, lehetőleg erkélyen, takart helyen vagy homlokzaton, egymás felett elhelyezve.
- Az erkélyek sok esetben tárolóként is szolgálnak, azonban azokat mindig tartsuk rendezetten, hiszen közvetlenül hozzájárulnak a homlokzati képhez.
- Cél a homogén, egységes összkép kialakítása, a városképbe illeszkedés segítése, elkerülve azt, hogy az épületünk egyénileg megvalósított ad hoc részletek kollázsa legyen.

Új épületek építése

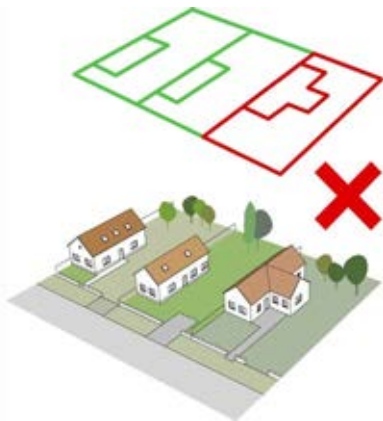
- Új társasházi épületek esetén a helyi szabályozás adta lehetőségek a korábban épült házakhoz hasonló léptékű, többemeletes kialakítást eredményeznek. Törekedjünk igényes tér- és tömegformálás megteremtésére, arányos, környezetébe illeszkedő házak építésére
- Új épületek esetén számos lehetőség kínálkozik a homlokzatok formálására. Javasolt a jelenlegi, erősen homogén épített környezetet lazítani, kerüljük azonban a túlzottan kirívó, városképet rontó, rossz arányú megoldásokat.
- Új építések esetén illeszkedjünk a közelmúlt már megvalósult fejlesztéseihez.
- A területen magastetős épületek alakíthatók ki.
- Új épület környezetének minőségi megformálásakor törekedjünk igényes zöldfelületek, rendezett parkterületek kialakítására. A területen ne alakítsunk ki kerítéseket, lezárt területeket, mert megtörik a városrész összképét.
- Az Újváros lakótelepi területeit tarkító kisléptékű kiszolgáló, kereskedelmi létesítményeket nagyon erős heterogenitás jellemzi; mind formaviláguk, mind megjelenésük és színhasználatuk tekintetében vegyes képet alkotnak. Törekedjünk a környezetébe illő, azzal harmonizáló épületek kialakítására.
- Új épületek telepítése során vegyük figyelembe a környezet adottságait, kialakult közlekedési jellemzőit. Teraszok kialakításánál illeszkedjünk a meglévő épített környezethez.

CSALÁDIHÁZAS BEÉPÍTÉSEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

Beépítés

Az adott területek karakterét alapjaiban határozza meg a beépítés jellege, az utcához és a telekhatárhoz való viszony. Törekedjünk a környezetünkben kialakult állapot követésére. Az utcára jellemző, az épületek utcavonalhoz illeszkedő vagy épp előkertes kialakítása döntően meghatározza az utcaképet, ettől elütő építés esetén megtörik annak folytonossága.

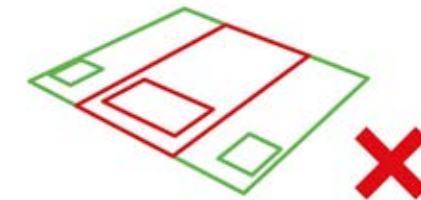

Tömegformálás

Illeszkedés szempontjából egy városi környezetet döntően meghatároz az épületek tömegformálása. Épületünk kialakítása során mindig törekedjünk az egyszerűsége, cél a tömegképzés szempontjából visszafogott elemekből építkező kialakítás. Kerüljük az elnagyolt gesztusokat használó, környezetéből kiugró, túlzottan mozgalmas, léptékében elütő épületek megvalósítását. Finom tömegmozgatásokkal, kis gesztusokkal, hagyományos arányrendszert használva is megvalósítható igényes és hatásos épület, mely ugyanakkor környezetébe is szervesen illeszkedik.

Kerüljük a túlzottan nagy, környezetidegen tömegek kialakítását. Nagyobb egybefüggő telek esetén is tartsuk szem előtt a környék léptékét; nagy kiterjedésű épületek helyett, kis és visszafogott tömegmozgatásokkal illeszkedjünk a környező épületekhez.

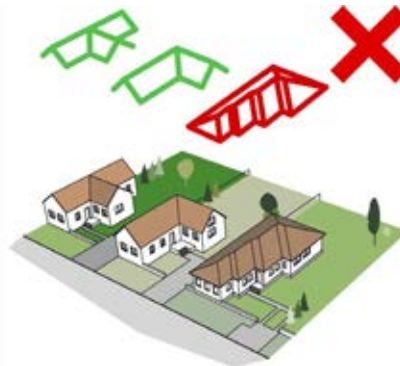
Tetőforma

A tetőforma kialakítása során vegyük figyelembe a környező épületek tetőgerince és az utcavonal viszonyát. Törekedjünk hagyományos tetőidom (nyeregtető, kontyolt tetők) alkalmazására. Javasoljuk egyszerű, átlátható szerkesztésű tetőidom kialakítását. Kerüljük az alacsony hajlásszögű, sokszorosán tört tetőket, ne halmozzuk a tetőfelépítményeket. Kerüljük a túlzottan tagolt, a túl sok vápából és sok felületből összeálló fedéseket.

Héjazatok

A tetőfedési anyagokat illetően törekedjünk kiselemes cserépfedés alkalmazására. Használjunk természetes színű anyagokat, például natúr cserepet, téglavörös, antracit színeket. Kerüljük a túlzottan élénk, változatos átmenetekkel kialakított cserepeket, lakóépületek esetében alkalmazzunk kiselemes fedéseket. Ne használjunk kirívó, élénk színű fémlemezes fedéseket, lakóépületek esetében kerüljük a nagytáblás fedések használatát.

Anyaghasználat és homlokzati színek alkalmazása

Az épületek anyag- és színhasználatának meghatározásakor mindig törekedjünk visszafogott színek választására, alkalmazzunk alacsony telítettségű árnyalatokat. Kerüljük a rikító színek alkalmazását, mint a harsány pirosak, zöldek, kékek, a mesterséges színek vagy a neonszínek. Alkalmazzunk paszellszíneket, törekedjünk visszafogott, halvány árnyalatok alkalmazására: fehér, törtfehér, bézs, barna színek használata javasolt.

Az anyagok kiválasztásánál törekedjünk szépen öregedő, struktúrájukban visszafogott homlokzati burkolatok és szerkezetek alkalmazására. Homlokzati anyagválasztásnál törekedjünk az egyszerűsége. Kerüljük az eltérő struktúrájú anyagok halmozását.

Részletezettség és díszítettség

Korunk épületei esetében is lényeges kérdés az egyediség megtalálása, a megfelelő díszítettség és részletezettség kialakítása. Ennek eszközei minden korban mások, a kortárs építészet számos eszközt kínál, anélkül, hogy táj- és koridegen elemekhez nyúlna.

Igényes épületek alakíthatunk ki például minőségi anyagok jó arányú használatával, épülettömeg mozgatásával. Alkalmazzuk az anyagok és szerkezetek struktúráját a részletezettség növelése érdekében. Használhatunk például sűrű lécosztású árnyékolókat, sűrű pálcaosztású erkélykorlátokat, fa zsalutáblákat vagy változó ritmusú nyílászárókat. Abban az esetben, ha a környezeti viszonyok, az épület karaktere, jellege, valamint az utcakép és a vonatkozó helyi szabályozás ezt lehetővé teszi, homlokzatra felfutó növényzettel javíthatjuk épületünk hőháztartását.

Kerüljük a történetire emlékeztető, de azt sem alkalmazásmódjában, sem kialakításában, sem arányrendszerében nem követő épületagozatok alkalmazását. Ne használjunk homlokzatra ragasztott, felületi jellegű díszítéseket; hőszigetelő anyagokból kialakított sarokarmírozást, párkány- és ablakkeretezéseket.

Gépészeti elemek elhelyezése épületen

Épületeink építése, átalakítása során szükségessé válik számos olyan gépészeti és kiegészítő elem elhelyezése, ami akár jelentősen is befolyásolhatja az épület megjelenését, annak településképi szerepét. Fontos, hogy tartsuk mindig szem előtt a városképi szempontokat.

Kerüljük kültéri klímaegység utcáról látható elhelyezését, utcai homlokzaton való megjelenését. Törekedjünk a parabola- és egyéb antennák működést biztosító, de nem látható módon való elhelyezésére.

Megújuló energiaellátást biztosító berendezések (napelem, napkollektor) kialakítása során javasolt azt közterületről nem látható tetőfelületen elhelyezni. Magastetős épületek esetében a táblás, paneles berendezéseket a tető lejtésével párhuzamosan helyezük el, mely nem lóg túl a tető szélén és gerincén, szélei igazodnak a tetőidom gerinc- és ereszvonalához. Alkalmazzunk téglalap alakú elrendezést, ne kövessük le négyszögekkel a tetőidom háromszögfelületeit.

Családi házas területen szerelt külső kémény, homlokzati égéstermék-elvezető berendezés kültéri egysége az épület utcai főhomlokzatán, illetve az oldalhatár irányába 3 méteren belül nem létesíthető.

ZÖLDFELÜLETEK - ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

Kapcsolatunk a közterületekhez

Jelentősen befolyásolják a településképet azok a területek, melyek ugyan magánterületek részeit képezik, de aktívan kommunikálnak a közterületekkel, vizuálisan azok részei. Ezek közé tartoznak az előkertek és oldalkertek, a hulladékgyűjtők építményei, a parkolók és parkolóépítmények, illetve a kerítések. Kerítésünk és az úttest között lehetőség van vízeresztő jellegű burkolat, mint például gyeprács felületek kialakítására, mely autók számára is megfelelően teherbíró burkolatot biztosít.

Előkert

Az épületek előkertje az utcai kerítés és az ház közötti, jellemzően zölddel borított felület. Kezelése utcaképi és életminőségi szempontból is figyelmet érdemel: az utcakép és az utca terének szerves része, megnöveli annak méretét, javítja térarányait, hozzájárul az utca zöldebbé tételéhez.

Az épület megjelenését és az ott élők közérzetét is nagymértékben meghatározza az előkertek jellege, emiatt javasolt annak folyamatos, igényes fenntartása, megfelelő díszítőértékkel rendelkező növényfajok kiválasztása. Az előkert növényállományában jellemző az örökzöldek használata, melyek lombjukkal egész évben takarnak, biztosítják a szükséges intimitást. Javasolt ezek mellett lombhullató fák alkalmazása is, hiszen a nyári időszakban árnyékolással, télen pedig a napfény beengedésével segítik az épületek kiegyensúlyozott komfortjának megteremtését.

Kerülni kell túl sok burkolt felület létesítését, murvával fedett kopár területek kialakítását. Cél, hogy a puritán gyepfelület mellett legalább kétszintű növényállományt alakítsunk ki előkertünkben, füves felületekkel és cserjékkel vagy fákkal; és ökológiailag megfelelő, őshonos fajokat ültessünk.

Vegyük figyelembe az ültetendő növények végső méreteit, növekedési jellemzőit a kiválasztás során, így megelőzhető az épületre túlzottan rányövé, elburjánzó, akadályozó zöldtömeg kialakulása. A fák alatt javasolt árnyékkedvelő talajtakarók alkalmazása; szép gyepfelületre napos területen van lehetőség.

A telkünk előtti, a közterület részét képező zöldsáv gondozásának, egyedi kiültetéseknek nagy hagyománya van hazánkban. Mindig gondoljunk arra, hogy a közterületen végzett tevékenységek engedélykötelesek, ennek megfelelően járunk el. Ne felejtjük el, hogy egy utcai fának, cserjének más követelményeknek kell megfelelnie, mint egy kerten belüli fajnak: gyrészt illeszkednie kell egy nagyobb fasorba, tűrőképesebb minőségű fajtából kell állnia; másrészt nem elhanyagolható kérdés, hogy a különböző habitusú, fenntartási igényű növények többletmunkát jelenthetnek, megnehezíthetik a fenntartási feladatok tervezését.

Általános, átfogó cél, az utca egységes képének megőrzése. Amennyiben ezekre a területekre növényültetést tervezünk a gyepesítés mellett egynyári, esetleg évelő fajok alkalmazása javasolt; a cserjék, illetve fák telepítését bízzuk a közterület fenntartójára.

Magánkertek zöldfelületei

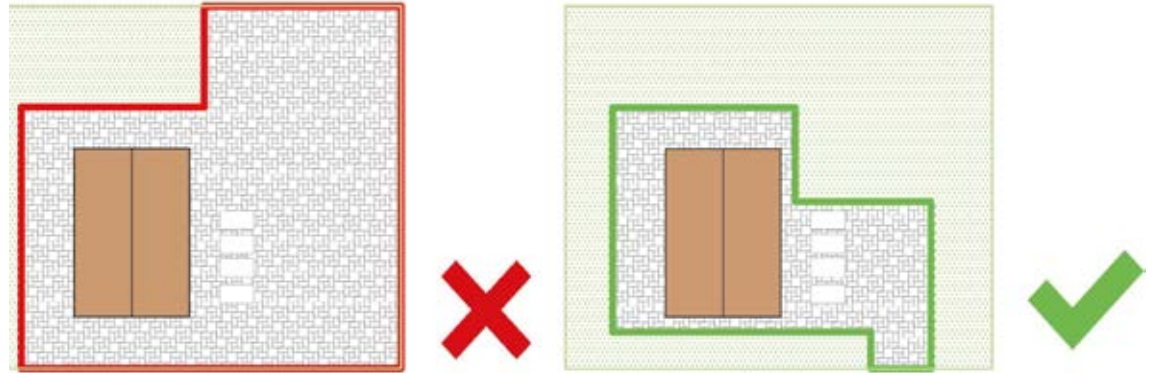
A magánkertek zöldfelületeinek kialakítása tükrözi a tulajdonosok egyéni igényeit, ízléseit, ennek ellenére nem szabad megfeledkezni arról, hogy a városi zöld infrastruktúra értékes részeit is jelentik egyben, hozzájárulva például a kellemesebb klímához, a biológiai sokszínűség növeléséhez.

Burkolt felületek: Az egyik legfontosabb szempont, hogy megfelelő teret engedjünk a zöldfelületeknek, minimalizáljuk a burkolt felületek nagyságát. Ha a burkolás gépjárművek elhelyezése miatt szükséges, részesítsük előnyben a különböző vízáteresztő burkolatokat (pl. gyeprács, rácskő, gyephézagos térkő). Nagyobb felületen olyan vízáteresztő burkolatok kínálnak esztétikus alternatívát; mint a homokágyba rakott, vízáteresztő fugával kialakított kiselemes burkolatok; a kavicságyak; a stabilizált gyöngykavics; a hézagos burkolatok; vagy az előbb említett rácskő-, gyeprácsburkolatok.

Csapadékvíz-hasznosítás: Érdeemes a csapadékvíz helyben tartására törekedni: kiépíteni a telekre hulló csapadék minél szélesebb körű felhasználásának lehetőségeit, például felszíni vagy felszín alatti öntözőtartályok elhelyezésével, esőkertek kialakításával (melyek a lehulló csapadék összegyűjtésével pár napra kis tavat hoznak létre, majd miután a víz lassan elszikkad, az esztétikus kinézetét erre a célra javasolt növényekkel biztosítják), talajban történő hasznosulási lehetőségek biztosításával. Emellett az elvezetésre kerülő vizet az erre kialakított, nyílt vagy zárt csapadékvíz-elvezető árokba kell bevezetni. Ezen infrastruktúraelemek karbantartása, a lefolyás feltételeinek megteremtése szükséges és egyben kötelező; lezárásuk, eltömésük tilos.

A **növényválasztás** során általános irányelvként az adott tájegységen, környéken őshonos, ökológiai szempontból megfelelő, kórokozóknak és kártevőknek ellenálló fajok kiválasztásával életerős növények díszíthetik a kertet, melyeket permetezni és öntözni is csak ritkán kell. Kerüljük a tájidegen, agresszíven gyomosító növényfajok alkalmazását, melyek gyors elszaporodásukkal károsítják környezetünket.

képek forrása: mixtura.hu, terkoakciok.hu, epitoanyagturkalo.hu, terkomintakert.hu

ÓFALU KARAKTER

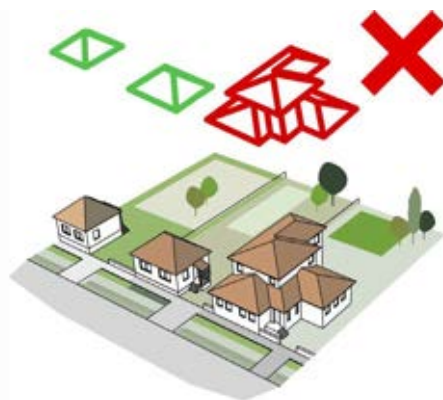
Ófalu karakter területének szerkezete védett. Ennek értelmében elsődleges cél a meglévő településszerkezet, telekosztás, beépítettségi jellemzők megőrzése, védelme és ezen keresztül Oroszlány történeti magjának megóvása.

Legyen célunk a meglévő, értékes és Ófalu karakterét meghatározó épületállomány megőrzése, értéket teremtő felújítása, a korábbi kialakítást tiszteletben tartó, azzal nem vetekedő esetleges bővítése, új építéssel való kiegészítése.

Az enyhén íves vonalvezetésű utcahálózat következtében létrejövő fésűs beépítés a terület nagy értéke. Kövessük a szomszédos beépítéseket, a váltakozó szélességű előkertek és utcavonali beépítések kialakult rendszerét, a homlokzatok vonalának ritmikusságát. Minden esetben a telkek utcavonalhoz illeszkedő oldalán alakítsuk ki épületünket, ezzel is törekedve az egységes utcakép kialakítására.

A régi épületeket követve alkalmazzunk magastetős tetőidomot 35°–45° közötti hajlásszöggel. Tetőforma tekintetében használjuk a jellemző nyeregtetős, kontyolt tetőidomot. Alkalmazzunk utcára merőleges tetőgerinc-kialakítást az épület tájolása és a tető kialakítása során. Törekedjünk az egyszerűsége, ne alkalmazzunk nagyon összetett, bonyolult a tetőket. Kerüljük a tetőfelépítmények, tetőkibúvók túlzó alkalmazását.

Törekedjünk arra, hogy a napjaink igényeinek megfelelő épületek kialakítása során kövessük a területen jellemző épületarányokat. Az épületmagasság tekintetében illeszkedjünk az uralkodó, földszintes kialakítású, helyenként tetőtér-beépítéses állapothoz. Kerüljük túlzottan nagy, környezetükből kilógó épületek elhelyezését.

A homlokzatok, illetve tetőfedések esetében is alkalmazzunk visszafogott megjelenésű színeket, kerüljük a harsány, élénk színválasztást. Részesítsük előnyben a vakolt jellegű homlokzatképzést. Minden esetben törekedjünk a meglévő állapotokhoz való igazodásra, az igényes és harmonikus utcakép megőrzésére.

Ófalu területén szinte egyöntetűen áttört kerítéseket találunk. Cél ennek a hagyománynak a követése a jövőben is. Alkalmazzunk téglából, kőből falazott, betonból öntött, tömör lábazattal és oszlopokkal rendelkező, áttört kerítést, átlátható fém vagy fa anyagú rácsozással kialakítva.

Az épületek hosszúkás telkeinek mezőgazdasági hasznosítása ma is több helyen jellemző, veteményesek és gyümölcsfák vegyesen jellemzik. A jövőben is javasolt a kertek megtartása, a földterület növényekkel történő beültetése. Kerüljük épületek hátsó kertbe történő elhelyezését, valamint nagyobb burkolt felületek kialakítását.

KERTES CSALÁDI HÁZAS KARAKTER

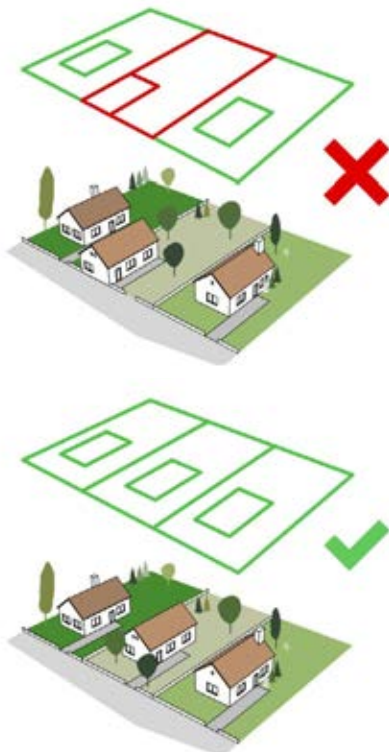
A családi házas karakter Oroszlány több részén található heterogén jellegű beépítés jellemzi őket. Általában elmondható minden részére, hogy a telkek előkerttel rendelkeznek, illetve az építési vonal párhuzamos az utcával. Ezen meghatározó tényező követése kiemelten fontos épületek bővítése, átalakítása és új építések esetén.

Új épületek esetében elsődleges szempont a szomszédos házakhoz és a teljes utcaképhez való illeszkedés; magasságban, léptékben, telepítésben és tájolásban egyaránt. A településkép egységét nagyban segíti, ha követjük a környező telkek épületeinek, illetve az utcára jellemző beépítés magasságát.

Épületmagasság szempontjából a változékonyság jellemző. A földszintes kockaháztól az emeletes, tetőtér-beépítéssel kialakított épületekig találunk példákat. Borbálatelep területén utcán belül változik az épületek magassága; a Kecskédi út mentén utcavonalra merőleges tetőgerincű,

tetőtér-beépítéses épületek állnak, helyenként emeletes kialakításban; a Bányász körút és a Majki út mentén a földszintes beépítés a meghatározó.

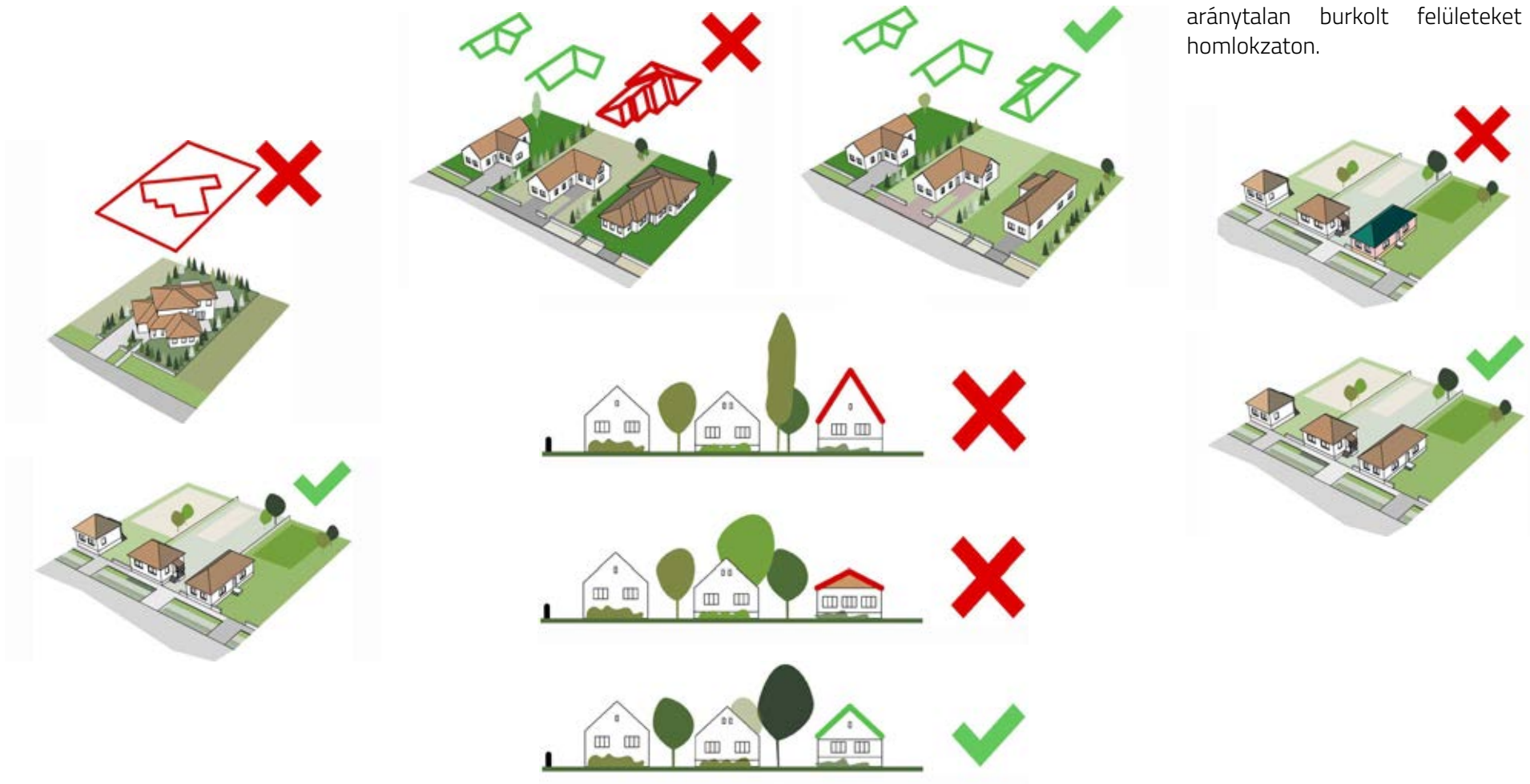
Kövessük a szomszédos telkek beépítési magasságait, törekedjünk az utcaképbe illeszkedő épületek kialakítására, kerüljük kiugró méretű és homlokzati arányú épületek építését. Ne építsünk földszint és tetőtér vagy emeletes épületmagasságot meghaladó házakat, az utcakép egységessége és a karakter léptékének megőrzése érdekében.

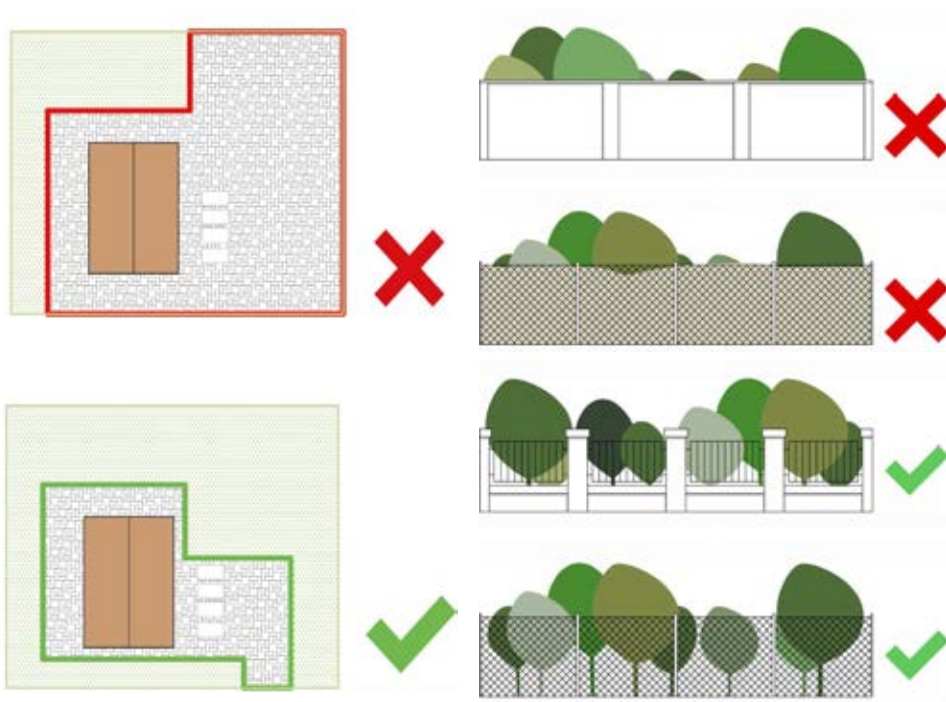
Az épülettömeg kialakításánál törekedjünk a minimálisan tagolt alaprajzi formálásra, valamint az egyszerű tetőforma kialakítására, ami egyrészt szerkezeti szempontból is kedvezőbb, másrészt nagyban megkönnyíti az illeszkedés lehetőségeit.

Törekedjünk a tetőidom kialakítása során a hagyományos tetőhajlásszög alkalmazására. Kerüljük az összetett, síkkal és vápákkal, álló tetőablakokkal, tornyos részekkel tagolt tetőformákat. Oroszlány családi házas területén szinte egyeduralgoló a magastetős tömegképzés, de van lehetőség lapostető alkalmazására is. Kerüljük az eternit anyagú és műanyag fedéseket, hullámpala alkalmazását.

A homlokzati szín kiválasztása során alkalmazzunk fehér vagy világos tónusú, pasztell árnyalatokat, ne halmozzunk a színeket; ha alkalmazzunk természetes anyagokat (fa, terméskő), akkor a saját színüket hagyjuk érvényesülni. Ne alkalmazzunk túlzottan nagy, léptékében elütő, aránytalan burkolt felületeket a homlokzaton.

A kerítés kialakítása során az általános ajánlásokban foglaltakat vegyük figyelembe. A kertek esetén e javaslatok közül kiemelten fontos a burkolt felületek minimalizálása, azok klimatikus és környezeti hatásai miatt (hősugárzás, mikroklima, lefolyás megakadályozása stb.). Válasszunk vízáteresztő térburkolatot.

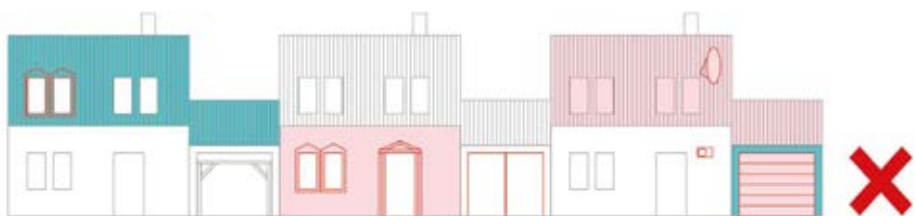

SORHÁZAS KARAKTER

Oroszlány három sorházas területe családi házas, illetve lakótelepi karakter közvetlen közelében helyezkedik el, részben beékelődve. Elsődleges szempont az egységesség, hiszen az egymás mellett, sűrűn kialakított épületek esetében településképi szempontból meghatározó a közös látvány, együtt alkotnak térfalat, utcaképet.

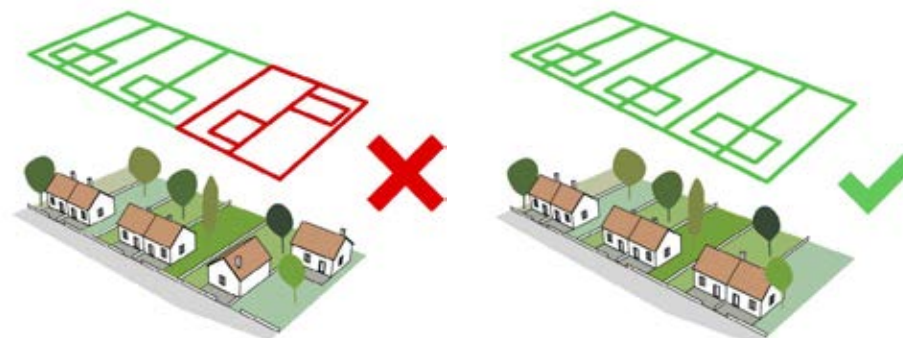
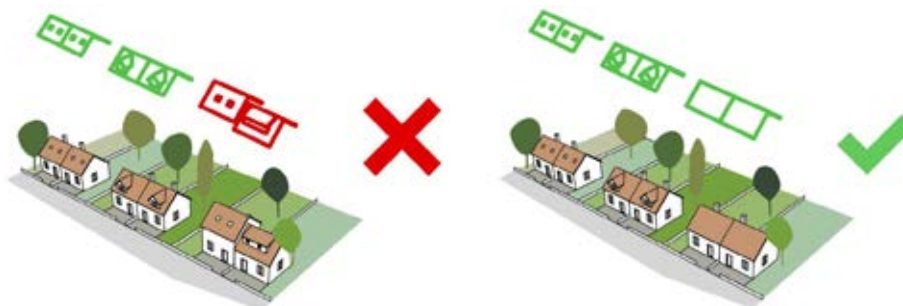
Valamennyi megújítási és átépítési munka során törekedjünk az utcakép egységességének megőrzésére, ami nem vonja maga után egyértelműen a teljesen egyforma, azonos épületek repetitív ismétlődését.

Meglévő sorházas területek esetén nem cél a teljesen egyforma házak megőrzése, azonban átalakítás során kerüljük a környezettől elütő, kirívó megoldások alkalmazását. Törekedjünk az eredetivel megegyező, harmonizáló színek és anyagok alkalmazására. Alkalmazzunk természetközeli színeket (fehér, bézs, barna), kerüljük rikító, kirívó színek (pl. piros, kék, zöld) alkalmazását. Homlokzati faszerkezetek festése esetén illeszkedjünk a meglévő állapothoz.

A Takács Imre utca mentén sorházas jellegű beépítés került kiszabályozásra, azonban az épületek egyedi építések keretében valósulnak meg, ezzel biztosítva a változatosságot.

- Új épületek építése esetén illeszkedjünk a mellettünk lévő, már korábban megvalósult épületekhez illeszkedni magasság tekintetében; az építési hely meghatározása során, tartsuk az építési vonalat.
- Új épületünkkel illeszkedjünk a meglévőkhöz, takarjuk el azok tűzfalát. Alkalmazzunk azonos tetőhajlásszögű tetőidomot. Alkalmazzunk kiselemes fedést, természetes színekben.
- Törekedjünk visszafogott, természetes, harmonizáló színek használatára. Kerüljük a túlzottan élénk és túlzottan telített árnyalatok alkalmazását.
- Célszerű az épületek előtti előkertek teljes leburkolásának kerülése. Törekedjünk a burkoltság visszaszorítására, a zöldfelületek arányának növelésére, vízáteresztő jellegű burkolatok alkalmazására.

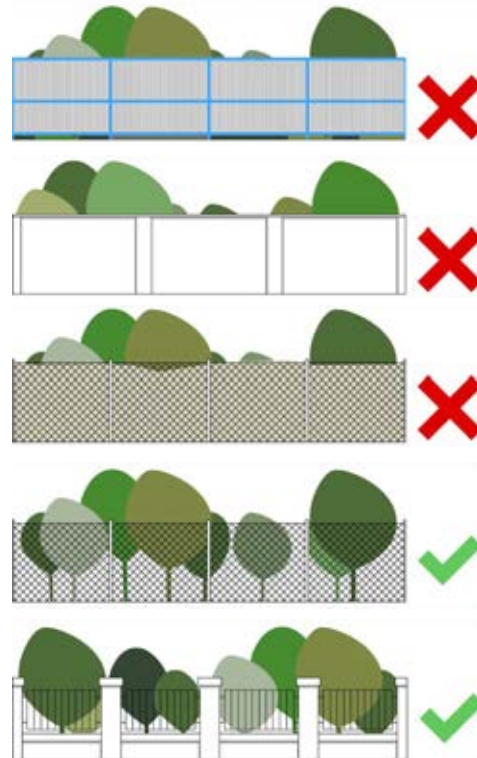
Meglévő beépítések bővítésére a legtöbb esetben a telkek szűkösége és a nagy sűrűség miatt nincs lehetőség. Kerüljük a szedett-vedett kiegészítéseket; igénytelen, hozzátapasztott bővítmények létrehozását.

Épületeket kiegészítő, fedett-nyitott, könnyűszerkezetes építmények kialakítása során, így parkolók, teraszlefedések, hozzáépítések esetén törekedjünk filigrán szerkezetek alkalmazására, kevésbé hangsúlyos megjelenésre.

Ne terheljük az épületek előtti előkertet fedett-nyitott terek, valamint további burkolt felületek kialakításával. Alakítsunk ki igényes zöldfelületeket, ültessünk cserjéket.

Utcafronton kialakított kerítések esetén kerüljük a zárt, falszerű kialakítást, alkalmazzuk az általános javaslatban megfogalmazott szempontokat. A telkek közötti lehatárolásra alkalmazzunk áttört, növényzettel takart drótfonatos kerítést, acélhuzallal erősített élő sövényt, ami ennél a beépítésnél kiemelten fontos. Ne alkalmazzunk teljesen zárt felületeket, melyek gátolják a légmozgást és az átszellőzést, kerüljük nádszövettel takart kerítésszakaszok kialakítását.

ÜDÜLŐTERÜLETI KARAKTER

A Erőműi-tó partján elterülő, üdülőterületikarakterbesoroltbeépítés jellegzetessége a relatív alacsony sűrűség. Ennek megőrzése fontos a jövőbeni építési tevékenységek során is.

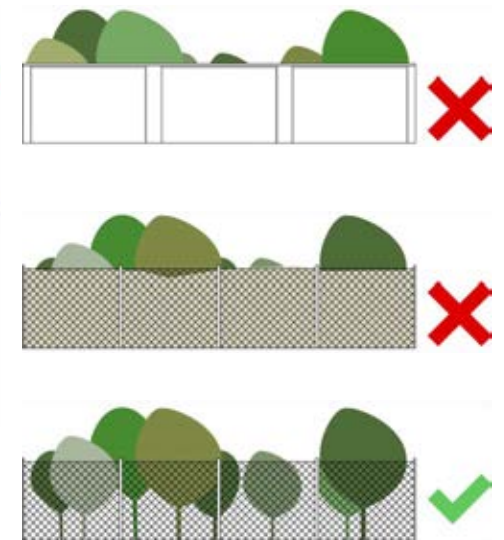
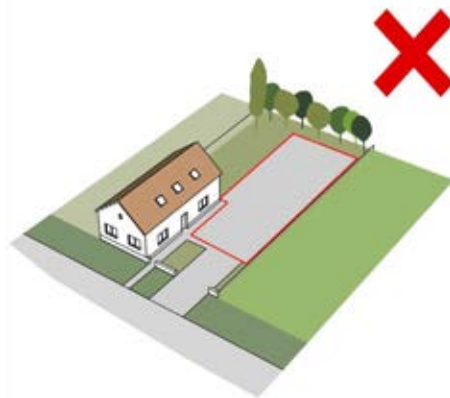
Épületmagasság tekintetében a földszintes épületek a meghatározók, jellemző a tetőterek beépítése is. Kerüljük ennél magasabb épületek építését, ne alakítsunk ki magasságában, homlokzati kialakításában kiugró épületeket.

A terület épített karaktere – üdülőjellegének köszönhetően – kis alapterületű, ideiglenes használatú épületekből tevődik össze. Kerüljük nagyméretű házak építését, meglévő épületek túlzó bővítését.

Az üdülőterületi karakter épületei részben fából épített könnyűszerkezetes, részben falazott szerkezetűek. Kerüljük rikító színek alkalmazását, törekedjünk környezetbe illő felületi színek és anyagok alkalmazására. Ne alkalmazzunk szedett-vedett megoldásokat.

A terület természetközeli jellegének megőrzése, gazdag növényállományának megtartása kulcskérdés. Óvjuk a meglévő fákat, alakítsunk ki igényes kerteket, kerüljük túlzottan nagy burkolt felületek kialakítását.

Csak áttört kerítéseket alakítsunk ki, ezzel is támogatva a környék természetközeli jellegét; ne alkalmazzunk zárt, falszerű megoldásokat.

EGYEDI JELLEGŰ KARAKTEREK

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KARAKTER

Vértesszentkereszt és Majkpuszta

Mind a két terület egyedi jellegű beépítéseket tartalmaz, országos szinten védett területek. Minden környezetalakító és építési tevékenységnek külön elbírálás alá kell esnie. Törekedni kell a meglévő területeken lévő értékes beépítések és környezetük állagmegővására és felújítására, kiemelt figyelemmel a régészeti területekre.

Cél, hogy minden táji és építészeti beavatkozás illeszkedjen a környezetbe, tartsa tiszteletben a történeti épületeket, ne gátolja azok látványát. Új épületek építése csak indokolt esetben, a szükséges szakmai szervezetekkel és illetékes hatóságokkal folytatott részletes egyeztetést követően valósulhat meg.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

A Kamalduli Remeteség területén és annak közvetlen környezetében csak történeti kutatásokkal igazolhatóan létező építmények újjáépítése, rekonstruálása valósulhat meg. Új idegenforgalmi épület talajfelszín alatt rejtetten elhelyezve, egytömegű toldalékként építhető.

A remeteség melletti út menti területeken új épületek építhetők. Az épületek vakolt falúak lehetnek, fa nyílászáróval. A tetőszerkezetek magastetősek lehetnek, 40–45° közötti hajlásszöggel, cserépfedéssel. Az épületek stílusjegyeit a környék népi építészeti hagyományaihoz igazodóan kell kialakítani.

A telekhatáron kerítés építhető, annak 150–180 cm közötti magasságúnak kell lennie, vakolt vagy natúr kőkerítés kialakításban. A kapu kőkeretes vagy kőoszlopos fakapu lehet. Az út túloldalán található területen maximum 180 cm magas fa kerítés létesíthető, kapu nem építhető.

A tó partján a víz fölé legfeljebb 8 méter mély és 10 méter széles, fa vendéglátó-épület építhető, partról megközelíthető, faszervezetű csónakkikötő stéggel bővített, fedhető terasszal. A tóparti övezetben kerítés nem építhető.

Bányamúzeum területe

A bányamúzeum területének megóvása és Oroszlány ipartörténeti múltjának bemutatása érdekében cél a meglévő épületállomány megőrzése és bemutatása. A műszaki lehetőségek figyelembe vételével kell megőrizni a korábbi akna épületállományát.

Turisztikai funkciót kiszolgáló új épületek építhetők. A terület egyedi jellege, annak történeti értéke és táji környezete miatt valamennyi építési munka egyedi elbírálás alá kell, hogy essen.

Kép forrása: oroszlany.hu

Kép forrása: oroszlany.hu

Lebegő falu

A Erőműi-tó felett létrejött beépítés egyedi karakterét éppen a szabályozatlan jelleg, az erősen változatos kialakítás, az eltérő anyaghasználat és szerkezeti megoldások adják. Néhány általános arculati javaslatot érdemes figyelembe venni:

- Kerüljük el a léptékében túlzottan nagy méretű, a környezet léptékétől elütő méretű házak kialakítását.
- A terület egyik fontos jellegét adja a kevés számú, teljes mértékben áttört, filigrán kerítések alkalmazása. Kerüljük zárt kerítések kialakítását.
- A tópart természetközeli részein fontos az élővilág védelme, az élőhelyek fenntartása, annak ellenére is, hogy a tó mesterséges eredetű. Törekedjünk a vízminőség megóvására, a táji környezet védelmére.

GAZDASÁGI KARAKTER

Ipari épületek esetén is törekedni kell az igényes építészeti megvalósításra, melyre Oroszlány területén számos jó példa található jelenleg is. Illeszkedjünk a már megvalósult jó példákhoz.

A szükséges funkcionális igények kielégítése mellett is alkalmazzunk visszafogott, igényes tömegformálást, kerüljük a nagy, rikító színű, dobozszerű épületek megjelenését.

Törekedjünk színvonalas és igényes anyagok használatára, a fehér, törtfehér, szürke, ezüstszürke színek alkalmazására.

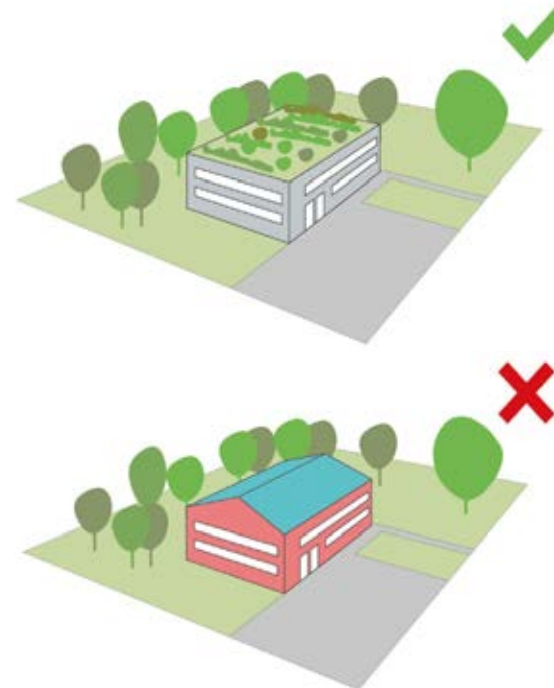
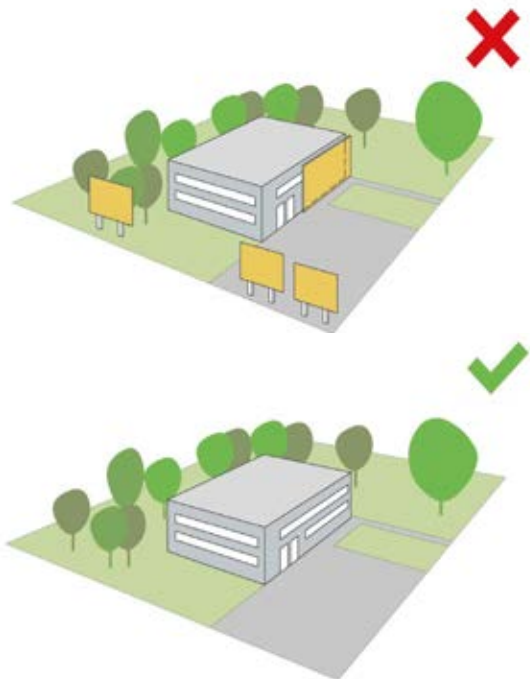
Kerüljük túlzottan nagy méretű hirdetések, reklámok homlokzaton való elhelyezését, ne használjuk az épületet túlméretes reklámfelületnek, hiszen ez jelentősen rontaná a városképet.

Törekedjünk épületeink tájba illeszkedő módon való elhelyezésére. Ha van rá lehetőség, a lapostetőkön alakítsunk ki extenzív zöldtetőt, kihasználva annak hőháztartást javító és hőcsillapító hatásait.

A nagy fesztávú épületek tömegarányai miatt azokon magastetők helyett alkalmazzunk kevésbé feltűnő és kevésbé nagy látható felületet eredményező lapos- vagy alacsony hajlásszögű tetőket.

Ha épületünk magastető, kerüljük élénk színű fémlemezek és hullámpalák (pl. kék, zöld), alkalmazását; helyette fedjük világos, természetes vagy szürke árnyalatú anyaggal, például fémlemezzel az épületet. Melléképületek, hozzátoldások esetén se alkalmazzunk műanyag hullámlemez, hullámpala fedést.

Homlokzatok kialakítása során is kerüljük az élénk színű (pl. kék, piros, zöld) burkolatok, fémlemezek és hullámpala alkalmazását, azok kirívó jellege miatt. Alkalmazzunk visszafogott színeket és árnyalatokat.

Ipari területek zöldfelületei

Az ipari vagy gazdasági célú telepek funkcionális elrendezése sok burkolt felülettel jár, de a kötelező zöldfelületi aránynak köszönhetően gyepellátott területeket, fásított parkolókat is találunk, melyek barátságosabbá teszik a környezetet. Sokszor azonban ezek pótlása, fenntartása elmarad, erre fordítsunk figyelmet. Számos lehetőség adódik az ipari telepek környezetének kialakítására: a lapostetős épületeken zöldtető alakítható ki, az üzem tájba illesztésében fák ültetése segíthet. Az ide vezető utak menti fasorok és cserjesávok a tehergépjárművek környezeti terhelését csökkentik, a parkolók árnyékolása csökkenti a nyári túlmelegedést. Kerüljük teljesen kopár, sivár közlekedési felületek kialakítását.

A fákat tömbösítve javasolt telepíteni, összefüggő zöldfelületet hozva létre, magasabb fenntartási és megmaradási hatékonyságot érve el. Biztosítsunk elég életteret a fák számára, ne burkoljuk tele a favermeket.

A zöldfelületek kialakítása a funkcionális épületek emberi léptékének megteremtését is segíti, továbbá pufferzónát képeznek, felfogják a port, zajszigetelő hatásúak és természetes lehatárolást jelentenek a mezőgazdasági vagy lakóterületek felé. Az alkalmazott növényfajok kiválasztásában a tág tűrőképesség és az alacsony kezelési költség mellett az őshonosság, a környezet flórájába való illeszkedés is elsődleges szempont.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

HÉTVÉGI KERTES (KORÁBBI ZÁRTKERTES) KARAKTER

A korábbi zártkerti terület karakterét leginkább a mezőgazdasági jellegű kertes területhasználat, illetve az alacsony sűrűségű beépítés határozza meg.

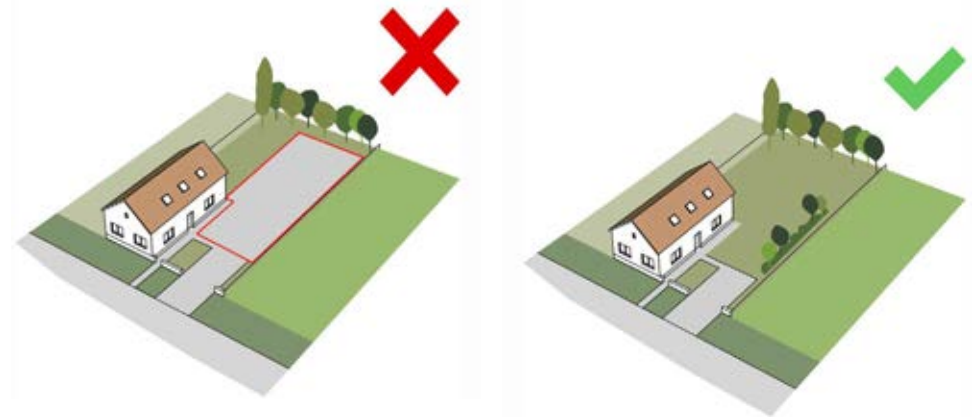
A területen hobbigazdálkodás végezhető, földszintes kialakítású kerti tároló-, pihenőépület, és állattartási épületek építhetők. Új lakóépület nem építhető. Meglévő lakóépületek egyszeri alkalommal bővíthetők.

A terület kertes mezőgazdasági jellegéhez illeszkedve nem javasolt túlzottan nagy méretű épületek kialakítása. Kerüljük a kirívó tömegű és megjelenésű épületek építését. Javasolt magastetős épületek kialakítása.

Törekedjünk környezetbe illeszkedő, visszafogott színek és anyagok alkalmazására. Kerüljük a rikító színek, így kék, zöld, piros alkalmazását. Épületek kialakítása során kerüljük a szedett-vedett megjelenést, egységességet nélkülöző hozzátoldások építését.

Kerüljük teljesen tömör kerítések alkalmazását. Törekedjünk áttört fa, fém vagy drótkerítés kialakítására. A telkek lehatárolása során fából készült kerítést, sövényrel takart drótfonatú kerítést vagy acélhuzallal erősített élőszöveget alkalmazzunk.

A hétvégi kertes karakter elhanyagolt telkein számos olyan nem őshonos, erősen terjedő faj található, melyek rendszeres irtása javasolt. Az aranyvessző, a bálványfa, az ezüstfa csak pár példa ezek körül, lehetőség szerint még fiatal korukban gondoskodjunk az eltávolításukról.

NAGY ZÖLDFELÜLETEK, NAGY ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTSÁGÚ TERÜLETEK KARAKTERE

Oroszlány területén több nagy területű park, illetve kiterjedt zöldfelülettel rendelkező épület található. A legfontosabb szempont a karakter esetében a növényállomány szakszerű karbantartása és a lehetőségekhez mért bővítése. Kiemelt kezelésük fontos, hiszen ezek a területek a város legnagyobb zöldfelületei, az intézmények működtetésének fontos részei.

Új, nagy zöldfelületi ellátottságú területek létesítése, vagy meglévők bővítése esetén az épületeket és zöld környezetüket harmonikusan kell kezelni. Törekedjünk a természetközeli karakter megőrzésére, kerüljük túlzottan nagy, hangsúlyos épületek elhelyezését. Kiemelt jelentőségű új épületek kialakítása esetén is fontos a zöldfelületi illeszkedés szem előtt tartása.

Az épületek kialakítását az épített környezet kevésbé befolyásolja, új épületek esetében javasolt kortárs építészeti formák alkalmazása, igényes, visszafogott épületek kialakítása. Igyekezzünk egyszerűbb formavilágú épületeket létrehozni, természetes anyagok alkalmazásával, például fa vagy terméskő felületekkel.

Ne alkalmazzunk rikító, feltűnő, uralkodó színeket, helyette használjuk a fehér színt, a szürke árnyalatait, esetleg természetközeli színek halványabb változatait.

A zöldterületek fenntartása, bővítése és fejlesztése során törekedni kell honos növényfajok használatára. Mindig olyan fajokat válasszunk, melyek jól alkalmazkodnak a helyi klimatikus és környezeti viszonyokhoz.

A faállomány mellett a cserjék és lágyszárúak igényes kialakítása, folyamatos fenntartása is lényeges mind a közterületek, mind a zöldfelületek esetén, természetesen a szituációs bűnmegelőzés szempontjai figyelembe vételével.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

EGYÉB KARAKTER - PARKOLÓ TERÜLETEK

Az Oroszlány belvárosához közel található garázssorok településképi szempontból fontos helyen fekszenek. Kialakításuk, leromlott állapotuk és szedett-vedett megjelenésük miatt nagymértékben rontanak a városképen, amit jól látható, városközeli helyzetük tovább hangsúlyoz.

Cél a teljes terület megjelenésének igényes javítása, rendezett kép kialakítása, valamint városképi szempontból minőségi fejlesztése. Ennek érdekében:

Tartsuk a tulajdonunkban lévő garázst és környezetét rendezett, igényes állapotban, kerüljük a szedett-vedett megoldásokat.

Átalakítás, felújítások esetén tartsuk szem előtt az egységességet, kövessük az eredeti szerkezeti és kialakítási megoldásokat.

Kerüljük a túlzottan kirívó színek és anyagok alkalmazását. Ajtó, illetve külső falszerkezetek festése esetén javasolt visszafogott, környezetbe illeszkedő színezések alkalmazása.

Kerüljük a garázsépítmények kinézetét befolyásoló egyedi elemek látható, uralkodó elhelyezését, amelyek jelentősen befolyásolhatják a garázssorok megjelenését.

Javasolt a terület körül, de legalább a belvárosi területek irányába takaró növényzet telepítése, gyorsan növekedő, magas tűrőképességű, őshonos fajok ültetése.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

SPECIÁLIS KÜLTERÜLETEK

Külterületek esetében az építési lehetőségek korlátozottak, elsősorban a jelenleg csak kis mértékben beépített területek beépíthetőségének megőrzése; a beépült részek túlzott terjeszkedésének megelőzése; a természetközeli, mezőgazdasági és erdőterületek védelme érdekében. Oroszlány külterületén a jellemző területhasználatot mezőgazdasági, erdő-, zártkerti területek, vízfelületek, illetve a hozzájuk tartozó nádasok határozzák meg.

Mezőgazdasági területek

A mezőgazdasági területek mellett, függetlenül attól, hogy lágy- vagy fásszárúak dominálják-e azokat, zöld sávok, úgynevezett pufferterületek, mezsgyék kialakítása javasolt. E területek kiemelkedő szerepet játszanak az egészséges ökoszisztéma megtartásában, a növényvédő szerek és műtrágyák felfogásában, így a már meglévő pufferterületek, mezsgyék megtartása kiemelten fontos. A vonatkozó lehetőségekről és módszerekről a Zöldítési gazdálkodói kézikönyv (<http://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/411-zoldites-gazdalkodoi-kezikonyv?path=kiadvanyok>) ad iránymutatást.

Általános mezőgazdasági területen → egy hektárnál nagyobb telek esetében – 3% építhető be, a termelés folytatásához szükséges gazdasági épületekkel, géptároló színnel, a saját területen megtermelt termény és takarmány tárolására szolgáló épületekkel, állattartó épületekkel.

Erdőterületek

Az erdőterületeken történő gazdálkodás Oroszlány esetében a Vértesi Erdő Zrt. feladatkörébe tartozik. Az erdőgazdálkodás célja a természetes állapot fenntartása, az erdőben található védett területek környezetének ápolása, tájképi szempontú védelme.

Védett vagy védelmi célú erdőterületek épület nem építhető. Védett erdőben a természeti értékek védelmének biztosítása mellett erdei melléképitmények, sport-, játék, játszó- és pihenőszerek helyezhetők el.

Turisztikai rendeltetésű erdőterületeken a területfenntartásához szükséges épületek és létesítmények, szállások, pihenést szolgáló létesítmények, oktatási és vendéglátási létesítmények, valamint szabadtéri sportlétesítmények helyezhetők el, szabadonálló formában.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Vízfelületek

A vízfelületek tisztán tartása közös érdek, bármilyen, a környezetükben végzett tevékenység hatással lehet minőségükre. A növényvédőszeres és műtrágyák felhalmozódása jelentős problémákat okoz, ez pufferterületek kialakításával és integrált, célzott növényvédelemmel csökkenthető. A szemetelés, hulladék elhelyezése tilos, vízfelület mellett pedig fokozott veszélyt is jelent. A vizek körüli nádasok különleges élőhelynek számítanak, zavarásuk, aratásuk a költési időszakban tilos. Bármilyen jellegű beavatkozás esetén egyeztessük a fenntartóval!

Természetvédelmi szempontból jelentős területek

A természetvédelmi szempontból jelentős területek esetében fontos a területek természeti állapotának megtartása, javítása; a településképet meghatározó településkarakterek minőségének megóvása; kilátás- és rálátásvédelem megvalósítása. Törekedjünk a jellemző beépítetlen karakter megőrzésére. A területek a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságának illetékessége alá tartoznak.

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

Kép forrása: Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.)

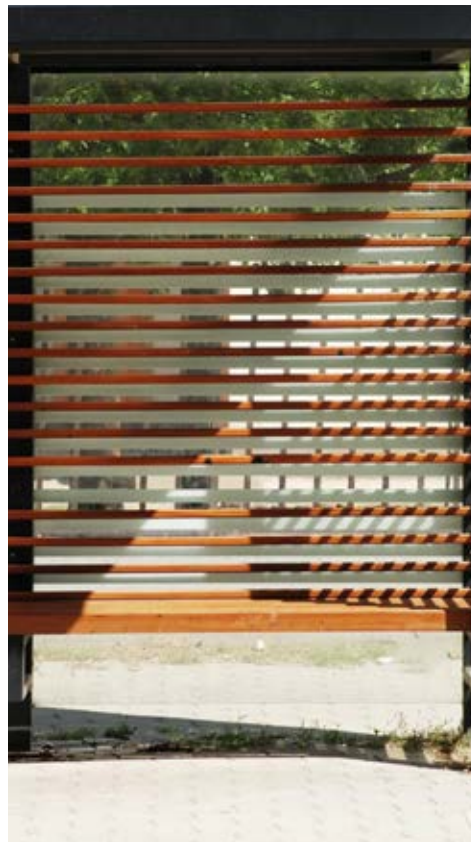
UTCÁK, KÖZTEREK, KÖZPARKOK

A zöldfelületek jelentőségére nem lehet elégszer felhívni a figyelmet, legyen az egy közlekedési sziget, egy vízelvezető árok vagy éppen egy intézmény előtti virágágyás. Szerepük a városkép, a mikroklíma, a csapadékvíz-elvezetés szempontjából egységenként is jelentős, összefonódó hálózatként pedig az egész település ökoszisztémájának alapvető elemeit jelentik. Emiatt megőrzésükre, új felületek kialakítására minden építési beavatkozásnál figyelmet kell fordítani. Megfelelő növények kiválasztásával a legmostohább körülmények között is mutatós területeket kapunk. Különböző jó megoldások és javaslatok léteznek:

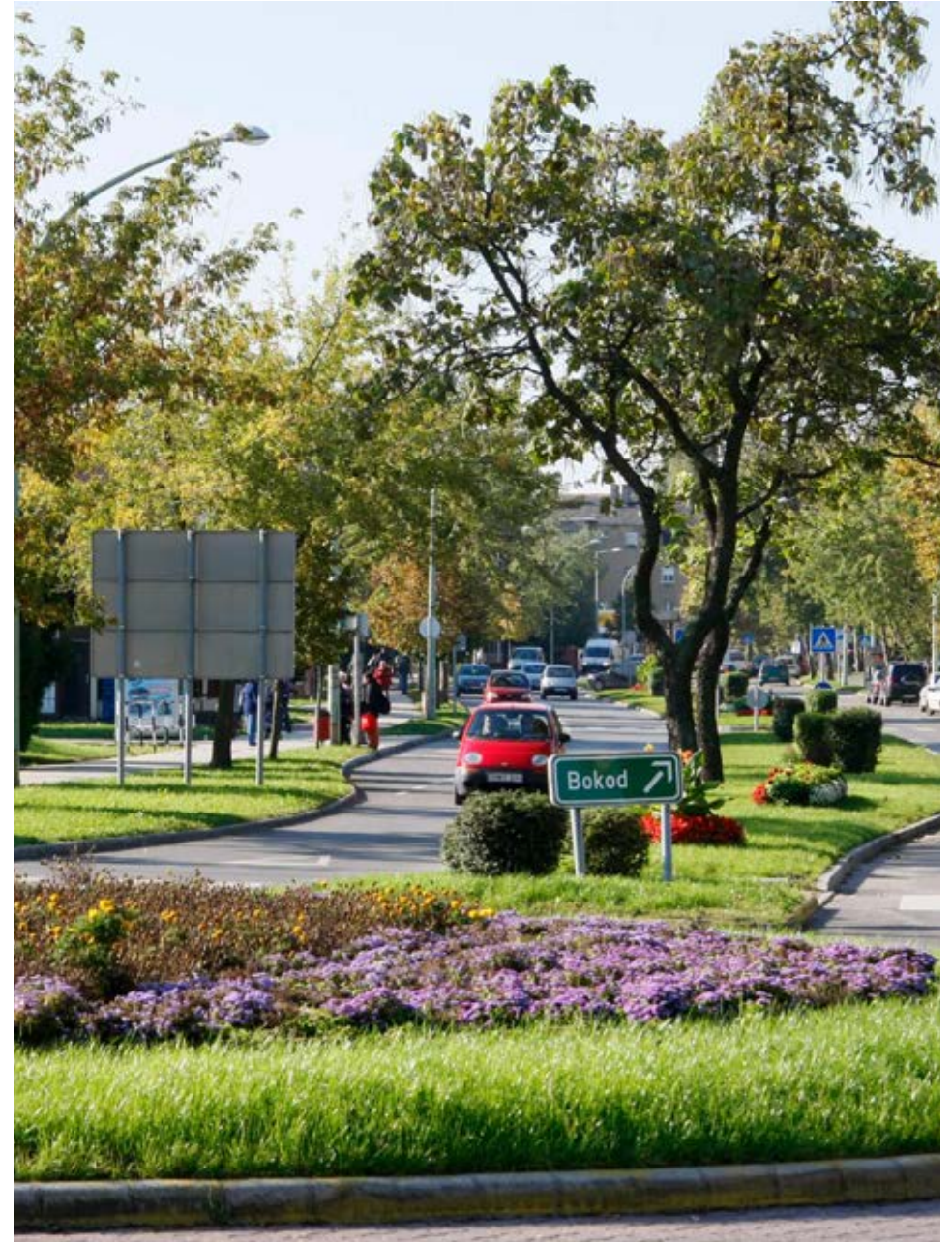
- Amennyiben reprezentatív helyen található a felületek, úgy virágágyások, városi környezetet jól tűrő, virágos fás szárúak alkalmazása javasolt. Az ágyások, fahelyek kialakításakor olyan megoldásokat alkalmazzunk, melyek kiküszöbölik az ezeken történő áthaladást, a föld tömörödését, pl. stabilizált gyöngykavicsot vagy farácsot a fahelyekre, emelt szegélyt az ágyások köré, közlekedési útvonalakhoz igazodó burkolatokat stb.
- Mint minden városban, Oroszlányban is fontos szerep hárul a fasorokra, mint zöldhálózati vonalas elemekre. környezetükben jelentős forgalom jellemző, emiatt folyamatos és szakszerű ápolásuk, karbantartásuk elengedhetetlen. Érdemes emellett figyelmet fordítani Emellett egységes megjelenésükre is, a kiöregedő, elpusztult példányok folyamatosan cserélhetők azonos vagy hasonló megjelenésű, de városi környezetet jobban tűrő, továbbnemesített fajtákra.

- A zöldfelületek mellett vagy azok részeként számos kiegészítő objektum (utcabútor, világítótest, közműszekrény, tájékoztató felületek stb.) kap helyet. Ezek funkciója fontos, hiszen biztosítják a város működését, segítik az élhetőbb környezet megjelenését. Érdekes az utcabútorokat egységes családból választani és pótolni, szem előtt tartva az egyszerű fenntarthatóságot. A közműszekrények elrejtésére több lehetőség is kínálkozik, kreatív átfestésükkel akár vidám színeket is lehetnek a városnak. Ne hagyjuk, hogy a táj, a köztér látványába olyan művi elem ékelődjön, ami megzavarja annak harmóniáját. A tájékoztató táblák – akár várostérképként, akár utcanevtáblaként – egységes arculattal jelenjenek meg városszerte, lehetőség szerint meghatározott arculati logikához igazodva.

- A közlekedési területen megmaradt zöldfelületekre városi környezetet jól tűrő cserjék telepítése javasolt, melyek rendszeres karbantartásával a megfelelő látási viszonyok sem szenvednek csorbát (pl. Yucca, Tamarix, Fostythia stb.).
- A passzív rekreációt – padok, világítótestek, utcabútorok mellett – harmonikus növényhasználattal, minden évszakban díszítő értékkel bíró fajták ültetésével, többszintű növénytakaróval és folyamatos gondozással támogassuk.
- A közterületre kitelepült vendéglátóegységek, teraszok a város szerves részét képezik. Törekedjünk az igényes kialakításra, kerüljük a nagyméretű, építettnek ható zárt oldalfallal és tetővel rendelkező objektumok elhelyezését. A teraszokat és kiülőfelületeket mindig illesszük a köztér rendszerébe, kerüljük a szedett-vedett, hozzátoldott megjelenés.
- Törekedjünk a fényszennyezés elkerülésére, ne alkalmazzunk hideg fehér fényű világítást, használjunk megfelelő ernyőzéssel kialakított világítótesteket, törekedjünk a világítás intenzitásának alacsonyan tartására, igazítsuk a kültéri világítást a tényleges használat idejéhez.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Az elhelyezett reklámok, hirdetések, cégérek és cégfeliratok esetében kiemelten fontos a meglévő épített és természeti környezetbe, valamint a településképbbe való illeszkedés.

Reklámeszközök elhelyezése során vegyük figyelembe a homlokzatképi illeszkedést, törekedjünk homlokzati és utcaszinten egységes megjelenésre.

Az épületek homlokzatain elhelyezhető cégérek, cégtáblák és cégfeliratok elhelyezése esetén cél, hogy azok szervesen illeszkedjenek a homlokzatok meglévő vagy tervezett vízszintes és függőleges tagolásához, a nyílászárók kiosztásához, azok ritmusához; úgy, hogy együttesen összhangban legyenek az épület építészeti részletképzésével, színezésével, építészeti hangsúlyaival.

Az elhelyezett reklámhordozók nem akadályozhatják a közterület és a szomszédos ingatlanok, épületek, építmények rendeltetésszerű használatát, illetve a közterület fenntartási munkáit.

Reklámeszközök elhelyezése során vegyük figyelembe a homlokzatképi illeszkedést, törekedjünk homlokzati és utcaszinten egységes megjelenésre. Kiemelten figyeljünk a betűméretre, az anyaghasználatra, a színválasztásra, az elhelyezési magasságra, az alkalmazott vászon árnyékolók színvilágára, valamint a kiegészítő elemek, így például a megállítók, a mobil táblák minőségére is.

Óváros és Ófalu területén tartsuk szem előtt a homlokzat egységét, ne takarja el semmilyen reklámfelület az épület díszítőtagozatait, összképet meghatározó részleteit. Épületek homlokzataira kerülő cég- és címtábla, információs vagy más célú berendezés épületdíszítő tagozatot nem takarhat el.

Reklámhordozók elhelyezése során kiemelten figyeljünk a betűméretre, az anyaghasználatra, a színválasztásra, az elhelyezési magasságra, az alkalmazott vászon árnyékolók színvilágára, valamint a kiegészítő elemekre, például a megállítókra.

Közterületről látható épületek egy-egy homlokzatának 5%-ánál nagyobb felületén nem helyezhető el cég- és címtábla, információs vagy más célú berendezés.

Nem létesíthető reklámhordozó közterületen álló és védett fákon; emlékműveken, köztéri műalkotásokon és környezetükben; műemlék és helyi védelem alatt álló épületen; csobogókon, ivóutakon, szökőkutakon; virágágyásokban; játszótéri eszközökön; köztemetők kerítésein; közmű-berendezéseken (a kandeláberek kivételével).

Közparkok, védett természeti területek és úttartozékok rögzített helyszínén csak információs tábla létesíthető.

Üzlethelyiségenként legfeljebb egy mobil tábla vagy megállítótábla helyezhető el közterületen, mely az üzlet kirakatától maximum 1,5 méterre állhat, a gyalogosforgalmat nem akadályozó módon.

Közvilágítási berendezésen, hírközlési oszlopon reklámcélú felület nem helyezhető el. Egyéb közmű-berendezésen legfeljebb két darab, A1-es méretet meg nem haladó méretű helyezhető el a beépítésre nem szánt területeken.

Ne alkalmazzunk vibráló, villogó fényeket, ne használjunk futófényeket. Reklámvilágítással, térvilágítással kápráztatást, vakítást, ártó fényhatást okozni nem szabad. A felirat világításához szükséges eszközöket, kábeleket rejtett, nem látható módon kell kialakítani.

A reklámhordozókat folyamatosan karban kell tartani, ez a tulajdonos és a közzétévő felelősége. Nagymértékben rontják a városképet a rossz állapotú, málló, romos megjelenésű, szedett-vedett kialakítású reklámfelületek.

Ne hagyjunk kint aktualitását veszített reklámhordozót, cégért, címtáblát. Kerüljük a közterület telezsúfolását nem aktuális reklámokkal, hirdetésekkel, amelyek terhelik a közterületek látványát és rontják a településképet. Az idejétmúlt, aktualitását veszített hirdetményt 15 napon belül el kell távolítani.

Közterületen álló hirdetőoszlop kizárólag Óváros területén helyezhető el.

Információs vagy más célú berendezés, amennyiben reklámot is tartalmaz, nem helyezhető el előkertben, településképileg meghatározó területeken, valamint – A1-es méretet meghaladó méret esetében – beépítésre szánt területeken, erdő- és zöldfelületeken.

Településképileg meghatározó területeken, országosan és helyi szinten védett területeken 1 m²-t meghaladó reklámfelületű óriásplakát-tábla nem helyezhető el.

Védett természeti területeken, Natura 2000 területeken, az ökológiai hálózat magterületén és ökológiai folyosó, egyedi tájérték területén, valamint tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területeken reklámhordozó és reklám – jogszabályban meghatározott kivétellel – nem helyezhető el.

A majki történeti birtokhatáron belül cégtáblán, címtáblán és útbaigazító táblarendszereken kívül hirdető berendezés nem helyezhető el.

Közterület felett átfeszített transzparens csak kivételes jelentőségű, országos, városi jelentőségű rendezvényekkel kapcsolatosan létesíthető, a rendezvény időtartamára, illetve azt megelőzően legfeljebb egy héttel (önkormányzati rendezvény esetén a Polgármester által engedélyezett időtartamra)..

Oroszlány területén háromdimenziós reklámtárgyakat elhelyezni nem lehet.

Óriásplakát-táblát tilos elő- vagy oldalkertben létesíteni.

1,0 m²-nél nagyobb reklámfelületet tűzfalra, épület tűzfalára festetten sem lehet elhelyezni.

Molinó kizárólag építkezés védőhálójára tehető ki, illetve időszakos rendezvény népszerűsítésére, szabadtéri, időszaki kiállítás prezentálására használható.

HÍRKÖZLÉSI BERENDEZÉSEK

Lakóterületeken és üdülőterületeken, illetve külterületi lakott helyeken, valamint azok 200 méteres környezetében engedélyköteles antenna, antenna-tartószerkezet (torony), rádiófrekvenciás bázisállomás nem létesíthető.

Településszertétikai szempontból beépített és beépítésre szánt területen új (közép-, kifeszültségű, valamint közvilágítási) villamosenergia-ellátási hálózatot, új távközlési hálózatot, kábeltelevízió-hálózatot építeni csak földkábeles elhelyezéssel szabad.

Ha a közterületen van már kiépített légekábeles villamosenergia-, vagy távközlési hálózat, illetve kábeltelevízió-hálózat, a légekábeles hálózat felhasználásával új szolgáltatás is kiépíthető.

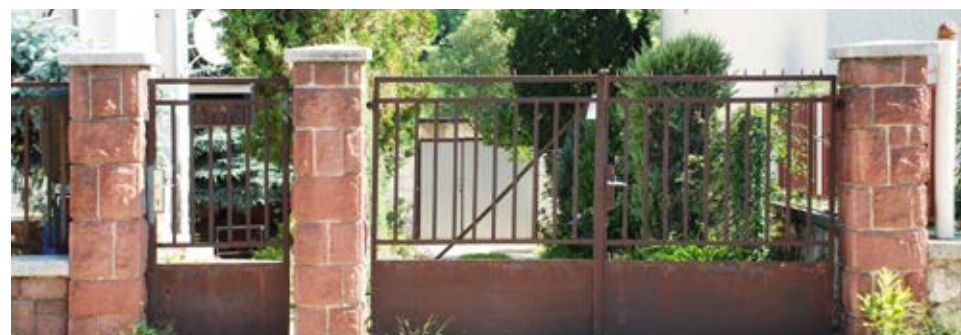
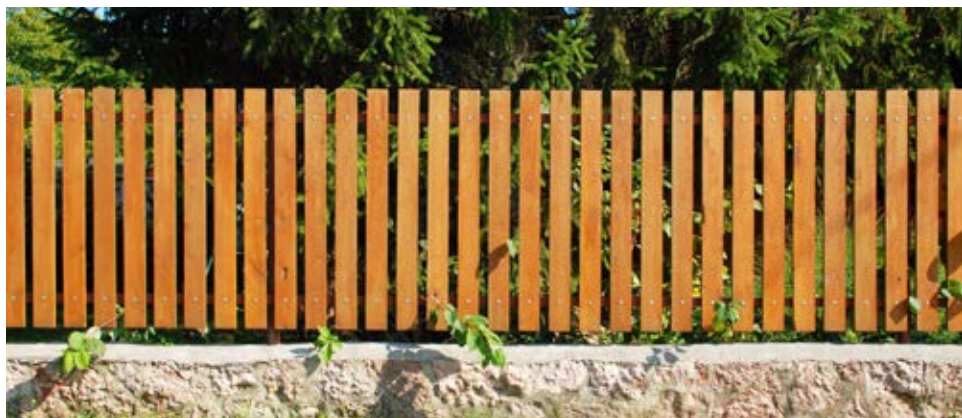
6

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

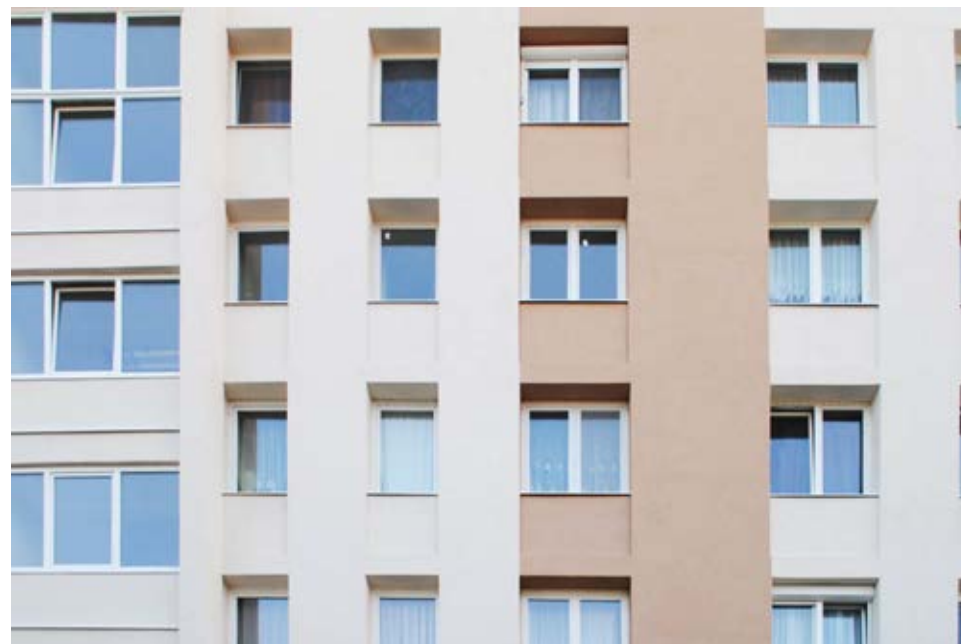
ÉPÜLTEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK
KÖZTERÜLETEK, ZÖLDFELÜLETEK

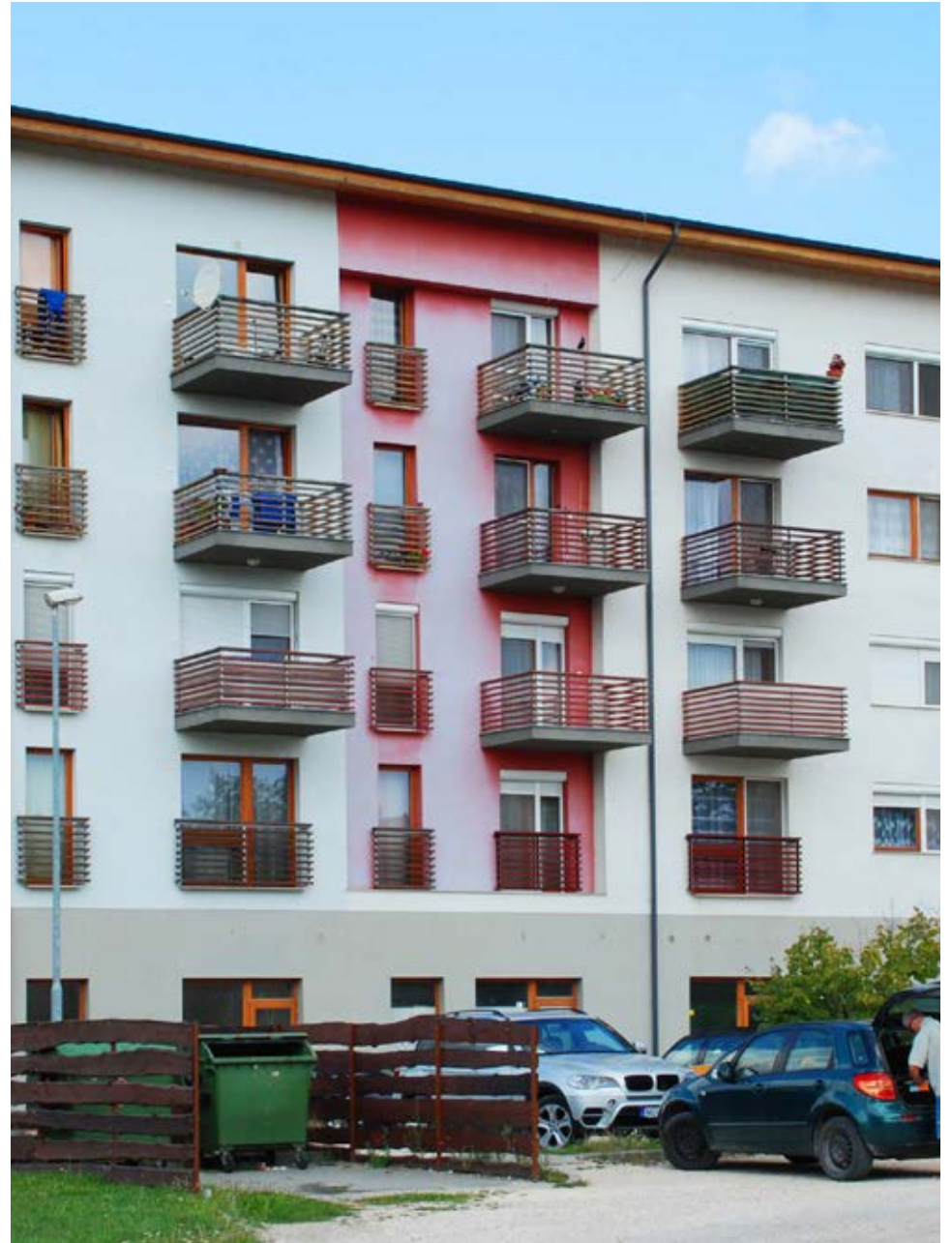

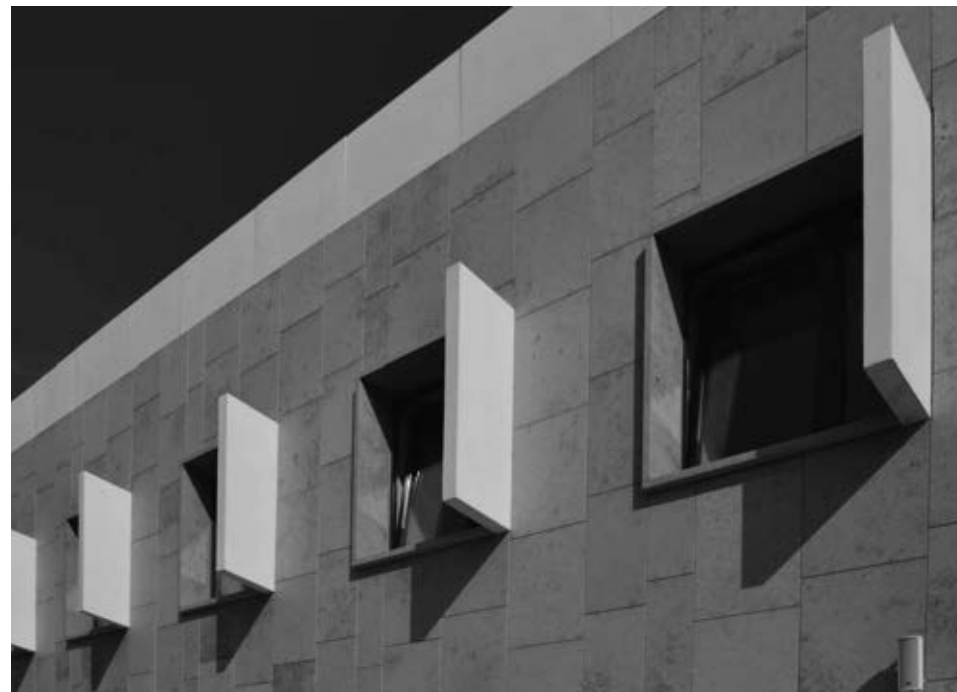

Képek forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

Lakóépület, Bergen, Norvégia, kép forrása: <http://saunders.no/>, Saunders Architecture

Keszthely, vasútállomás Fotó: Benke Zoltán

Zsámbék bölcsöde, Fotó: Zsitva Tibor / kép forrása: epiteszforum.hu

Keszthely, Családi ház Fotó: Benke Zoltán

Nagybajom, Községi ház Fotó: Vass-Eysen Áron

Keszthely, Családi ház Fotó: Benke Zoltán

7

**JÓ PÉLDÁK
BEMUTATÁSA**

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK
EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

Képek forrása: Oroszlány Város Önkormányzata fotótára

9. HIVATKOZÁSOK

- Által-ér alegység vízgyűjtő gazdálkodási terve (2016) és térképes adatbázisa: <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> és <http://geoportal.vizugy.hu/vizgyujtogazd03/>, elérés időpontja 2017. 09. 21.
- BME Lakóépülettervezési Tanszék, (2016): HISTORIKUS VÁROSI SZÖVET MEGÚJÍTÁSA, Vezetői összefoglaló kiadvány, elérhető: http://budapest.hu/Documents/V%C3%A1ros%C3%A9p%C3%ADt%C3%A9si%20F%C5%91oszt%C3%A1ly/Historikus_%C3%96sszefoglal%C3%B3.pdf, elérés időpontja 2017. 10. 15.
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal térképes adatbázisa: <http://www.mbfh.hu/home/html/index.asp?msid=1&sid=0&hkl=537&lng=1>, elérés időpontja 2017. 09. 21.
- Oroszlány város integrált településfejlesztési stratégiája, I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT
- Kisné Cseh Julianna, Kulturális Örökségvédelmi Hatástanulmány Oroszlány Város településrendezési tervéhez
- OROSZLÁNY INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA, Oroszlányi Szolgáltató Zrt., 2010. március
- Víggh et al. (2005): Erdészeti ökológia, elérhető: <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/erdeszeti-okologia/ch04s05.html>, elérés időpontja 2017. 09. 21.

Fényképek forrása:

- Történeti térképek: mapire.eu/hu/
- Légifotók (1966, 1984) fentrol.hu
- Archív fotók fortepan.hu
- Majkpuszta, vízimalom oroksegnapok.hu/helyszinek/302
- Oroszlány Város Önkormányzata fotótára
- Létesítmény Üzemeltető Nonprofit Kft. (LÜN Kft.) (ÚJ LÉGIFOTÓK)

A forrásmegjelölés nélküli fényképek a Településképi Arculati Kézikönyvhöz kapcsolódóan készültek a szerzők által, ideje 2017 augusztus-október

Internetes források:

- arany60.eoldal.hu/cikkek/az-iskolarol.html
- banyaszatimuzeum.hu
- bnpi.hu/oldal/okologiai-halozat-94.html
- dunaipoly.hu/hu/helyek/vedett-teruletek/budai-tajvedelmi-korzet/vertesi-tajvedelmi-korzet
- egykor.hu
- egykor.hu/orozslany/varoskapu/2638
- kbm.hu/hu/node/26
- kirandulastippek.hu/vertes-gerecse-velencei-to/bokodi-to-az-uszo-horgaszfalu
- kozterkep.hu
- kozterkep.hu/~17171/Sgraffito_Oroszlany_2015.html
- ksh.hu
- majk.hu/kolostor/cellahazak
- majk.hu/kolostor/tortenet
- majkikolostor.hu/magyar/oldalak/a_kolostor
- majkikolostor.hu/magyar/oldalak/a_kolostor/
- muemlekem.hu
- muemlekem.hu/muemlek?id=6350
- muemlekem.hu/muemlek?id=6352
- muemlekem.hu/muemlek?id=6354
- muemlekem.hu/muemlek?id=-9804
- natura.2000.hu/hu
- nemzetimuemlek.hu/index.php/epulet/bences_apatsag_romjai
- nemzetimuemlek.hu/index.php/epulet/bences_apatsag_romjai/
- nepesseg.com/komarom-esztergom/orozslany
- orhe.hu/index.php/horgasztavaink
- oroksegnapok.hu/helyszinek/302
- oroszlany.hu/a-varos
- oroszlany.hu/a-varos/banyaszati-muzeum
- tajepiteszek.hu/alapfogalmak
- turautak.com/cikkek/varak--romok/templomromok/vertesszentkereszt-bences-apatsag-romjai.html
- utazomajom.hu/lebego-falu-bokodi

10. IMPRESSZUM

OROSZLÁNY VÁROS TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

OROSZLÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA RÉSZÉRŐL

R. Takács Eszter

Oroszlány Város Főépítésze

Óváriné Szeglet Erzsébet

Oroszlány Város Önkormányzata

Bartalus László

Oroszlány Város Önkormányzata

KÉSZÍTETTE:

HÉTFA Elemző Központ Kft.

Dr. Csité András

Ügyvezető

Szendrei Zsolt

Építész, urbanista

Iváncsics Vera

Tájépítész

Obertik József

Elemző

Bakó Bettina

Építészhallgató, gyakornok

Marosi Péter

Építészhallgató, gyakornok

SAJÁT FÉNYKÉPEKET KÉSZÍTETTE

Szendrei Zsolt

Iváncsics Vera

Bakó Bettina

Marosi Péter

Oroszlány, 2017. 11. 30.